

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

30 AUGUSTUS 1996

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, opgemaakt te Straatsburg op 8 november 1990

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	16
Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven	17
Verklarend verslag	40
Voorontwerp van wet	73
Advies van de Raad van State	74

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

30 AOÛT 1996

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg le 8 novembre 1990

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	16
Conventions relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime	17
Rapport explicatif	40
Avant-projet de loi	73
Avis du Conseil d'État	74

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het ontwerp van wet dat u door de Regering ter beraadslaging wordt voorgelegd, beoogt de bekrachtiging door België van de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagname en de verbeurdverklaring van opbrengsten van misdrijven.

Deze Overeenkomst is op 8 november 1990 te Straatsburg, toen daar de ministerconferentie van de Pompidou-groep is gehouden, ter ondertekening opgesteld. België heeft de Overeenkomst toen ondertekend. Tot dusver is zij door eenentwintig Staten ondertekend: Oostenrijk, België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Hongarije, IJsland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Portugal, Spanje, Zweden, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en Australië. De Overeenkomst is op 28 september 1992 door het Verenigd Koninkrijk bekrachtigd ter gelegenheid van de Conferentie over het witwassen van kapitalen die werd georganiseerd door de Raad van Europa te Straatsburg; de parlementaire bekrachtigingsprocedure is trouwens in verscheidene Staten, waaronder Nederland, Italië en Zwitserland, aan de gang.

Overigens gaat het hier om een open Overeenkomst die ook door Staten die geen lid zijn van de Raad van Europa, kan worden geratificeerd, zulks hetzij op verzoek van het Comité van ministers, hetzij zonder formaliteit voor de Staten die hebben meegewerkt aan de uitwerking ervan (Australië, Canada en de Verenigde Staten van Amerika).

A. INHOUD VAN DE OVEREENKOMST

Deze Overeenkomst is erop gericht een bijdrage te leveren in de strijd tegen de criminaliteit, inzonderheid de grote criminaliteit en die georganiseerd uit winstbejag, zulks door de opbrengsten die de delinquenten uit die strafbare feiten verkrijgen, aan te pakken.

Dit doel wordt aan de hand van twee bijeenkomende middelen nagestreefd: enerzijds een minimale harmonisering van het nationale recht van de Staten die partij zijn bij de Overeenkomst, anderzijds de instelling van specifieke mechanismen voor internationale rechtshulp.

1. Maatregelen tot aanpassing van het nationale recht

De maatregelen tot aanpassing van het nationaal recht (hoofdstuk II), die volgens de Overeenkomst

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations vise à permettre la ratification par la Belgique de la Convention du Conseil de l'Europe relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime.

Cette Convention a été ouverte à la signature à Strasbourg, le 8 novembre 1990, en marge d'une conférence des ministres du Groupe Pompidou. Elle a été signée à cette occasion par la Belgique. À ce jour, elle a été signée par vingt et un États: Allemagne, Autriche, Belgique, Bulgarie, Chypre, Danemark, Finlande, France, Grèce, Hongrie, Islande, Italie, Luxembourg, Pays-Bas, Norvège, Portugal, Espagne, Suède, Suisse, Royaume-Uni et Australie. Elle a été ratifiée par le Royaume-Uni le 28 septembre 1992, à l'occasion de la Conférence sur le blanchiment de capitaux, organisée par le Conseil de l'Europe à Strasbourg. La procédure d'assentiment parlementaire est par ailleurs en cours dans plusieurs États, parmi lesquels les Pays-Bas, l'Italie et la Suisse.

Cette Convention est en outre une Convention ouverte, susceptible d'être ratifiée par des États non membres du Conseil de l'Europe, soit sur invitation du Comité des ministres, soit sans formalité, pour les États ayant participé à son élaboration (l'Australie, le Canada et les États-unis d'Amérique).

A. LE CONTENU DE LA CONVENTION

L'objectif de cette Convention est de contribuer à la lutte contre la criminalité, en particulier la criminalité grave et celle organisée dans un but de lucre, en s'attaquant aux profits que tirent les délinquants de la réalisation d'infractions.

Cet objectif est poursuivi à travers deux moyens complémentaires: d'une part, une harmonisation minimale du droit interne des États parties, d'autre part, la mise en place de mécanismes spécifiques de coopération judiciaire internationale.

1. Les mesures d'harmonisation des droits internes

Les mesures d'harmonisation que la Convention impose de prendre sur le plan interne (chapitre II)

verplicht moeten worden genomen, hebben hoofdzakelijk betrekking op de mogelijkheden tot verbeurdverklaring, de maatregelen tot opsporing, de voorlopige maatregelen, alsook op het witwassen.

Het moet mogelijk worden de hulpmiddelen, de opbrengsten (de term «opbrengst» moet worden opgevat als elk economische voordeel verkregen uit strafbare feiten, dat bestaat in goederen van enigerlei aard), alsook de voorwerpen waarvan de waarde overeenkomt met die opbrengsten, verbeurd te verklaren (artikel 2.1).

De Overeenkomst biedt aan de Staten die partij zijn, evenwel de mogelijkheid om door middel van een verklaring op het tijdstip van de ondertekening of de bekrachtiging, de verbeurdverklaring te beperken tot de opbrengsten van bepaalde strafbare feiten of van bepaalde categorieën strafbare feiten, die door de betrokken staat nader worden omschreven.

De deskundigen die de Overeenkomst hebben uitgewerkt, waren van oordeel dat het toepassingsgebied ervan zo ruim mogelijk moest zijn en niet alleen betrekking moest hebben op de sluikhandel in verdovende middelen, maar ook op terroristische misdrijven, georganiseerde of gewelddadige criminaliteit, strafbare feiten waarbij kinderen of adolescenten seksueel worden misbruikt, afpersing, ontvoeringen, misdrijven tegen het milieu, oplichting, misbruik van voorkennis, alsmede enig ander misdrijf dat grote winsten oplevert.

Daarom huldigt de Overeenkomst het beginsel dat de opbrengsten van alle categorieën strafbare feiten kunnen worden verbeurdverklaard. De deskundigen hebben ter zake evenwel beperkingen mogelijk gemaakt ten einde ermee rekening te houden dat sommige Staten niet noodzakelijk maatregelen wensen aan te nemen op grond waarvan zij de opbrengst van alle categorieën strafbare feiten kunnen verbeurdverklaren en een dergelijke verplichting zonder enige mogelijkheid tot beperking die Staten zou verhinderen de Overeenkomst zo vlug mogelijk te bekrachtigen (1).

De Staten die partij bij de Overeenkomst zijn, moeten tevens alle maatregelen nemen die noodzakelijk zijn om hen in staat te stellen die voorwerpen te identificeren en op te sporen, alsook om handelingen te voorkomen die de latere verbeurdverklaring van die voorwerpen zou kunnen verhinderen (art. 3). De terbeschikkingstelling en de inbeslagneming van bankdossiers, financiële of commerciële dossiers moeten mogelijk zijn zonder dat het bankgeheim kan worden ingeroepen om zulks te verhinderen (art. 4.1).

De Overeenkomst biedt bovendien aan de Staten die partij zijn de mogelijkheid om bijzondere opspo-

concernent principalement les possibilités de confiscation, les moyens d'enquête et les mesures provisoires, ainsi que l'infraction de blanchiment.

Doit être possible la confiscation des instruments et des produits (le terme «produit» étant entendu comme tout avantage économique tiré d'infractions pénales et consistant en un bien de toute nature), ainsi que des biens dont la valeur correspond à ces produits (art. 2.1).

La Convention permet, cependant aux États parties de limiter, par déclaration au moment de la signature ou de la ratification, la confiscation au produit de certaines infractions ou de certaines catégories d'infractions qu'ils déterminent.

Les experts qui ont élaboré la Convention étaient d'avis que celle-ci devait avoir un champ d'application aussi large que possible et couvrir non seulement le trafic illicite de stupéfiants, mais aussi notamment les infractions terroristes, la criminalité organisée, la criminalité violente, les infractions impliquant l'exploitation sexuelle d'enfants et d'adolescents, l'extorsion de fonds, les enlèvements, les infractions en matière d'environnement, l'escroquerie, les délits d'initiés, ainsi que toute les infractions procurant des profits importants.

C'est la raison pour laquelle le principe retenu par la Convention est celui de la confiscation des produits de toutes les catégories d'infractions. Les experts ont cependant aménagé une possibilité de réserve pour tenir compte du fait que certains États ne souhaiteraient pas nécessairement adopter des mesures leur permettant de confisquer le produit de toutes les catégories d'infractions et qu'une telle exigence sans possibilité de réserve pourrait avoir pour conséquence d'empêcher ces États de ratifier la Convention aussi rapidement que possible (1).

Les États parties doivent également prendre les mesures nécessaires pour permettre l'identification et la recherche de ces biens et empêcher les opérations qui pourraient faire obstacle à la confiscation ultérieure de ceux-ci (art. 3). La communication ou la saisie de dossiers bancaires, financiers ou commerciaux doit notamment être possible, sans que le secret bancaire puisse être invoqué pour y faire obstacle (art. 4.1).

La Convention invite en outre les États parties à rendre possible l'utilisation de techniques spéciales

(1) Toelichtend verslag bij de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, reeks *Traités et rapports*, Ed. du Conseil de l'Europe, Straatsburg, 1991, blz. 17-18.

(1) Rapport explicatif de la Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, série *Traités et rapports*, Ed. du Conseil de l'Europe, Strasbourg, 1991, p. 17-18.

ringstechnieken te gebruiken zoals controle van bankrekeningen, observatie, aftapping van telecommunicatiemiddelen en toegang tot computersystemen (art. 4.2).

Het witwassen moet strafbaar worden gesteld (art. 6). Volgende opzettelijk gepleegde handelingen worden in dit verband bedoeld: omzetting of overdracht van voorwerpen, wetende dat deze voorwerpen opbrengsten zijn, met het oogmerk de illegale herkomst van die voorwerpen te verhelen of te verhullen, of ten einde een persoon die bij het begaan van het basismisdrijf is betrokken, aan vervolging te helpen ontkomen; het verhelen of het verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten of op de eigendom van voorwerpen, wetende dat deze voorwerpen opbrengsten zijn; de verwerving, het bezit of het gebruik van voorwerpen, wetende op het tijdstip van verkrijging, dat deze voorwerpen opbrengsten zijn.

Deze laatste soort handeling moet door een Staat die partij is bij de Overeenkomst slechts worden strafbaar gesteld in zover zulks verenigbaar is met de grondwettelijke beginselen en de fundamentele opvatting van zijn rechtsstelsel.

Onder hetzelfde voorbehoud moet tevens de deelneming aan het witwassen of de medeplichtigheid tot het begaan van dit soort misdrijven strafbaar worden gesteld.

De elementen van het misdrijf «witwassen» van opbrengsten van misdrijven, zoals is bepaald in de Overeenkomst, zijn identiek aan die van de misdrijven bedoeld in artikel 3, b), i) en ii), alsook in artikel 3, c), i), van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, gedaan te Wenen op 20 december 1988 (dat u overigens ter goedkeuring is voorgelegd).

Dezelfde elementen zijn opgenomen in de richtlijn van de Raad van de E.E.G. d.d. 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financieel stelsel voor het witwassen van geld om het begrip «witwassen» te definiëren (art. 1 van de richtlijn)(1).

De Overeenkomst bepaalt dat de in dit verband bedoelde handelingen moeten worden bestraft zonder dat de rechter moet oordelen of het basismisdrijf al dan niet tot zijn bevoegdheid *ratione loci* behoort.

De Overeenkomst biedt tevens aan de Staten die partij zijn uitdrukkelijk de mogelijkheid om het misdrijf nader te specificeren. Zo kan worden bepaald

d'investigation, telles que la surveillance des mouvements de comptes bancaires, d'observation, l'interception de télécommunications, l'accès à des systèmes informatiques (art. 4.2).

Le blanchiment doit être incriminé pénalement (art. 6). Les actes qui doivent être visés sont les actes intentionnels suivants: conversion ou transfert de biens dont celui qui s'y livre sait qu'ils constituent des produits, lorsque cet acte est accompli dans le but de dissimuler ou de déguiser l'origine de ces biens ou d'aider toute personne qui est impliquée dans la commission de l'infraction qui a généré les produits à échapper aux poursuites; dissimulation ou déguisement de la nature, de l'origine, de l'emplacement, de la disposition, du mouvement ou de la propriété réels de biens ou de droits y relatifs, lorsque l'auteur de ces actes sait que ces biens constituent des produits; l'acquisition, la détention ou l'utilisation de biens dont celui qui les acquiert, les détient ou les utilise sait, au moment où il les reçoit, qu'ils constituent des produits.

Ce dernier type d'acte ne doit cependant être incriminé par un État partie que dans la mesure où c'est compatible avec les principes constitutionnels et les concepts fondamentaux de son système juridique.

Avec la même réserve, doit également être punissable la participation à une infraction de blanchiment ou à une association destinée à commettre ce type d'infraction.

Les éléments constitutifs de l'infraction de blanchiment, telle qu'elle est prévue par la convention, sont identiques à ceux des infractions prévues à l'article 3, b), i) et ii) et 3, c), i) de la convention des Nations unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, faite à Vienne le 20 décembre 1988 (laquelle est soumise par ailleurs à votre approbation).

Les mêmes éléments constitutifs ont été insérés dans la directive du Conseil C.E.E. relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins de blanchiment de capitaux, du 10 juin 1991, pour définir le blanchiment (art. 1er de la directive)(1).

La convention précise que les actes visés doivent être sanctionnés sans que le juge ait à considérer si l'infraction qui a généré les produits entre ou non dans sa compétence *ratione loci*.

La convention permet en outre explicitement aux États parties d'apporter certaines spécifications particulières à l'infraction: il peut être prévu qu'elle ne

(1) Richtlijn 91/308, P.B.E.G., 1991, nr. 166/77.

(1) Directive 91/308, J.O.C.E., 1991, n° 166/77.

dat de Overeenkomst niet van toepassing is op de daders van het basismisdrijf of dat de criteria van voorafgaande kennis en opzet vereist voor de strafbaarstelling, kunnen worden afgeleid uit feitelijke, objectieve omstandigheden. Tevens kan de definitie worden uitgebreid met het witwassen uit nalatigheid, het witwassen uit winstbejag en het witwassen bestemd om de voortzetting van een criminele activiteit te vergemakkelijken.

De Overeenkomst biedt tenslotte aan de Staten die partij zijn de mogelijkheid om door middel van een verklaring op het tijdstip van de ondertekening of de bekrachtiging de strafbaarstelling van het witwassen te beperken tot de opbrengst van bepaalde strafbare feiten of bepaalde categorieën strafbare feiten, die zij zelf bepalen. Deze mogelijkheid tot beperking is uitgewerkt met hetzelfde oogmerk als die betreffende het toepassingsgebied inzake de verbeurdverklaring van opbrengsten.

2. Maatregelen betreffende internationale samenwerking op juridisch vlak

De Overeenkomst voorziet vervolgens in een geheel van bepalingen bestemd om de internationale samenwerking op juridisch vlak (hoofdstuk III) te vergemakkelijken, zulks met betrekking tot het opsporen (afdeling 2 «rechtshulp ten behoeve van onderzoeken»), de inbeslagneming (afdeling 3 «voorlopige maatregelen) en de verbeurdverklaring van opbrengsten van misdrijven (afdeling 4).

2.1. Vormen van samenwerking

De Staten die partij zijn bij de Overeenkomst moeten op een zo ruim mogelijke wijze samenwerken en de maatregelen treffen die noodzakelijk zijn om de samenwerking op het stuk van de verbeurdverklaring van voorwerpen die hulpmiddelen of opbrengsten vormen of van voorwerpen waarvan de waarde overeenstemt met die opbrengsten, tot stand te brengen.

Zij moeten tevens de maatregelen nemen die noodzakelijk zijn om de rechtshulp ten behoeve van onderzoeken alsook om het treffen van voorlopige maatregelen met het oog op verbeurdverklaring mogelijke te maken (art. 7).

Met betrekking tot de rechtshulp ten behoeve van onderzoeken moeten de Staten die partij zijn elkaar de ruimst mogelijke mate van rechtshulp verlenen, inzonderheid op het stuk van het verschaffen van bewijsmateriaal inzake het bestaan, de vindplaats, de verplaatsing, de aard, de juridische status of de waarde van de opbrengsten (art. 8).

Naar luidt van de Overeenkomst kan een Staat uit eigen beweging informatie verstrekken wanneer hij over informatie beschikt omtrent hulpmiddelen of

s'applique pas aux auteurs de l'infraction qui a généré les produits; la connaissance et l'intention requises peuvent être déduites de circonstances factuelles objectives; l'infraction peut être étendue au blanchiment par négligence, au blanchiment dans un but de lucre et au blanchiment destiné à faciliter la continuation d'une activité criminelle.

La convention permet enfin aux États parties de limiter, par déclaration au moment de la signature ou de la ratification, l'incrimination du blanchiment au produit de certaines infractions ou de certaines catégories d'infractions qu'ils déterminent. Cette possibilité de réserve a été élaborée dans le même esprit que celle relative au champ d'application de la confiscation des produits.

2. Les mesures relatives à la coopération judiciaire internationale

La convention prévoit ensuite un ensemble de dispositions destinées à faciliter la coopération judiciaire internationale (chapitre III), en ce qui concerne le dépistage (section 2) «entraide aux fins d'investigation»), la saisie (section 3 «mesures provisoires») et la confiscation des produits (section 4).

2.1. Les formes de coopération

Les États parties doivent coopérer dans la mesure la plus large possible et adopter les mesures nécessaires pour permettre la coopération en ce qui concerne la confiscation de biens qui constituent des instruments, des produits ou qui correspondent à la valeur des produits.

Ils doivent également adopter les mesures nécessaires pour permettre l'entraide aux fins d'investigation et de mesures provisoires en vue de confiscation (art. 7).

En ce qui concerne l'entraide aux fins d'investigations, les États parties doivent s'accorder l'entraide la plus large possible, notamment pour le rassemblement des preuves relatives à l'existence de produits, leur emplacement, leurs mouvements, leur nature, leur statut juridique ou leur valeur (art. 8).

La convention permet la transmission spontanée d'informations, lorsqu'un État dispose d'informations relatives à des instruments ou des produits et

opbrengsten en hij van oordeel is dat het verstrekken van die informatie de ontvangende Staat van nut kan zijn voor het instellen van onderzoeken of op grond van deze overeenkomst die Staat ertoe zou kunnen brengen een verzoek tot samenwerking in te dienen (art. 10).

Voor iedere Partij geldt de verplichting om de noodzakelijke voorlopige bewarende maatregelen te nemen, zulks op verzoek van enige andere Partij die hetzij een strafrechtelijke procedure of een procedure tot verbeurdverklaring heeft ingesteld, hetzij bij die eerste Partij een verzoek om verbeurdverklaring heeft ingediend (art. 11).

Die maatregelen bestaan in de bevrozing of de inbeslagneming van goederen die later eventueel in aanmerking komen voor verbeurdverklaring.

Iedere Partij die van een andere Partij een verzoek om verbeurdverklaring heeft ontvangen betreffende goederen die zich op haar grondgebied bevinden, moet aan dit verzoek gevolg geven. De aangezochte Staat heeft de keuze uit twee procedures.

Ofwel gaat hij over tot de tenuitvoerlegging van de beslissing tot verbeurdverklaring gegeven door een gerecht van de verzoekende Staat (door middel van de uitvoerbaarverklaring van de in het buitenland gegeven beslissing), ofwel legt hij het verzoek om verbeurdverklaring voor aan de bevoegde autoriteiten opdat die, in voorkomend geval, de beslissing tot verbeurdverklaring nemen.

De tenuitvoerlegging en de omzetting van de veroordeling zijn de twee procedures die bij de uitvoering van buitenlandse beslissingen gewoonlijk worden aangewend en die ook kunnen worden teruggevonden in het Europees Verdrag betreffende de internationale geldigheid van strafvonnissen, gedaan te 's Gravenhage op 28 mei 1970, alsmede in het Verdrag betreffende de overbrenging van gevonniste personen, gedaan te Straatsburg op 21 maart 1983 en door België geratificeerd op 31 augustus 1990(1) (artikel 13).

De Overeenkomst regelt het probleem van de samenwerking op het stuk van de verbeurdverklaring tussen enerzijds de Staten die een systeem houdende verbeurdverklaring van goederen toepassen (de verbeurdverklaring heeft betrekking op bepaalde goederen die in specifiek verband staan met het misdrijf op grond waarvan de veroordeling is uitgesproken) en anderzijds de Staten die een systeem houdende verbeurdverklaring van de waarde van de opbrengsten toepassen (in dit geval bestaat de verbeurdverklaring in de verplichting een geldbedrag te betalen dat overeenkomt met de waarde van de uit het misdrijf verkregen opbrengsten).

(1) Goedkeuring van 19 juni 1990, *Belgisch Staatsblad* van 15 december 1990.

qu'elle estime que la transmission permettrait à l'autre État de mener des investigations ou d'introduire une demande de coopération en vertu de la convention (art. 10).

Tout État partie doit prendre les mesures provisoires conservatoires qui s'imposent, à la demande de tout autre État partie qui, soit, a engagé une procédure ou une action en confiscation, soit, a introduit une demande de confiscation auprès de ce premier État (art. 11).

Ces mesures consistent dans le gel ou la saisie des biens susceptibles d'être confisqués.

Tout État partie qui a reçu d'un autre État partie une demande de confiscation concernant des biens situés sur son territoire doit donner suite à cette demande. L'État requis a le choix entre deux procédures.

Soit il procède à l'exécution d'une décision de confiscation émanant d'une juridiction de l'État requérant (moyennant «exequatur» de la décision étrangère), soit il présente la demande de confiscation à ses autorités compétentes afin que celles-ci prononcent, le cas échéant, la confiscation.

On retrouve ici les deux procédures habituelles en matière d'exécution des jugements étrangers: exécution ou conversion de la condamnation, qu'on trouve déjà notamment dans la convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs, faite à La Haye, le 28 mai 1970 et dans la convention sur le transfèrement des personnes condamnées, faite à Strasbourg le 21 mars 1983 et ratifiée par la Belgique le 31 août 1990(1) (article 13).

La convention règle la question de la coopération en vue de confiscation entre les États qui appliquent un système de confiscation de biens (confiscation portant sur des biens déterminés, qui ont un rapport spécifique avec l'infraction qui est à la base de la condamnation) et ceux qui connaissent un système de confiscation de la valeur (où la confiscation consiste dans l'obligation de payer une somme d'argent correspondant à la valeur du produit tiré de l'infraction).

(1) Loi d'approbation du 19 juin 1990, *Moniteur belge* du 15 décembre 1990.

België past de eerste regeling toe, maar andere landen zoals het Verenigd Koninkrijk en in zekere mate de Scandinavische landen passen de tweede toe. De Overeenkomst regelt het probleem op de volgende wijze: indien de te verrichten verbeurdverklaring bestaat in de verplichting een geldbedrag te betalen en zich op het grondgebied van de aangezochte Partij voorwerpen bevinden waarop die verbeurdverklaring ten uitvoer kan worden gelegd, kan die Partij, indien van de veroordeelde persoon geen betaling wordt verkregen, overgaan tot de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring op alle voorwerpen die voor dat doel beschikbaar zijn.

In het tegenovergestelde geval, te weten indien de te verrichten verbeurdverklaring betrekking heeft op een bepaald voorwerp en de aangezochte Staat het systeem houdende verbeurdverklaring van de waarde toepast, kunnen de Staten overeenkomen dat de aangezochte Partij kan overgaan tot verbeurdverklaring in de vorm van een verplichting tot betaling van een geldbedrag dat overeenkomt met de waarde van het voorwerp (artikel 13, 3 en 4).

De procedure ter zake wordt beheerst door de wetgeving van de aangezochte Staat. Deze laatste is evenwel gebonden aan de vaststelling van de feiten gedaan door een buitenlandse rechter, voor zover die feiten uitdrukkelijk of impliciet blijken uit een rechterlijke uitspraak (artikel 14).

Indien de te verrichten verbeurdverklaring bestaat in de verplichting een geldbedrag te betalen, geschiedt de omzetting van het geldbedrag tegen de wisselkoers die geldt op het tijdstip waarop de aangezochte Staat beslist tot tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring.

De aangezochte Staat beschikt over de verbeurdverklaarde voorwerpen in overeenstemming met zijn nationale wetgeving, tenzij de Partijen anders zijn overeengekomen (artikel 15).

Indien de aangezochte Staat beslist de procedure tot tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring toe te passen, is alleen de Staat waar het veroordelend vonnis is gegeven, bevoegd om uitspraak te doen betreffende een eventueel verzoek tot herziening van die beslissing.

Wanneer een Staat op grond van een beslissing tot verbeurdverklaring uitgesproken door zijn bevoegde autoriteiten, een verzoek om verbeurdverklaring indient, behoudt hij toch het recht om die beslissing zelf ten uitvoer te leggen.

De totale waarde van de verbeurdverklaarde voorwerpen kan evenwel niet hoger zijn dan het bedrag vastgesteld in de beslissing tot verbeurdverklaring (artikel 16).

Alors que le premier régime est celui que connaît la Belgique, d'autres pays, tels le Royaume Uni et, dans une certaine mesure les pays scandinaves, appliquent le second. La convention règle la question de la manière suivante: si la confiscation à exécuter consiste dans l'obligation de payer une somme d'argent, et que des biens sur lesquels peut porter cette confiscation se trouvent sur le territoire de la partie requise, celle-ci peut, à défaut de paiement par la personne condamnée, procéder à l'exécution sur tout bien disponible à cette fin.

À l'inverse, si la confiscation à exécuter vise un bien déterminé et que l'État requis connaît le système de la confiscation de la valeur, les États peuvent convenir que la partie requise procédera à la confiscation sous forme d'une obligation de payer une somme d'argent correspondant à la valeur du bien (article 13, 3 et 4).

La procédure est régie par le droit de l'État requis. Ce dernier est toutefois lié par la constatation des faits opérée par le juge étranger, dans la mesure où ceux-ci ressortent explicitement ou implicitement d'une décision judiciaire (article 14).

Si la confiscation à exécuter consiste dans l'obligation de payer une somme d'argent, la conversion du montant se fait en fonction du taux de change au moment où la décision d'exécuter la confiscation est prise dans l'État requis.

L'État requis dispose des biens confisqués selon son droit interne, sauf convention contraire entre les Parties (article 15).

Si l'État requis opte pour la procédure d'exécution, seul l'État de condamnation est compétent pour statuer sur une éventuelle demande de révision de la décision de confiscation.

Lorsqu'un État fait une demande de confiscation, suite à une décision de confiscation prononcée par ses autorités compétentes, il conserve toutefois le droit d'exécuter lui-même cette décision.

La valeur totale des biens confisqués ne peut cependant être supérieure à la somme fixée par la décision de confiscation (article 16).

2.2 Voorwaarden voor de samenwerking

De Overeenkomst geeft vervolgens een opsomming van de voorwaarden waaraan de verzoeken moeten voldoen om eraan gevolg te kunnen geven (artikel 18).

De algemene gronden voor weigering, te weten de gronden die van toepassing zijn op alle soorten verzoeken die op grond van deze overeenkomst worden ingediend, zijn de volgende :

- tegenstrijdigheid met de grondbeginselen van het rechtstelsel van de aangezochte Partij;
- gevaar voor de soevereiniteit, de veiligheid, de openbare orde of andere wezenlijke belangen van de aangezochte Staat;
- geen evenredige verhouding tussen de verlangde maatregel en het belang van de zaak;
- de politieke of fiscale aard van het misdrijf;
- toepassing van het beginsel *ne bis in idem*;
- geen dubbele strafbaarstelling.

Verzoeken tot samenwerking die de toepassing van dwangmiddelen inhouden, kunnen ook in de volgende gevallen worden geweigerd :

- de verlangde maatregelen kunnen krachtens de nationale wetgeving van de aangezochte Staat in een soortgelijke binnenlandse zaak niet worden genomen;
- de verlangde maatregelen zijn krachtens de wetgeving van de verzoekende Staat niet toegestaan;
- voor het verzoek om samenwerking is geen machtiging verleend door een rechter of een andere rechterlijke autoriteit van de verzoekende Staat.

Ten slotte kunnen met betrekking tot de verzoeken om verbeurdverklaring ook de volgende weigeringsgronden worden ingeroepen :

- geen mogelijkheid tot verbeurdverklaring ten aanzien van het soort misdrijf waarop het verzoek betrekking heeft;
- geen verband tussen het bedoelde voorwerp en het strafbaar feit (zulks onverminderd de toepassing van artikel 13.3, hiervoor reeds behandeld);
- verjaring krachtens de nationale wetgeving van de aangezochte Staat;
- geen veroordeling of rechterlijke uitspraak betreffende de strafbare feiten waarop het verzoek tot verbeurdverklaring is gegrond;
- de niet-uitvoerbare of niet-definitieve aard van de verbeurdverklaring;

2.2. Les conditions de la coopération

La convention énumère ensuite les conditions auxquelles doivent satisfaire les demandes pour recevoir une suite favorable (article 18).

Les motifs de refus généraux — c'est-à-dire ceux qui s'appliquent à tous les types de demandes formulées en vertu de cette convention — sont les suivants :

- contrariété aux principes fondamentaux de l'ordre juridique de l'État requis;
- risque d'atteinte à la souveraineté, à la sécurité, à l'ordre public ou à d'autres intérêts essentiels de l'État requis;
- absence de proportionnalité entre la mesure demandée et l'importance de l'affaire;
- nature politique ou fiscale de l'infraction;
- application du principe «ne bis in idem»;
- absence de double incrimination.

En ce qui concerne les demandes visant à la mise en œuvre de mesures coercitives, celles-ci peuvent également être refusées dans les cas suivants :

- les mesures sollicitées ne pourraient pas être prises en vertu du droit interne de l'État requis dans une affaire analogue;
- les mesures sollicitées ne seraient pas autorisées en vertu du droit interne de l'État requérant;
- la demande d'entraide n'a pas été autorisée par un juge ou une autorité judiciaire de l'État requérant.

Enfin, en ce qui concerne les demandes visant à la confiscation, s'ajoutent encore les motifs de refus suivants :

- absence de possibilité de confiscation pour le type d'infraction sur lequel porte la demande;
- absence de lien entre le bien visé et l'infraction (sans préjudice de l'application de l'article 13.3, v. *supra*);
- prescription selon le droit de l'État requis;
- absence de condamnation antérieure ou de décision de caractère judiciaire relative aux infractions qui sont à la base de la demande de confiscation;
- caractère non exécutoire ou non définitif de la confiscation;

— een bij verstek gegeven beslissing tot verbeurdverklaring zonder dat de minimumrechten van de verdediging (zoals die zijn omschreven in artikel 18, 5 en 6) in acht zijn genomen.

Bepaalde gronden kunnen daarentegen niet worden ingeroepen om de samenwerking te weigeren. Het gaat in dit verband om het bankgeheim, om het gegeven dat de procedure betrekking heeft op een rechtspersoon en om het feit dat de persoon tegen wie de beslissing is gegeven niet meer bestaat (die bepaling geldt slechts voor de procedure tot tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring).

3. Bescherming van de rechten van derden

In de Overeenkomst zijn ten slotte een aantal bepalingen gewijd aan de rechten van personen die worden getroffen door maatregelen houdende inbeslagneming of verbeurdverklaring.

Uit de analyse van een aantal gevallen van witwassen, zoals die is verricht door de G.A.F.I., de financiële actiegroep inzake witwassen van kapitalen, blijkt dat de misdadigers voor het witwassen van de illegaal verkregen kapitalen vaak gebruik maken van fictieve operaties, zulks door bemiddeling van stromannen, bijvoorbeeld verwanten, vrienden of ondernemingen die als dekmantel dienen.

Dergelijke listen moeten kunnen worden verijdeld. Er moet evenwel rekening mee worden gehouden dat derden die op geen enkele wijze met het strafbaar feit te maken hebben, wettige rechten kunnen hebben op de voorwerpen waarop de inbeslagneming of de verbeurdverklaring betrekking hebben.

De Overeenkomst bevat derhalve verscheidene bepalingen die erop zijn gericht de rechten te beschermen van derden die te goeder trouw zijn.

Op nationaal vlak bepaalt de Overeenkomst dat die personen over doeltreffende rechtsmiddelen moeten beschikken om hun rechten te beschermen (artikel 5). De Overeenkomst bepaalt niet de aard van die rechtsmiddelen maar laat zulks over aan de nationale wetgevingen van de Staten die Partij zijn bij de Overeenkomst waarbij evenwel de bepalingen van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden als minimale waarborg moeten gelden.

Op het stuk van de samenwerking voorziet de Overeenkomst in rechtshulp bij de betekening van gerechtelijke stukken aan personen die worden getroffen door maatregelen houdende inbeslagneming of verbeurdverklaring (artikel 21).

De Overeenkomst voorziet tevens in de principiële erkenning door de aangezochte Staat van in het buitenland gegeven rechterlijke beslissingen betreffende de rechten van derden.

— confiscation prononcée par défaut, sans qu'il ait été satisfait aux droits minima de la défense (tels qu'ils sont explicités à l'article 18.5 et 6).

Certaines circonstances ne peuvent par contre pas être invoquées pour refuser toute coopération. Il s'agit: du secret bancaire, du fait que la procédure est relative à une personne morale et du fait que la personne contre qui la décision a été rendue n'existe plus (cette disposition ne vaut qu'en ce qui concerne la procédure d'exécution d'une confiscation).

3. La protection des droits des tiers

La convention consacre enfin plusieurs dispositions aux droits des personnes concernées par des mesures de saisie ou de confiscation.

Il ressort de l'analyse des cas de blanchiment, telle qu'elle a été réalisée notamment par le groupe d'action financière sur le blanchiment de capitaux, que les criminels recourent souvent à des opérations fictives, par l'entremise de prête-noms — qui peuvent être proches, des amis ou des sociétés paravents — pour mener à bien le recyclage des capitaux obtenus illicitement.

Ces stratagèmes doivent pouvoir être déjoués. Cependant, il faut tenir compte du fait que des tiers qui ne sont mêlés en aucune façon à l'infraction peuvent avoir des droits légitimes sur des biens qui font l'objet d'une saisie ou d'une confiscation.

La convention contient par conséquent plusieurs dispositions destinées à protéger les droits des tiers de bonne foi.

Sur le plan interne, la convention prévoit que ces personnes doivent disposer de recours juridiques effectifs pour préserver leurs droits (article 5). La convention ne détermine pas quels doivent être ces recours, mais s'en remet sur ce point aux droits internes des États parties, la convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales constituant cependant la garantie minimale qui doit être accordée.

Sur le plan de la coopération, la convention prévoit l'entraide en ce qui concerne la notification des actes judiciaires aux personnes concernées par des mesures de saisie et de confiscation (article 21).

Elle prévoit également la reconnaissance de principe par l'État requis des décisions étrangères relatives aux droits des tiers.

Een dergelijke erkenning kan evenwel in bepaalde gevallen worden geweigerd:

— indien die derden onvoldoende gelegenheid hebben gehad hun rechten te doen gelden;

— indien de buitenlandse beslissing onverenigbaar is met een beslissing die inzake dezelfde aangelegenheid reeds is gegeven in de aangezochte Staat;

— indien de buitenlandse beslissing onverenigbaar is met de openbare orde van de aangezochte Staat;

— indien de wetgeving van de aangezochte Staat voorziet in de exclusieve bevoegdheid van zijn gerechten om in de zaak uitspraak te doen (artikel 22).

*
* *

Voor de artikelsgewijze bespreking van de Overeenkomst verwijst de Regering u naar het toelichtend verslag uitgewerkt op grond van discussies van het Europees Comité voor criminele problemen en gericht aan het Ministercomité van de Raad van Europa(1). Dat verslag is geen instrument om de tekst van de Overeenkomst op authentieke wijze uit te leggen maar strekt ertoe de bepalingen die erin zijn vervat, gemakkelijker te begrijpen.

B. BEKRACHTIGING VAN DE OVEREENKOMST DOOR BELGIE

De bekrachtiging van deze Overeenkomst past in het kader van het regeringsbeleid op het stuk van de strijd tegen de grote criminaliteit en de georganiseerde misdaad, onder meer die in verband met de handel in verdovende middelen.

Ter zake is een eerste belangrijke stap gezet met de goedkeuring van de wet van 17 juli 1990 tot wijziging van de artikelen 42, 43 en 505 van het Strafwetboek en tot invoeging van een artikel 43bis in hetzelfde Wetboek(2), waarbij een regeling houdende bijzondere verbeurdverklaring wordt ingesteld met betrekking tot de vermogensvoordelen verkregen uit misdrijven en tevens het witwassen strafbaar wordt gesteld.

Die wet stelt nationale structuren in die noodzakelijk zijn voor de strijd tegen de criminaliteit gemotiveerd door winstbejag. Zoals reeds is gesteld tijdens de voorbereidende werkzaamheden van deze wet(3), kunnen die structuren evenwel niet op effi-

(1) Toelichtend verslag bij de Overeenkomst, *Op. cit.*, zie Bijlage 1.

(2) *Belgisch Staatsblad*, 15 augustus 1990, blz. 15886-15887.

(3) Parlementair Stuk, Senaat, 1989-1990, nr. 890-2, verslag van de heer Erdman in naam van de Commissie van de Justitie, blz. 14-15.

Cette reconnaissance peut toutefois être refusée dans certains cas:

— si des tiers n'ont pas eu une possibilité suffisante pour faire valoir leurs droits;

— si la décision étrangère est incompatible avec une décision déjà rendue dans l'État requis sur la même question;

— si la décision étrangère est incompatible avec l'ordre public de l'État requis;

— si la loi de l'État requis prévoit la compétence exclusive de ses juridictions pour statuer sur cette question (article 22).

*
* *

Pour l'examen de la convention article par article, le Gouvernement se permet de vous renvoyer au rapport explicatif préparé sur la base des discussions du Comité européen sur les problèmes criminels et adressé au comité des ministres du Conseil de l'Europe(1). Ce rapport ne constitue pas un instrument d'interprétation authentique du texte de la convention, mais il est destiné à faciliter la compréhension des dispositions qui y sont contenues.

B. LA RATIFICATION DE CETTE CONVENTION PAR LA BELGIQUE

La ratification de cette convention s'inscrit dans le cadre de la politique du Gouvernement en ce qui concerne la lutte contre la grande criminalité et la criminalité organisée, notamment celle liée au trafic de stupéfiants.

Un premier pas important a été accompli, dans ce cadre, avec l'adoption de la loi du 17 juillet 1990 modifiant les articles 42, 43 et 505 du Code pénal et insérant un article 43bis, dans ce même Code(2), la loi qui organise un régime de confiscation des avantages patrimoniaux tirés d'infractions et qui incrimine les opérations de blanchiment.

Cette loi met en place les structures internes nécessaires à la lutte contre la criminalité motivée par la réalisation de profits. Cependant, ainsi qu'il a déjà été dit lors des travaux préparatoires de cette loi(3), ces structures ne peuvent pas fonctionner de manière effi-

(1) Rapport explicatif de la Convention. *Op. cit.*, V. en Annexe 1.

(2) *Moniteur belge*, 15 août 1990, p. 15886-15887.

(3) *Document parlementaire*, Sénat, 1989-1990, n° 890-2. Rapport fait au nom de la commission de la Justice par M. Erdman, p. 14-15.

ciënte wijze functioneren indien zij alleen op nationaal vlak gelden omdat enerzijds de georganiseerde criminaliteit steeds vertakkingen heeft die de grenzen van één enkele Staat overschrijden en anderzijds de financiële circuits voor het recycleren en het witwassen van illegale opbrengsten op internationale schaal, soms zelfs op wereldschaal zijn georganiseerd.

Voor genoemde structuren moeten derhalve door middel van juridische samenwerking in strafzaken en aan de hand van instrumenten voor internationale samenwerking ook op internationaal vlak kunnen worden aangewend. Het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, gedaan te Wenen op 20 december 1988, is daarvan een eerste voorbeeld. Het is evenwel beperkt tot de strijd tegen de drughandel.

Deze Overeenkomst is een ander voorbeeld ervan, beperkter op geografisch vlak (aangezien het gaat om een overeenkomst van de Raad van Europa) maar uitgebreider op het stuk van het onderwerp (aangezien zij erop is gericht de opbrengsten van alle soorten strafbare feiten aan te pakken) en nauwkeuriger inzake de door haar ingestelde samenwerkingsmechanismen.

De bekrachtiging van deze twee overeenkomsten is noodzakelijk ten einde geldingskracht te verlenen aan de nationale maatregelen uitgewerkt om die vormen van criminaliteit te bestrijden.

Een recent voorbeeld toont aan in welke mate de behoefte aan samenwerking op het gebied van de inbeslagname en de verbeurdverklaring van opbrengsten van strafbare feiten thans reëel aanwezig is.

Het gaat om de rechtstoestand die voortvloeit uit de veroordeling in eerste aanleg, door een Luxemburgs gerecht, van verscheidene personen die voor drugkartels illegale opbrengsten witwassen en uit de verbeurdverklaring van bankrekeningen die voornoemde personen in bankinstellingen in Luxemburg, alsook in een dertigtal andere landen hebben geopend.

In geval één van die rekeningen in een Belgische instelling zou zijn geopend, zou België over de mogelijkheid moeten kunnen beschikken om die rekening op verzoek van de Luxemburgse autoriteiten in bewarend beslag te nemen en over te gaan tot de verbeurdverklaring van de op die rekening gestorte geldbedragen wanneer het buitenlandse vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

Bij gebreke van een verdrag of een nationale wetgeving ter zake zou België thans niet in staat zijn de verlangde bijstand op toerijkende wijze te verlenen en de in Luxemburg uitgesproken veroordeling zou met betrekking tot de in België geopende bankrekeningen geen gevolg hebben.

cace si elles sont limitées au plan interne d'un État, parce que, d'une part, la criminalité organisée a toujours des ramifications qui dépassent les frontières d'un seul État et que, d'autre part, les circuits financiers du recyclage et du blanchiment sont organisés à l'échelle internationale, voire mondiale.

Ces structures doivent par conséquent également s'articuler sur le plan international, par le biais de la coopération judiciaire en matière pénale, au travers d'instruments de coopération internationale. La convention des Nations Unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, faite à Vienne le 20 décembre 1988, en est un premier exemple, limité au domaine de la lutte contre le trafic de drogues.

La présente convention en est un autre exemple, plus limité sur le plan géographique (puisque'il s'agit d'une convention du Conseil de l'Europe), mais plus large par son objet (puisque'elle a pour vocation de s'attaquer aux produits de toute forme d'infraction) et plus précis quant aux mécanismes de coopération qu'il met en place.

La ratification de ces deux conventions est indispensable pour donner effet aux mesures internes élaborées pour lutter contre ces formes de criminalité.

Un exemple récent montre combien le besoin d'une coopération dans le domaine de la saisie et de la confiscation des produits d'infractions est un besoin réel et actuel.

C'est la situation juridique qui résulte de la condamnation par une juridiction luxembourgeoise, en première instance, de plusieurs blanchisseurs opérant pour des cartels de la drogue et de la confiscation de comptes en banques ouverts par ceux-ci dans des établissements bancaires établis au Luxembourg ainsi que dans une trentaine d'autres pays.

Dans l'hypothèse où l'un de ces comptes aurait été ouvert auprès d'un établissement belge, la Belgique devrait pouvoir être en mesure de saisir ces comptes à titre conservatoire à la demande des autorités luxembourgeoises et de procéder à la confiscation des sommes portées sur ces comptes lorsque le jugement étranger serait devenu définitif.

À l'heure actuelle, en l'absence de traité et de législation interne réglant la matière, la Belgique ne serait pas en mesure de fournir l'assistance demandée de façon satisfaisante et la condamnation prononcée au Luxembourg ne pourrait avoir d'effet en ce qui concerne les comptes ouverts en Belgique.

Dezelfde hinderpalen zouden in de weg staan aan de tenuitvoerlegging in het buitenland van een in België uitgesproken beslissing tot verbeurdverklaring van voorwerpen die zich in het buitenland bevinden.

Een dergelijke impasse is niet wenselijk, zij is in het kader van de huidige evolutie van de internationale grote criminaliteit zelfs onaanvaardbaar.

Overigens gaat zulks in tegen het integratieproces dat thans op Europees vlak wordt uitgevoerd, waarbij parallel met de liberalisering van het verkeer van goederen en kapitaal binnen een voortdurend evoluerende eenheidsmarkt, veeleer wordt geijverd voor een uitbreiding van die samenwerking.

Nog ruimer opgevat pas de bekrachtiging van deze overeenkomst in het kader van het beleid dat op wereldschaal wordt gevoerd tegen het witwassen van kapitalen, een beleid omschreven in het verslag dat op 7 februari 1990 is goedgekeurd door de G.A.F.I., de financiële actiegroep inzake witwassen van kapitalen en uitgewerkt is op het verzoek dat de staatshoofden en regeringsleiders van de zeven belangrijkste geïndustrialiseerde landen in juli 1989(1) hebben geformuleerd tijdens hun jaarlijkse top te Parijs.

Dit verslag legt inzonderheid de nadruk erop dat iedere staat onverwijld de maatregelen moet nemen die nodig zijn om het Verdrag van Wenen (van de Verenigde Naties) onbepaald te kunnen toepassen en om tot de bekrachtiging ervan te kunnen overgaan (aanbeveling 1).

Het stelt eveneens dat noodzakelijkerwijs een geheel van bilaterale en multilaterale overeenkomsten, gegrond op gemeenschappelijke rechtsopvattingen, moet bestaan ten einde praktische maatregelen ten behoeve van een zo ruim mogelijke wederzijdse rechtshulp te kunnen toepassen, waarbij tevens gewag wordt gemaakt van de overeenkomst van de Raad van Europa (toen in ontwerp) (aanbevelingen 34 en 35).

Dit zijn de redenen waarop de Regering u vraagt deze overeenkomst goed te keuren.

De bekrachtiging van deze overeenkomst moet worden beschouwd als een aanvulling bij de bekrachtiging van het Verdrag van de Verenigde Naties (dat u overigens ter goedkeuring is voorgelegd).

De overeenkomst breidt immers de bij het Verdrag van de Verenigde Naties bepaalde samenwerkingsmechanismen niet alleen uit tot andere vormen van criminaliteit dan de handel in verdovende middelen, te weten tot vormen van criminaliteit waarvoor de-

Le même obstacle surgirait s'il s'agissait d'exécuter à l'étranger une décision de confiscation prononcée en Belgique à propos de biens situés à l'étranger.

Une telle impasse n'est pas souhaitable, elle est même inacceptable dans le contexte des développements actuels de la grande criminalité internationale.

Elle va en outre à contre courant du processus d'intégration qui est actuellement à l'œuvre sur le plan européen, qui impose au contraire qu'une coopération accrue soit accordée, parallèlement à la libéralisation des mouvements de biens et de capitaux à l'intérieur d'un marché unique en constante évolution.

Enfin, à un niveau plus large encore, la ratification de cette convention s'inscrit dans le cadre d'une politique menée sur le plan mondial contre le blanchiment de capitaux, politique inscrite dans le rapport adopté le 7 février 1990 par le groupe d'action financière sur le blanchiment de capitaux, élaboré suite à la demande formulée par les Chefs d'État ou de Gouvernement des Sept principaux pays industrialisés, lors de leur Sommet annuel à Paris en juillet 1989(1).

Ce rapport insiste notamment sur la nécessité pour chaque État de prendre sans délai les mesures nécessaires pour mettre en œuvre sans restrictions la convention de Vienne (des Nations Unies) et procéder à sa ratification (recommandation 1).

Il affirme également la nécessité de l'existence d'un réseau d'accords bilatéraux et multilatéraux fondés sur des concepts juridiques communs, destinés à mettre en œuvre des mesures pratiques au bénéfice d'une entraide mutuelle aussi large que possible, en citant au passage la Convention du Conseil de l'Europe (alors en projet) (recommandations 34 et 35).

Telles sont les raisons pour lesquelles le Gouvernement vous propose d'approuver la présente convention.

La ratification de cette convention est complémentaire à celle de la convention des Nations Unies (qui est soumise par ailleurs à votre approbation).

En effet, non seulement, elle étend les mécanismes de coopération prévus par la convention O.N.U. à d'autres formes de criminalité que le trafic de stupéfiants, formes de criminalité à l'égard desquelles le même type d'action est nécessaire, mais elle contient

(1) Voor de tekst van dat verslag zie *ibidem*, bijlage 4, blz. 94 tot 120.

(1) Pour le texte de ce rapport, V. *Ibidem*, annexe 4, p. 94 à 120.

zelfde soort activiteit is vereist, maar zij bevat tevens nadere bepalingen die nodig zijn voor de feitelijke werking van de mechanismen bedoeld in het Verdrag van de Verenigde Naties zelf.

C. AANPASSING VAN HET INTERN RECHT

De Belgische wetgeving is reeds in zekere mate aangepast aan de bepalingen van deze overeenkomst. De wet van 17 juli 1990, die duidelijk in dezelfde richting gaat als de overeenkomst, heeft immers de door de overeenkomst vereiste bepalingen in het Strafwetboek ingevoegd, zulks zowel met betrekking tot de mogelijkheden tot verbeurdverklaring als inzake de strafbaarstelling van het witwassen.

Het Belgisch recht bevat daarentegen tot op heden geen bepaling om de in deze overeenkomst omschreven samenwerking mogelijk te maken. Tegelijk met dit ontwerp legt de Regering u derhalve een ontwerp van wet voor betreffende de internationale samenwerking op het stuk van de tenuitvoerlegging van inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen, dat erop is gericht het Belgisch recht in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de overeenkomst inzake internationale samenwerking.

D. VERKLARINGEN EN VOORBEHOUD

De Regering is niet voornemens de verklaringen te verrichten die zijn bedoeld in de artikelen 2.2 en 6.4 betreffende het toepassingsgebied van de regels inzake verbeurdverklaring en het misdrijf van het witwassen. Die bepalingen worden immers in het Belgisch recht algemeen toegepast.

De Regering is niet voornemens de verklaring te verrichten die is bedoeld in artikel 14.3 van de Overeenkomst. In het Belgisch recht belet niets dat een Belgische rechter gebonden is door de vaststelling van de feiten die zijn uiteengezet in een buitenlandse veroordeling of rechterlijke uitspraak, of waarop die uitspraak is gegrond. Een dergelijke oplossing is overigens reeds aanvaard bij de bekrachtiging van het hiervoor vermeld Europees verdrag betreffende de overbrenging van veroordeelde personen.

De Regering is niet voornemens de verklaring te verrichten die is bedoeld in artikel 21.2 van de Overeenkomst, op grond waarvan de mogelijkheid kan worden uitgesloten dat gerechtelijke stukken rechtstreeks over de post of door toedoen van de consulaire autoriteiten worden toegezonden aan personen die zich in het buitenland bevinden, alsook dat bevoegde personen van de betrokken Staten elkaar die stukken toezenden.

Met betrekking tot de betekening van gerechtelijke stukken zijn soepelheid en spoed immers de criteria

en outre les précisions nécessaires pour permettre un fonctionnement effectif des mécanismes prévus par la convention des Nations Unies elle-même.

C. L'ADAPTATION DU DROIT INTERNE

Le droit belge a déjà été mis dans une certaine mesure en conformité avec les dispositions de la présente convention. La loi du 17 juillet 1990, qui s'inscrit explicitement dans la ligne de cette convention, a en effet inséré dans le Code pénal les dispositions requises par la convention, tant en ce qui concerne les possibilités de confiscation que l'incrimination du blanchiment.

Par contre, le droit belge ne contient actuellement aucune disposition susceptible de permettre la coopération prévue par cet instrument. Le Gouvernement vous soumet par conséquent parallèlement au présent projet un projet de loi sur la coopération internationale en ce qui concerne l'exécution de saisies et de confiscations, qui a pour objectif d'adapter le droit belge aux dispositions de la convention relatives à la coopération internationale.

D. DÉCLARATIONS ET RÉSERVES

Le Gouvernement n'entend pas faire les déclarations prévues à l'article 2.2 et 6.4, en ce qui concerne le champ d'application des règles sur la confiscation et de l'infraction de blanchiment. En effet, ces dispositions ont un champ d'application général en droit belge.

Le Gouvernement n'entend pas faire la déclaration prévue à l'article 14.3 de la convention. Rien ne s'oppose en droit belge à ce que le juge belge soit lié par la constatation des faits exposés dans une condamnation ou une décision judiciaire étrangère ou fondant cette décision. Une telle solution a d'ailleurs déjà été acceptée lors de la ratification de la convention européenne mentionnée précédemment, sur le transfèrement des personnes condamnées.

Le Gouvernement n'entend pas faire la déclaration prévue à l'article 21.2 de la convention qui permet d'exclure la faculté de notifier des actes judiciaires directement par la voie postale à des personnes se trouvant à l'étranger ou par la biais des autorités consulaires, ou entre personnes compétentes de l'un et l'autre État concernés.

En matière de notification d'actes judiciaires, la souplesse et la rapidité sont en effet les critères

waarmee in hoofdzaak rekening moet worden gehouden, zulks voor zover geen afbreuk wordt gedaan aan de rechten van de bij de zaak betrokken personen.

Wat het gebruik van de talen in het verzoek betreft, is de Regering voornemens om krachtens artikel 25.3, van de Overeenkomst, op het tijdstip van de bekrachtiging te verklaren dat de verzoeken en de bijgevoegde stukken vergezeld moeten zijn van een vertaling in één van de officiële talen van de Raad van Europa (Frans of Engels) of van een vertaling in het Nederlands of het Duits.

De Regering is niet voornemens de verklaring te verrichten die is bedoeld in artikel 32.2, van de Overeenkomst, waarbij kan worden verboden dat informatie die krachtens de Overeenkomst is overgezonden, voor andere doeleinden wordt gebruikt dan die genoemd in het verzoek, wanneer de Staat die de informatie verstrekt niet vooraf zijn toestemming heeft verleend.

Artikel 32.1 biedt in dit verband immers voldoende waarborgen aangezien het aan de aangezochte Partij de mogelijkheid biedt om voor ieder geval afzonderlijk de tenuitvoerlegging van het verzoek afhankelijk te maken van de voorwaarde dat de overgezonden informatie zonder haar voorafgaande toestemming niet mag worden aangewend voor andere doeleinden dan die genoemd in het verzoek.

Krachtens artikel 23.1 van de Overeenkomst zal de Regering op het tijdstip van de bekrachtiging mededelen dat de centrale autoriteit belast met de verzending en de ontvangst van verzoeken ingevolge deze Overeenkomst het ministerie van Justitie is (Bestuur Criminele Zaken), zoals dit reeds het geval is voor de verzoeken betreffende rechtshulp en overbrenging van veroordeelde personen.

Dit zijn de beschouwingen die kunnen worden gemaakt bij dit ontwerp van goedkeuringswet van de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de verbeurdverklaring van opbrengsten van misdrijven, gedaan te Straatsburg op 8 november 1990.

*
* *

De Raad van State herinnert eraan dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen inzake rechterlijke organisatie, bevoegdheid en rechtspleging. Hieromtrent werd een ontwerp van wet uitgewerkt. Dit ontwerp, welk goedgekeurd werd door de Minister-raad en onderworpen aan het advies van de Raad van State, zal opnieuw voorgelegd worden aan de Ministerraad vooraleer het neergelegd wordt bij het Parlement.

prépondérants à prendre en considération, pour autant qu'on ne porte pas atteinte aux droits des personnes concernées.

En ce qui concerne l'emploi des langues dans la formulation des demandes, le Gouvernement a l'intention de déclarer, au moment de la ratification, conformément à l'article 25.3 de la convention, que les demandes et pièces annexes doivent être accompagnées d'une traduction dans l'une des langues officielles du Conseil de l'Europe (français ou anglais) ou en néerlandais ou en allemand.

Le Gouvernement n'entend pas faire la déclaration prévue à l'article 32.2 de la convention, qui permet d'interdire l'utilisation d'informations transmises conformément à la convention à d'autres fins que celles précisées dans la demande, sans le consentement préalable de l'État qui a transmis les informations.

En effet, l'article 32.1 constitue à cet égard une garantie suffisante puisqu'il permet à la partie requise, au cas par cas, de subordonner éventuellement l'exécution d'une demande à la condition que les informations transmises ne soient pas utilisées à d'autres fins que celles précisées dans la demande sans son consentement préalable.

Le Gouvernement communiquera enfin, au moment de la ratification, conformément à l'article 23.1 de la convention, que l'autorité centrale chargée de l'envoi et de la réception des demandes formulées en vertu de la convention sera le ministère de la Justice (direction des Affaires criminelles), comme c'est le cas déjà en ce qui concerne les demandes d'entraide judiciaire et de transfèrement de personnes condamnées.

Telles sont les considérations qu'appelait le présent projet de loi d'approbation de la convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg, le 8 novembre 1990.

*
* *

Le Conseil d'État rappelle qu'il est nécessaire de fixer les règles d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure en droit interne. À ce sujet, un projet de loi a été élaboré. Ce projet, qui a été approuvé par le Conseil des ministres et soumis à l'avis du Conseil d'État, sera soumis à nouveau au Conseil des ministres, avant d'être déposé devant le Parlement.

De opmerking van de Raad van State met betrekking tot het Nederlandse voordrachtformulier van het ontwerp van wet werd gevolgd.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

De minister van Justitie,

Stefaan DECLERCK.

La remarque du Conseil d'État concernant le texte néerlandais du proposant a été suivie.

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

Le ministre de la Justice,

Stefaan DECLERCK.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken en van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Buitenlandse Zaken en Onze minister van Justitie zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, opgemaakt te Straatsburg op 8 november 1990, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Châteauneuf-de-Grasse, 4 augustus 1996.

ALBERT

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

De minister van Justitie,

Stefaan DE CLERCK.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères et de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre des Affaires étrangères et Notre ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat, le projet de loi dont la teneur suit:

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg le 8 novembre 1990, sortira son plein et entier effet.

Donné à Châteauneuf-de-Grasse, le 4 août 1996.

ALBERT

Par le Roi:

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

Le ministre de la Justice,

Stefaan DE CLERCK.

*(Vertaling)***OVEREENKOMST**

inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven

De Lidstaten van de Raad van Europa en andere Staten die deze Overeenkomst hebben ondertekend,

Overwegende dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

Overtuigd van de noodzaak een gezamenlijk strafrechtelijk beleid te voeren dat is gericht op de bescherming van de maatschappij;

Overwegende dat de bestrijding van de zware criminaliteit, die in toenemende mate een internationaal probleem wordt, het gebruik van moderne en doeltreffende methoden vergt op internationaal niveau;

In de mening dat een van die methoden behelst de daders de opbrengsten van misdrijven te ontnemen;

Overwegende dat voor de verwezenlijking van die doelstelling tevens een goed werkend systeem van internationale samenwerking zal moeten worden opgezet;

zijn het volgende overeengekomen :

HOOFDSTUK I**Gebruikte termen**

Artikel 1

Gebruikte termen

Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt verstaan onder :

- a)* «opbrengsten»: elk economisch voordeel dat uit strafbare feiten is verkregen. Dit kunnen alle voorwerpen zijn zoals omschreven in dit artikel, letter *b)*;
b) «voorwerpen»: goederen van enigerlei aard, lichamenlijk of onlichamelijk, roerend of onroerend, alsmede rechtsbescheiden waaruit de eigendom of andere rechten ten aanzien van die goederen blijken;
c) «hulpmiddelen»: alle voorwerpen die op enigerlei wijze, geheel of gedeeltelijk, zijn gebruikt of zijn bestemd om te worden gebruikt om één of meer strafbare feiten te begaan;

CONVENTION

relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime

PRÉAMBULE

Les États membres du Conseil de l'Europe et les autres États signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Convaincus de la nécessité de poursuivre une politique pénale commune tendant à la protection de la société;

Considérant que la lutte contre la criminalité grave, qui est de plus en plus un problème international, exige l'emploi de méthodes modernes et efficaces au niveau international;

Estimant qu'une de ces méthodes consiste à priver le délinquant des produits du crime;

Considérant qu'afin d'atteindre cet objectif, un système satisfaisant de coopération internationale doit également être mis en place,

Sont convenus de ce qui suit :

CHAPITRE I**Terminologie**

Article 1

Terminologie

Aux fins de la présente Convention, l'expression :

- a)* «produit» désigne tout avantage économique tiré d'infractions pénales. Cet avantage peut consister en tout bien tel que défini à l'alinéa *b)* du présent article;
b) «bien» comprend un bien de toute nature, qu'il soit corporel ou incorporel, meuble ou immeuble, ainsi que les actes juridiques ou documents attestant d'un titre ou d'un droit sur le bien;
c) «instruments» désigne tous objets employés ou destinés à être employés de quelque façon que ce soit, en tout ou partie, pour commettre une ou des infractions pénales;

CONVENTION

on laundering, search, seizure and confiscation of the proceeds from crime

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Convinced of the need to pursue a common criminal policy aimed at the protection of society;

Considering that the fight against serious crime, which has become an increasingly international problem, calls for the use of modern and effective methods on an international scale;

Believing that one of these methods consists in depriving criminals of the proceeds from crime;

Considering that for the attainment of this aim a well-functioning system of international cooperation also must be established,

Have agreed as follows :

CHAPTER I**Use of terms**

Article 1

Use of terms

For the purpose of this Convention :

- a)* «proceeds» means any economic advantage from criminal offences. It may consist of any property as defined in subparagraph *b)* of this article;
b) «property» includes property of any description, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, and legal documents or instruments evidencing title to, or interest in such property;
c) «instrumentalities» means any property used or intended to be used, in any manner, wholly or in part, to commit a criminal offence or criminal offences;

d) «confiscatie»: een straf of maatregel opgelegd door een rechter na een procedure in verband met één of meer strafbare feiten, welke straf of maatregel leidt tot het blijvend ontnemen van de beschikkingsmacht over voorwerpen;

e) «basisdelict»: elk strafbaar feit waaruit opbrengsten zijn voortgekomen die het voorwerp kunnen worden van een delict zoals omschreven in artikel 6 van deze Overeenkomst.

HOOFDSTUK II

Op nationaal niveau te nemen maatregelen

Artikel 2

Maatregelen tot confiscatie

1. Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om haar in staat te stellen hulpmiddelen en opbrengsten, of voorwerpen waarvan de waarde overeenkomt met die opbrengsten, te confisqueren.

2. Elke Partij kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat het eerste lid van dit artikel slechts van toepassing is op de in die verklaring genoemde strafbare feiten of categorieën strafbare feiten.

Artikel 3

Maatregelen tot opsporing en voorlopige maatregelen

Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om haar in staat te stellen om de voorwerpen die vatbaar zijn voor confiscatie overeenkomstig artikel 2, eerste lid, te identificeren en op te sporen en elke verhandeling, overdracht of vervreemding van die voorwerpen te voorkomen.

Artikel 4

Bijzondere opsporingsbevoegdheden en -technieken

1. Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om haar rechters of andere bevoegde autoriteiten de bevoegdheid toe te kennen te bevelen dat bankdossiers, financiële bescheiden of

d) «confiscation» désigne une peine ou une mesure ordonnée par un tribunal à la suite d'une procédure portant sur une ou des infractions pénales, peine ou mesure aboutissant à la privation permanente du bien;

e) «infraction principale» désigne toute infraction pénale à la suite de laquelle des produits sont générés et susceptibles de devenir l'objet d'une infraction selon l'article 6 de la présente Convention.

CHAPITRE II

Mesures à prendre au niveau national

Article 2

Mesures de confiscation

1. Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour lui permettre de confisquer des instruments et des produits ou des biens dont la valeur correspond à ces produits.

2. Chaque Partie peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer que le paragraphe 1er du présent article ne s'applique qu'aux infractions ou catégories d'infractions précisées dans la déclaration.

Article 3

Mesures d'investigation et mesures provisoires

Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour lui permettre d'identifier et de rechercher les biens soumis à confiscation conformément à l'article 2, paragraphe 1er, et de prévenir toute opération, tout transfert ou toute aliénation relativement à ces biens.

Article 4

Pouvoirs et techniques spéciaux d'investigation

1. Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour habiliter ses tribunaux ou ses autres autorités compétents à ordonner la communication ou la saisie de dossiers bancaires, financiers ou commerciaux afin

d) «confiscation» means a penalty or a measure, ordered by a court following proceedings in relation to a criminal offence or criminal offences resulting in the final deprivation of property;

e) «predicate offence» means any criminal offence as a result of which proceeds were generated that may become the subject of an offence as defined in Article 6 of this Convention.

CHAPTER II

Measures to be taken at national level

Article 2

Confiscation measures

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to confiscate instrumentalities and proceeds or property the value of which corresponds to such proceeds.

2. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that paragraph 1 of this article applies only to offences or categories of offences specified in such declaration.

Article 3

Investigative and provisional measures

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to identify and trace property which is liable to confiscation pursuant to Article 2, paragraph 1, and to prevent any dealing in, transfer or disposal of such property.

Article 4

Specialinvestigativepowersandtechniques

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or be seized in order to carry out the actions re-

commerciële dossiers ter beschikking worden gesteld of in beslag worden genomen, ten einde de in de artikelen 2 en 3 bedoelde maatregelen te kunnen uitvoeren. Een Partij kan zich niet beroepen op het bankgeheim als grond om te weigeren te handelen volgens de bepalingen van dit artikel.

2. Elke Partij overweegt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om haar in staat te stellen bijzondere opsporingstechnieken te gebruiken die het identificeren en opsporen van opbrengsten en het vergaren van desbetreffend bewijsmateriaal vergemakkelijken. Onder deze technieken worden begrepen bevelen tot het controleren van bankrekeningen, observatie, het aftappen van telecommunicatiemiddelen, toegang tot computersystemen en bevelen tot het overleggen van bepaalde bescheiden.

Artikel 5

Rechtsmiddelen

Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om te bewerkstelligen dat de personen die worden getroffen door de in de artikelen 2 en 3 bedoelde maatregelen, beschikken over doeltreffende rechtsmiddelen om hun rechten te beschermen.

Artikel 6

Strafbaarstelling van het witwassen

1. Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om de volgende feiten, indien opzettelijk begaan, strafbaar te stellen krachtens haar nationale wetgeving;

a) de omzetting of overdracht van voorwerpen, wetende dat deze voorwerpen opbrengsten zijn, met het oogmerk de illegale herkomst van de voorwerpen te verhehlen of te verhullen of een persoon die bij het begaan van het basisdelict is betrokken, te helpen te ontkomen aan de wettelijke gevolgen van zijn daden;

b) het verhehlen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van voorwerpen, wetende dat deze voorwerpen opbrengsten zijn;

en, met inachtneming van haar grondwettelijke beginselen en de grondbeginselen van haar rechtsstelsel;

c) de verwerving, het bezit of het gebruik van voorwerpen, wetende, op het tijdstip van verkrijging, dat deze voorwerpen opbrengsten zijn;

de mettre en œuvre les mesures visées aux articles 2 et 3. Une Partie ne saurait invoquer le secret bancaire pour refuser de donner effet aux dispositions du présent article.

2. Chaque Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour lui permettre d'employer des techniques spéciales d'investigation facilitant l'identification et la recherche du produit ainsi que la réunion de preuves y afférentes. Parmi ces techniques, on peut citer les ordonnances de surveillance de comptes bancaires, l'observation, l'interception de télécommunications, l'accès à des systèmes informatiques et les ordonnances de production de documents déterminés.

Article 5

Recours juridiques

Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour faire en sorte que les personnes affectées par les mesures prévues aux articles 2 et 3 disposent de recours juridiques effectifs pour préserver leurs droits.

Article 6

Infractions de blanchiment

1. Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révèlent nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale conformément à son droit interne lorsque l'acte a été commis intentionnellement à :

a) la conversion ou au transfert de biens dont celui qui s'y livre sait que ces biens constituent des produits, dans le but de dissimuler ou de déguiser l'origine illicite desdits biens ou d'aider toute personne qui est impliquée dans la commission de l'infraction principale à échapper aux conséquences juridiques de ses actes;

b) la dissimulation ou le déguisement de la nature, de l'origine, de l'emplacement, de la disposition, du mouvement ou de la propriété réels de biens ou de droits y relatifs, dont l'auteur sait que ces biens constituent des produits;

et, sous réserve de ses principes constitutionnels et des concepts fondamentaux de son système juridique :

c) l'acquisition, la détention ou l'utilisation de biens, dont celui qui les acquiert, les détient ou les utilise sait, au moment où il les reçoit, qu'ils constituent des produits;

ferred to in Articles 2 and 3. A Party shall not decline to act under the provisions of this article on grounds of bank secrecy.

2. Each Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to enable it to use special investigative techniques facilitating the identification and tracing of proceeds and the gathering of evidence related thereto. Such techniques may include monitoring orders, observation, interception of telecommunications, acces to computer systems and orders to produce specific documents.

Article 5

Legal remedies

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that interested parties affected by measures under Articles 2 and 3 shall have effective legal remedies in order to preserve their rights.

Article 6

Laundering offences

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as offences under its domestic law, whan committed intentionally :

a. the conversion or transfer of property, knowing that such property is proceeds, for the purpose of canceling or disguising the illicit origin of the property or of assisting any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his actions;

b. the concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement, rights with respect to, or ownership of, property, knowing that such property is proceeds;

and, subject to its constitutional principles and the basic concepts of its legal system :

c. the acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property was proceeds;

d) deelneming aan, medeplichtigheid tot, samenspanning tot, poging tot, hulp aan, aanzetten tot, vergemakkelijken van, of het geven van raad met het oog op het begaan van één of meer van de in overeenstemming met dit artikel strafbaar gestelde feiten.

2. Voor de uitvoering of toepassing van het eerste lid van dit artikel:

a) doet niet ter zake of het basisdelict onder de strafrechtelijke rechtsmacht van de Partij valt;

b) kan worden bepaald dat de in dat lid genoemde strafbare feiten niet van toepassing zijn op de personen die het basisdelict hebben begaan;

c) kan medeweten, oogmerk of opzet, vereist als bestanddeel van een in dat lid omschreven strafbaar feit, worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.

3. Elke Partij neemt de maatregelen die zij noodzakelijk acht om alle in het eerste lid van dit artikel bedoelde feiten of enkele daarvan ook strafbaar te stellen krachtens haar nationale wetgeving in de volgende gevallen, indien de dader:

a) had behoren te vermoeden dat de voorwerpen opbrengsten waren;

b) heeft gehandeld uit winstbejag;

c) heeft gehandeld met het oogmerk de voortzetting van criminele activiteiten te bevorderen.

4. Elke Partij kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat het eerste lid van dit artikel slechts van toepassing is op in die verklaring genoemde basisdelicten of categorieën basisdelicten.

HOOFDSTUK III

Internationale samenwerking

AFDELING 1

Beginnelsen van internationale samenwerking

Artikel 7

Algemene beginselen en maatregelen voor internationale samenwerking

1. De Partijen werken in zo ruim mogelijke mate met elkander samen ten behoeve

d) la participation à l'une des infractions établies conformément au présent article ou à toute association, entente, tentative ou complicité par fourniture d'une assistance, d'une aide ou de conseils en vue de sa commission.

2. Aux fins de la mise en œuvre ou de l'application du paragraphe 1er du présent article:

a) le fait que l'infraction principale soit ou non de la compétence des juridictions pénales de la Partie n'entre pas en ligne de compte;

b) il peut être prévu que les infractions énoncées par ce paragraphe ne s'appliquent pas aux auteurs de l'infraction principale;

c) la connaissance, l'intention ou la motivation nécessaires en tant qu'éléments d'une des infractions énoncées par ce paragraphe peuvent être déduites de circonstances factuelles objectives.

3. Chaque Partie peut adopter les mesures qu'elle estime nécessaires pour conférer, en vertu de son droit interne, le caractère d'infractions pénales à la totalité ou à une partie des actes évoqués au paragraphe 1er dans l'un ou dans la totalité des cas suivants lorsque l'auteur:

a) devait présumer que le bien constituait un produit;

b) a agi dans un but lucratif;

c) a agi pour faciliter la continuation d'une activité criminelle.

4. Chaque Partie peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire général du Conseil de l'Europe, déclarer que le paragraphe 1er du présent article s'applique seulement aux infractions principales ou catégories d'infractions principales précisées dans cette déclaration.

CHAPITRE III

Coopération internationale

SECTION 1

Principes de coopération internationale

Article 7

Principes généraux et mesures de coopération internationale

1. Les Parties coopèrent dans la mesure la plus large possible les unes avec les autres

d. participation in, association or conspiracy to commit, attempts to commit assisting, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For the purposes of implementing or applying paragraph I of this article:

a. it shall not matter whether the predicate offence was subject to the criminal jurisdiction of the Party;

b. it may be provided that the offences set forth in that paragraph do not apply to the persons who committed the predicate offence;

c. knowledge, intent or purpose required as an element of an offence set forth in that paragraph may be inferred from objective, factual circumstances.

3. Each Party may adopt such measures as it considers necessary to establish also as offences under its domestic law all or some of the acts referred to in paragraph I of this article, in any or all of the following cases where the offender:

a. ought to have assumed that the property was proceeds;

b. acted for the purpose of making profit;

c. acted for the purpose of promoting the carrying on of further criminal activity.

4. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe declare that paragraph I of this article applies only to predicate offences or categories of such offences specified in such declaration.

CHAPTER III

International co-operation

SECTION 1

Principles of international co-operation

Article 7

General principles and measures for international co-operation

1. The Parties shall co-operate with each other to the widest extent possible for the

van onderzoeken en procedures gericht op de confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten.

2. Elke Partij neemt de maatregelen van wetgevende aard en andere maatregelen die noodzakelijk zijn om haar in staat te stellen, onder de in dit hoofdstuk vervatte voorwaarden, te voldoen aan verzoeken:

a) om confiscatie van bepaalde voorwerpen die hulpmiddelen of opbrengsten zijn, alsmede om confiscatie van opbrengsten, bestaande in de verplichting een geldbedrag te betalen dat overeenkomt met de waarde van de opbrengsten;

b) om bijstand ten behoeve van onderzoeken en voorlopige maatregelen met het oog op één van de vormen van confiscatie genoemd onder letter *a)* hierboven.

AFDELING 2

Rechtshulp ten behoeve van onderzoeken

Artikel 8

Verplichting tot verlening van rechtshulp

De Partijen verlenen elkander de ruimst mogelijke mate van rechtshulp bij het identificeren en opsporen van hulpmiddelen, opbrengsten en andere voorwerpen die vatbaar zijn voor confiscatie. Deze rechtshulp omvat onder meer elke maatregel betreffende het verschaffen en veilig stellen van bewijs met betrekking tot het bestaan, de vindplaats of verplaatsing, de aard, de juridische status of de waarde van de bovengenoemde voorwerpen.

Artikel 9

Uitvoering van de rechtshulp

De rechtshulp ingevolge artikel 8 wordt uitgevoerd op grond van en in overeenstemming met de nationale wetgeving van de aangezochte Partij en in overeenstemming met de in het verzoek omschreven procedures, voor zover deze onverenigbaar zijn met genoemde nationale wetgeving.

Artikel 10

Uit eigen beweging verstrekte informatie

Zonder afbreuk te doen aan haar eigen onderzoeken of procedures, kan een Partij zonder voorafgaand verzoek aan een andere Partij informatie verstrekken omtrent hulpmiddelen en opbrengsten, wanneer zij van oordeel is dat het ver-

aux fins d'investigations et de procédures visant à la confiscation des instruments et des produits.

2. Chaque Partie adopte les mesures législatives et autres qui se révéleront nécessaires pour lui permettre de répondre, aux conditions prévues dans ce chapitre, aux demandes:

a) de confiscation de biens particuliers consistant en des produits ou instruments, ainsi que de confiscation des produits consistant en l'obligation de payer une somme d'argent correspondant à la valeur du produit;

b) d'entraide aux fins d'investigations et de mesures provisoires ayant pour but l'une des formes de confiscation mentionnées au point *a)* ci-dessus.

SECTION 2

Entraide aux fins d'investigations

Article 8

Obligation d'entraide

Les Parties s'accordent, sur demande, l'entraide la plus large possible pour identifier et dépister les instruments, les produits et les autres biens susceptibles de confiscation. Cette entraide consiste notamment en toute mesure relative à l'apport et à la mise en sûreté des éléments de preuve concernant l'existence des biens susmentionnés, leur emplacement ou leurs mouvements, leur nature, leur statut juridique ou leur valeur.

Article 9

Exécution de l'entraide

L'entraide prévue par l'article 8 est exécutée conformément au droit interne de la Partie requise et en vertu de celui-ci, et conformément aux procédures précisées dans la demande, dans la mesure où elles ne sont pas incompatibles avec ce droit interne.

Article 10

Transmission spontanée d'informations

Sans préjudice de ses propres investigations ou procédures, une Partie peut, sans demande préalable, transmettre à une autre Partie des informations sur les instruments et les produits lorsqu'elle estime que la communication de ces informations pour-

purposes of investigations and proceedings aiming at the confiscation of instrumentalities and proceeds.

2. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to enable it to comply, under the conditions provided for in this chapter, with requests:

a. for confiscation of specific items of property representing proceeds or instrumentalities, as well as for confiscation of proceeds consisting in a requirement to pay a sum of money corresponding to the value of proceeds;

b) for investigative assistance and provisional measures with a view to either form of confiscation referred to under *a)* above.

SECTION 2

Investigative assistance

Article 8

Obligation to assist

The Parties shall afford each other, upon request, the widest possible measure of assistance in the identification and tracing of instrumentalities, proceeds and other property liable to confiscation. Such assistance shall include any measure providing and securing evidence as to the existence, location or movement, nature, legal status or value of the aforementioned property.

Article 9

Execution of assistance

The assistance pursuant to Article 8 shall be carried out as permitted by and in accordance with the domestic law of the requested Party and, to the extent not incompatible with such law, in accordance with the procedures specified in the request.

Article 10

Spontaneous information

Without prejudice to its own investigations or proceedings, a Party may without prior request forward to another Party information on instrumentalities and proceeds, when it considers that the disclosure of such information might assist the

strekken van die informatie de ontvangende Partij van nut kan zijn voor het instellen of afronden van onderzoeken of procedures, of zou kunnen leiden tot een verzoek van die Partij krachtens dit hoofdstuk.

AFDELING 3

Voorlopige maatregelen

Artikel 11

Verplichting voorlopige maatregelen te nemen

1. Een Partij neemt op verzoek van een andere Partij die een strafrechtelijke procedure of een procedure tot confiscatie heeft ingesteld, de noodzakelijke voorlopige maatregelen, zoals bevroering of inbeslagneming, ter voorkoming van de verhandeling, overdracht of vervreemding van voorwerpen die in een later stadium het onderwerp zouden kunnen vormen van een verzoek om confiscatie, of die van dien aard zijn, dat daarmee gevolg zou kunnen worden gegeven aan dat verzoek.

2. Een Partij die een verzoek om confiscatie heeft ontvangen overeenkomstig artikel 13, neemt, indien daarom wordt verzocht, de in het eerste lid van dit artikel genoemde maatregelen met betrekking tot voorwerpen die het onderwerp vormen van het verzoek, of die van dien aard zijn, dat daarmee gevolg zou kunnen worden gegeven aan het verzoek.

Artikel 12

Uitvoering van voorlopige maatregelen

1. De in artikel 11 genoemde voorlopige maatregelen worden uitgevoerd op grond van en in overeenstemming met de nationale wetgeving van de aangezochte Partij en in overeenstemming met de in het verzoek omschreven procedures, voor zover deze niet onverenigbaar zijn met genoemde nationale wetgeving.

2. Alvorens een uit hoofde van dit artikel genomen voorlopige maatregel op te heffen, stelt de aangezochte Partij, indien mogelijk, de verzoekende Partij in de gelegenheid redenen op te geven om de maatregel te handhaven.

rait aider la Partie destinataire à engager ou mener à bien des investigations ou des procédures, ou lorsque ces informations pourraient aboutir à une demande formulée par cette Partie en vertu du présent chapitre.

SECTION 3

Mesures provisoires

Article 11

Obligation d'ordonner des mesures provisoires

1. Une Partie prend, à la demande d'une autre Partie qui a engagé une procédure pénale ou une action en confiscation, les mesures provisoires qui s'imposent, telles que le gel ou la saisie, pour prévenir toute opération, tout transfert ou toute aliénation relativement à tout bien qui, par la suite, pourrait faire l'objet d'une demande de confiscation ou qui pourrait permettre de faire droit à une telle demande.

2. Une Partie qui a reçu une demande de confiscation conformément à l'article 13 prend, si la demande en est faite, les mesures mentionnées au paragraphe 1er du présent article, relativement à tout bien qui fait l'objet de la demande ou qui pourrait permettre de faire droit à une telle demande.

Article 12

Exécution des mesures provisoires

1. Les mesures provisoires visées à l'article 11 sont exécutées conformément au droit interne de la Partie requise et en vertu de celui-ci, et conformément aux procédures précisées dans la demande, dans la mesure où elles ne sont pas incompatibles avec ce droit interne.

2. Avant de lever toute mesure provisoire prise conformément au présent article, la Partie requise donne, si possible, à la Partie requérante la faculté d'exprimer ses raisons en faveur du maintien de la mesure.

receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings or might lead to a request by that Party under this chapter.

SECTION 3

Provisional measures

Article 11

Obligation to take provisional measures

1. At the request of another Party which has instituted criminal proceedings or proceedings for the purpose of confiscation, a Party shall take the necessary provisional measures, such as freezing or seizing, to prevent any dealing in, transfer or disposal of property which, at a later stage, may be the subject of a request for confiscation or which might be such as to satisfy the request.

2. A party which has received a request for confiscation pursuant to Article 13 shall, if so requested, take the measures mentioned in paragraph 1 of this article in respect of any property which is the subject of the request or which might be such as to satisfy the request.

Article 12

Execution of provisional measures

1. The provisional measures mentioned in Article 11 shall be carried out as permitted by and in accordance with the domestic law of the requested Party and, to the extent not incompatible with such law, in accordance with the procedures specified in the request.

2. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested Party shall, wherever possible, give the requesting Party an opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.

AFDELING 4

Confiscatie

Artikel 13

Verplichting tot confiscatie

1. Een Partij die van een andere Partij een verzoek om confiscatie heeft ontvangen betreffende hulpmiddelen of opbrengsten die zich op haar grondgebied bevinden, moet:

a. de door een rechter van de verzoevende Partij gegeven beslissing tot confiscatie ten uitvoer leggen met betrekking tot die hulpmiddelen of opbrengsten; of

b. het verzoek voorleggen aan haar bevoegde autoriteiten, ten einde een beslissing tot confiscatie te verkrijgen, en de beslissing ten uitvoer leggen, indien zij wordt gegeven.

2. Voor de toepassing van het eerste lid, letter *b*, van dit artikel is elke Partij, indien noodzakelijk, bevoegd een procedure tot confiscatie in te stellen krachtens haar eigen wetgeving.

3. De bepalingen van het eerste lid van dit artikel zijn ook van toepassing op confiscatie bestaande in de verplichting een geldbedrag te betalen dat overeenkomt met de waarde van de opbrengsten, indien zich op het grondgebied van de aangezochte Partij voorwerpen bevinden waarop de confiscatie ten uitvoer kan worden gelegd. In dat geval ziet de aangezochte Partij, wanneer zij overgaat tot de tenuitvoerlegging van de confiscatie overeenkomstig het eerste lid, erop toe dat de vordering, indien geen betaling wordt verkregen, wordt verhaald op voorwerpen die voor dat doel beschikbaar zijn.

4. Indien een verzoek om confiscatie betrekking heeft op een bepaald voorwerp, kunnen de Partijen overeenkomen dat de aangezochte Partij kan overgaan tot confiscatie in de vorm van een verplichting een geldbedrag te betalen dat overeenkomt met de waarde van het voorwerp.

Artikel 14

Tenuitvoerlegging van de confiscatie

1. De procedures tot verkrijging en tenuitvoerlegging van de confiscatie krachtens artikel 13 worden beheerst door de wetgeving van de aangezochte Partij.

2. De aangezochte Partij is gebonden aan de vaststelling van de feiten, voor zover deze zijn uiteengezet in een veroordeling of

SECTION 4

Confiscation

Article 13

Obligation de confiscation

1. Une Partie qui a reçu d'une autre Partie une demande de confiscation concernant des instruments ou des produits, situés sur son territoire, doit:

a. exécuter une décision de confiscation émanant d'un tribunal de la Partie requérante en ce qui concerne ces instruments ou ces produits; ou

b. présenter cette demande à ses autorités compétentes pour obtenir une décision de confiscation et, si celle-ci est accordée, l'exécuter.

2. Aux fins de l'application du paragraphe 1, *b*, du présent article, toute Partie *a*, si besoin est, compétence pour engager une procédure de confiscation en vertu de son droit interne.

3. Les dispositions du paragraphe 1 du présent article s'appliquent également à la confiscation consistant en l'obligation de payer une somme d'argent correspondant à la valeur du produit, si des biens sur lesquels peut porter la confiscation se trouvent sur le territoire de la Partie requise. En pareil cas, en procédant à la confiscation conformément au paragraphe 1, la Partie requise, à défaut de paiement, fait recouvrer sa créance sur tout bien disponible à cette fin.

4. Si une demande de confiscation vise un bien déterminé, les Parties peuvent convenir que la Partie requise peut procéder à la confiscation sous forme d'une obligation de payer une somme d'argent correspondant à la valeur du bien.

Article 14

Exécution de la confiscation

1. Les procédures permettant d'obtenir et d'exécuter la confiscation en vertu de l'article 13 sont régies par la loi de la Partie requise.

2. La Partie requise est liée par la constatation des faits dans la mesure où ceux-ci sont exposés dans une condamnation ou

SECTION 4

Confiscation

Article 13

Obligation to confiscate

1. A Party, which has received a request made by another Party for confiscation concerning instrumentalities or proceeds, situated in its territory, shall:

a) enforce a confiscation order made by a court of a requesting Party in relation to such instrumentalities or proceeds; or

b) submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such order is granted, enforce it.

2. For the purposes of applying paragraph 1, *b)*, of this article, any Party shall whenever necessary have competence to institute confiscation proceedings under its own law.

3. The provisions of paragraph 1 of this article shall also apply to confiscation consisting in a requirement to pay a sum of money corresponding to the value of proceeds, if property on which the confiscation can be enforced is located in the requested Party. In such cases, when enforcing confiscation pursuant to paragraph 1, the requested Party shall, if payment is not obtained, realise the claim on any property available for that purpose.

4. If a request for confiscation concerns a specific item of property, the Parties may agree that the requested Party may enforce the confiscation in the form of a requirement to pay a sum of money corresponding to the value of the property.

Article 14

Execution of confiscation

1. The procedures for obtaining and enforcing the confiscation under Article 13 shall be governed by the law of the requested Party.

2. The requested Party shall be bound by the findings as to the facts in so far as they are stated in a conviction or judicial deci-

rechterlijke uitspraak van de verzoekende Partij of voor zover deze veroordeling of rechterlijke uitspraak impliciet daarop is gegrond.

3. Elke Partij kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat het tweede lid van dit artikel slechts van toepassing is met inachtneming van haar grondwettelijke beginselen en de grondbeginselen van haar rechtsstelsel.

4. Indien de confiscatie bestaat in de verplichting een geldbedrag te betalen, zet de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij dit bedrag om in de munteenheid van die Partij tegen de wisselkoers die geldt op het tijdstip waarop de beslissing om tot confiscatie over te gaan wordt genomen.

5. In het geval bedoeld in artikel 13, eerste lid, letter *a*, heeft alleen de verzoekende Partij het recht uitspraak te doen over een verzoek om herziening van de beslissing tot confiscatie.

Artikel 15

Geconfisqueerde voorwerpen

De aangezochte Partij beschikt over de geconfisqueerde voorwerpen in overeenstemming met haar nationale wetgeving, tenzij de Partijen anderszins zijn overeengekomen.

Artikel 16

Recht op tenuitvoerlegging en maximum bedrag van de confiscatie

1. Een verzoek om confiscatie uit hoofde van artikel 13 laat het recht van de verzoekende Partij om de beslissing tot confiscatie zelf ten uitvoer te leggen onverlet.

2. Geen enkele bepaling van deze Overeenkomst mag zodanig worden uitgelegd dat daardoor de totale waarde van de geconfisqueerde voorwerpen hoger zou zijn dan het in de beslissing tot confiscatie genoemde bedrag. Indien een Partij vaststelt dat dit zich zou kunnen voordoen, plegen de betrokken Partijen overleg ten einde bedoeld gevolg te vermijden.

Artikel 17

Lijfswang

De aangezochte Partij mag geen lijfswang of enige andere vrijheid beperkende

une décision judiciaire de la Partie requérante, ou dans la mesure où celle-ci se fonde implicitement sur eux.

3. Chaque Partie peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par une déclaration adressée au Secrétaire-Général du Conseil de l'Europe, déclarer que le paragraphe 2 du présent article ne s'applique que sous réserve de ses principes constitutionnels et des concepts fondamentaux de son système juridique.

4. Si la confiscation consiste en l'obligation de payer une somme d'argent, l'autorité compétente de la Partie requise en convertit le montant en devises de son pays au taux de change en vigueur au moment où est prise la décision d'exécuter la confiscation.

5. Dans le cas visé à l'article 13, paragraphe 1, *a*, la Partie requérante a seule le droit de statuer relativement à tous demande de révision de la décision de confiscation.

Article 15

Biens confisqués

La Partie requise dispose selon son droit interne de tous les biens confisqués par elle, sauf s'il en est convenu autrement par les Parties concernées.

Article 16

Droit d'exécution et montant maximal de la confiscation

1. Une demande de confiscation faite conformément à l'article 13 ne porte pas atteinte au droit de la Partie requérante d'exécuter elle-même la décision de confiscation.

2. Rien dans la présente Convention ne saurait être interprété comme permettant que la valeur totale des biens confisqués soit supérieure à la somme fixée par la décision de confiscation. Si une Partie constate que cela pourrait se produire, les Parties concernées procèdent à des consultations pour éviter une telle conséquence.

Article 17

Contrainte par corps

La Partie requise ne peut pas prononcer la contrainte par corps ni prendre aucune

sion of the requesting Party or in so far as such conviction or judicial decision is implicitly based on them.

3. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that paragraph 2 of this article applies only subject to its constitutional principles and the basic concepts of its legal system.

4. If the confiscation consists in the requirement to pay a sum of money, the competent authority of the requested Party shall convert the amount thereof into the currency of that Party at the rate of exchange ruling at the time when the decision to enforce the confiscation is taken.

5. In the case of Article 13, paragraph 1, *a*), the requesting Party alone shall have the right to decide on any application for review of the confiscation order.

Article 15

Confiscated property

Any property confiscated by the requested Party shall be disposed of by that Party in accordance with its domestic law, unless otherwise agreed by the Parties concerned.

Article 16

Right of enforcement and maximum amount of confiscation

1. A request for confiscation made under Article 13 does not affect the right of the requesting Party to enforce itself the confiscation order.

2. Nothing in this Convention shall be so interpreted as to permit the total value of the confiscation to exceed the amount of the sum of money specified in the confiscation order. If a Party finds that this might occur, the Parties concerned shall enter into consultations to avoid such an effect.

Article 17

Imprisonment in default

The requested Party shall not impose imprisonment in default or any other

maatregel opleggen naar aanleiding van een verzoek uit hoofde van artikel 13, indien de verzoekende Partij zulks in het verzoek heeft aangegeven.

AFDELING 5

Weigering en uitstel van de samenwerking

Artikel 18

Gronden voor weigering

1. Samenwerking ingevolge dit hoofdstuk kan worden geweigerd indien:

a. de maatregel waarom wordt verzocht in strijd is met de grondbeginselen van het rechtsstelsel van de aangezochte Partij; of

b. de uitvoering van het verzoek de soevereiniteit, veiligheid, openbare orde of andere wezenlijke belangen van de aangezochte partij zou kunnen schaden; of

c. naar het oordeel van de aangezochte Partij het belang van de zaak waarop het verzoek betrekking heeft het nemen van de verlangde maatregel niet rechtvaardigt; of

d. het strafbare feit waarop het verzoek betrekking heeft een politiek of fiscaal delict is; of

e. de aangezochte Partij van oordeel is dat de ten uitvoerlegging van verlangde maatregel in strijd zou komen met het beginsel *ne bis in idem*; of

f. het feit waarop het verzoek betrekking heeft niet strafbaar is krachtens de wetgeving van de aangezochte Partij indien het binnen haar rechtsgebied zou zijn begaan. Deze weigeringsgrond geldt echter slechts voor samenwerking uit hoofde van afdeling 2 voor zover de verlangde rechtshulp toepassing van dwangmiddelen inhoudt.

2. Samenwerking uit hoofde van afdeling 2, voor zover de verlangde rechtshulp toepassing van dwangmiddelen inhoudt, en uit hoofde van afdeling 3 van dit hoofdstuk kan ook worden geweigerd indien de verlangde maatregelen krachtens de nationale wetgeving van de aangezochte Partij niet zouden kunnen worden genomen voor opsporings- of vervolgingsdoeleinden, indien het een soortgelijke binnenlandse zaak zou betreffen.

3. Wanneer de wetgeving van de aangezochte Partij zulks vereist, kan samenwerking uit hoofde van afdeling 2, voor zover de verlangde rechtshulp toepassing van dwangmiddelen inhoudt, en uit hoofde van afdeling 3 van dit hoofdstuk ook worden geweigerd indien de verlangde maatregelen, of andere maatregelen van soortgelijke strekking niet zijn toegestaan krachtens de wetgeving van de verzoekende

autre mesure restrictive de liberté à la suite d'une demande présentée en vertu de l'article 13 si la Partie requérante l'a précisé dans la demande.

SECTION 5

Refus et ajournement de la coopération

Article 18

Motifs de refus

1. La coopération en vertu du présent chapitre peut être refusée dans le cas où:

a. la mesure sollicitée serait contraire aux principes fondamentaux de l'ordre juridique de la Partie requise; ou

b. l'exécution de la demande risque de porter atteinte à la souveraineté, à la sécurité, à l'ordre public ou à d'autres intérêts essentiels de la Partie requise; ou

c. la Partie requise estime que l'importance de l'affaire sur laquelle porte la demande ne justifie pas que soit prise la mesure sollicitée; ou

d. l'infraction sur laquelle porte la demande est une infraction politique ou fiscale; ou

e. la partie requise considère que la mesure sollicitée irait à l'encontre du principe *ne bis in idem*; ou

f. l'infraction à laquelle se rapporte la demande ne serait pas une infraction au regard du droit de la Partie requise si elle était commise sur le territoire relevant de sa juridiction. Toutefois, ce motif de refus ne s'applique à la coopération prévue par la section 2 que dans la mesure où l'entraide sollicitée implique des mesures coercitives.

2. La coopération prévue par la section 2, dans la mesure où l'entraide sollicitée implique des mesures coercitives, et celle prévue par la section 3 du présent chapitre peuvent également être refusées dans les cas où les mesures sollicitées ne pourraient pas être prises en vertu du droit interne de la Partie requise à des fins d'investigations ou de procédures, s'il s'agissait d'une affaire interne analogue.

3. Lorsque la législation de la Partie requise l'exige, la coopération prévue par la section 2, dans la mesure où l'entraide sollicitée implique des mesures coercitives, et celle prévue par la section 3 du présent chapitre peuvent aussi être refusées dans le cas où les mesures sollicitées ou toutes autres mesures ayant des effets analogues ne seraient pas autorisées par la législation de la Partie requérante, ou, en ce qui concerne

measure restricting the liberty of a person as a result of a request under Article 13, if the requesting Party has so specified in the request.

SECTION 5

Refusal and postponement of co-operation

Article 18

Grounds for refusal

1. Co-operation under this chapter may be refused if:

a) the action sought would be contrary to the fundamental principles of the legal system of the requested Party; or

b) the execution of the request is likely to prejudice the sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests of the requested Party; or

c) in the opinion of the requested Party, the importance of the case to which the request relates does not justify the taking of the action sought; or

d) the offence to which the request relates is a political or fiscal offence; or

e) the requested Party considers that compliance with the action sought would be contrary to the principle of *ne bis in idem*; or

f) the offence to which the request relates would not be an offence under the law of the requested Party if committed within its jurisdiction. However, this ground for refusal applies to co-operation under Section 2 only in so far as the assistance sought involves coercive action.

2. Co-operation under Section 2, in so far as the assistance sought involves coercive action, and under Section 3 of this chapter, may also be refused if the measures sought could not be taken under the domestic law of the requested Party for the purposes of investigations or proceedings, had it been a similar domestic case.

3. Where the law of the requested Party so requires, co-operation under Section 2, in so far as the assistance sought involves coercive action, and under Section 3 of this chapter may also be refused if the measures sought or any other measures having similar effects would not be permitted under the law of the requesting Party, or, as regards the competent authorities of the requesting Party, if the request is not authorised by

Partij of, wat de bevoegde autoriteiten van de verzoekende Partij betreft, indien voor het verzoek geen machtiging is verleend door een rechter of een andere rechterlijke autoriteit, met inbegrip van het openbaar ministerie, met dien verstande dat deze autoriteiten handelen in het kader van strafzaken.

4. Samenwerking uit hoofde van afdeling 4 van dit hoofdstuk kan ook worden geweigerd indien:

a. de wetgeving van de aangezochte Partij niet voorziet in confiscatie ten aanzien van het soort delict waarop het verzoek betrekking heeft; of

b. onverminderd de verplichting uit hoofde van artikel 13, derde lid, de samenwerking in strijd is met de beginselen van de nationale wetgeving van de aangezochte Partij betreffende de mogelijkheden van confiscatie, gelet op het verband tussen een strafbaar feit en

i. een economisch voordeel dat zou kunnen worden aangemerkt als de opbrengst daarvan; of

ii. voorwerpen die zouden kunnen worden aangemerkt als de hulpmiddelen; of

c. krachtens de wetgeving van de aangezochte Partij de confiscatie niet langer kan worden uitgesproken of ten uitvoer gelegd wegens verjaring; of

d. het verzoek geen betrekking heeft op een eerdere veroordeling, noch op een rechterlijke uitspraak of een verklaring in een dergelijke uitspraak dat één of meer strafbare feiten zijn begaan, waarop de beslissing tot of het verzoek om confiscatie is gebaseerd; of

e. de confiscatie niet voor tenuitvoerlegging vatbaar is in de verzoekende Partij, of indien daartegen nog gewone rechtsmiddelen openstaan; of

f) het verzoek betrekking heeft op een beslissing tot confiscatie die is gegeven bij afwezigheid van de persoon tegen wie de beslissing is gericht en de door de verzoekende Partij ingestelde procedure die tot deze beslissing heeft geleid, naar het oordeel van de aangezochte Partij, niet in voldoende mate de erkende minimumverdedigingsrechten heeft geëerbiedigd welke aan een ieder die wordt verdacht van een strafbaar feit geacht worden toe te komen.

5. Voor de toepassing van het vierde lid, letter f), van dit artikel wordt een beslissing niet geacht bij afwezigheid te zijn gegeven indien:

a) zij is bevestigd of uitgesproken na verzet door de betrokkene; of

b) zij is gegeven in hoger beroep, mits dit beroep is ingesteld door de betrokkene.

les autorités compétentes de la Partie requérante, si la demande n'est autorisée ni par un juge ni par une autre autorité judiciaire, y compris le ministère public, ces autorités agissant en matière d'infractions pénales.

4. La coopération prévue par la section 4 du présent chapitre peut aussi être refusée si:

a. la législation de la partie requise ne prévoit pas la confiscation pour le type d'infraction sur lequel porte la demande; ou

b. sans préjudice de l'obligation relevant de l'article 13, paragraphe 3, elle irait à l'encontre des principes du droit interne de la Partie requise en ce qui concerne les possibilités de confiscation relativement aux liens entre une infraction et:

i. un avantage économique qui pourrait être assimilé à son produit; ou

ii. des biens qui pourraient être assimilés à ses instruments; ou

c. en vertu de la législation de la Partie requise, la décision de confiscation ne peut plus être prononcée ou exécutée pour cause de prescription; ou

d. la demande ne porte pas sur une condamnation antérieure, ni sur une décision de caractère judiciaire, ni sur une déclaration figurant dans une telle décision, déclaration selon laquelle une ou plusieurs infractions ont été commises, et qui est à l'origine de la décision ou de la demande de confiscation; ou

e. soit la confiscation n'est pas exécutoire dans la Partie requérante, soit elle est encore susceptible de voies de recours ordinaires; ou

f) la demande se rapporte à une décision de confiscation rendue en l'absence de la personne visée par la décision et si, selon la Partie requise, la procédure engagée par la Partie requérante et qui a conduit à cette décision n'a pas satisfait aux droits minima de la défense reconnus à toute personne accusée d'une infraction.

5. Aux fins du paragraphe 4, f), du présent article, une décision n'est pas réputée avoir été rendue en l'absence de l'accusé:

a) si elle a été confirmée ou prononcée après opposition par l'intéressé; ou

b) si elle a été rendue en appel, à condition que l'appel ait été interjeté par l'intéressé.

either a judge or another judicial authority, including public prosecutors, any of these authorities acting in relation to criminal offences.

4. Co-operation under Section 4 of this chapter may also be refused if:

a) under the law of the requested Party confiscation is not provided for in respect of the type of offence to which the request relates; or

b) without prejudice to the obligation pursuant to Article 13, paragraph 3, it would be contrary to the principles of the domestic laws of the requested Party concerning the limits of confiscation in respect of the relationship between an offence and:

i. an economic advantage that might be qualified as its proceeds; or

ii. property that might be qualified as its instrumentalities; or

c) under the law of the requested Party confiscation may no longer be imposed or enforced because of the lapse of time; or

d) the request does not relate to a previous conviction, or a decision of a judicial nature or a statement in such a decision that an offence or several offences have been committed, on the basis of which the confiscation has been ordered or is sought; or

e) confiscation is either not enforceable in the requesting Party, or it is still subject to ordinary means of appeal; or

f) the request relates to a confiscation order resulting from a decision rendered *in absentia* of the person against whom the order was issued and, in the opinion of the requested Party, the proceedings conducted by the requesting Party leading to such decision did not satisfy the minimum rights of defence recognised as due to everyone against whom a criminal charge is made.

5. For the purposes of paragraph 4, f), of this article a decision is not considered to have been rendered *in absentia* if:

a) it has been confirmed or pronounced after opposition by the person concerned; or

b) it has been rendered on appeal, provided that the appeal was lodged by the person concerned.

6. Bij de beoordeling, ten behoeve van het vierde lid, letter *f*), van dit artikel, of de minimum-verdedigingsrechten in voldoende mate zijn geëerbiedigd, houdt de aangezochte Partij rekening met het feit dat de betrokkene bewust heeft getracht zich aan zijn berechting te onttrekken, dan wel dat de betrokkene, indien hij de mogelijkheid heeft gehad een rechtsmiddel in te stellen tegen een bij afwezigheid gegeven beslissing, heeft verkozen zulks niet te doen. Hetzelfde geldt wanneer de betrokkene, nadat hij naar behoren is gedagvaard om te verschijnen, heeft verkozen niet te verschijnen of geen uitstel te vragen.

7. Een Partij kan zich niet beroepen op het bankgeheim als grond om samenwerking ingevolge dit hoofdstuk te weigeren. Wanneer haar nationale wetgeving zulks vereist, kan een Partij verlangen dat voor een verzoek om samenwerking dat opheffing van het bankgeheim inhoudt, machtiging wordt verleend door een rechter of een andere rechterlijke autoriteit, met inbegrip van het openbaar ministerie, met dien verstande dat deze autoriteiten handelen in het kader van strafzaken.

8. Zonder afbreuk te doen aan de weigeringsgrond bedoeld in het eerste lid, letter *a*), van dit artikel:

a) kan het feit dat de persoon tegen wie een onderzoek of een door de autoriteiten van de verzoekende Partij gegeven beslissing tot confiscatie is gericht, een rechtspersoon is, niet door de aangezochte Partij worden aangevoerd als beletsel om rechtshulp te verlenen ingevolge dit hoofdstuk;

b) kan het feit dat de natuurlijke persoon tegen wie een beslissing tot confiscatie van opbrengsten is gegeven, later is overleden, dan wel het feit dat een rechtspersoon waartegen een beslissing tot confiscatie van opbrengsten is gegeven, later is ontbonden, niet worden aangevoerd als beletsel om rechtshulp te verlenen in overeenstemming met artikel 13, eerste lid, letter *a*).

Artikel 19

Uitsel

De aangezochte Partij mag de uitvoering van de in een verzoek genoemde maatregelen uitstellen, indien deze onderzoeken of procedures ingesteld door haar autoriteiten zouden kunnen schaden.

Artikel 20

Gedeeltelijke of voorwaardelijke inwilliging van een verzoek

Alvorens samenwerking ingevolge dit hoofdstuk te weigeren of uit te stellen,

6. En examinant, pour les besoins du paragraphe 4, *f*), du présent article, si les droits minima de la défense ont été respectés, la Partie requise tiendra compte du fait que l'intéressé a délibérément cherché à se soustraire à la justice ou que cette personne, après avoir eu la possibilité d'introduire un recours contre la décision rendue en son absence, a choisi de ne pas introduire un tel recours. Il en ira de même lorsque l'intéressé, après avoir été dûment cité à comparaître, aura choisi de ne pas comparaître ou de ne pas demander l'ajournement de l'affaire.

7. Une Partie ne saurait invoquer le secret bancaire pour justifier son refus de toute coopération prévue au présent chapitre. Lorsque son droit interne l'exige, une Partie peut exiger qu'une demande de coopération qui impliquerait la levée du secret bancaire soit autorisée, soit par un juge, soit par une autre autorité judiciaire, y compris le ministère public, ces autorités agissant en matière d'infractions pénales.

8. Sans préjudice du motif de refus prévu au paragraphe 1 *a*) du présent article:

a) le fait que la personne qui fait l'objet d'une investigation menée ou d'une décision de confiscation prise par les autorités de la Partie requérante soit une personne morale ne saurait être invoqué par la Partie requise comme un obstacle à toute coopération en vertu du présent chapitre;

b) le fait que la personne physique contre laquelle a été rendue une décision de confiscation de produits soit décédée par la suite ainsi que le fait qu'une personne morale contre laquelle a été rendue une décision de confiscation de produits ait été dissoute par la suite ne sauraient être invoqués comme des obstacles à l'entraide prévue par l'article 13, paragraphe 1, *a*).

Article 19

Ajournement

La Partie requise peut surseoir à l'exécution des mesures visées par une demande si elles risquent de porter préjudice à des investigations ou des procédures menées par ses autorités.

Article 20

Acceptation partielle ou sous condition d'une demande

Avant de refuser ou de différer sa coopération en vertu du présent chapitre, la Partie

6. When considering, for the purposes of paragraph 4, *f*), of this article, if the minimum rights of defence have been satisfied, the requested Party shall take into account the fact that the person concerned has deliberately sought to evade justice or the fact that that person, having had the possibility of lodging a legal remedy against the decision made *in absentia*, elected not to do so. The same will apply when the person concerned, having been duly served with the summons to appear, elected not to do so nor to ask for adjournment.

7. A Party shall not invoke bank secrecy as a ground to refuse any co-operation under this chapter. Where its domestic law so requires, a Party may require that a request for co-operation which would involve the lifting of bank secrecy be authorised by either a judge or another judicial authority, including public prosecutors, any of these authorities acting in relation to criminal offences.

8. Without prejudice to the ground for refusal provided for in paragraph 1, *a*), of this article:

a) the fact that the person under investigation or subjected to a confiscation order by the authorities of the requesting Party is a legal person shall not be invoked by the requested Party as an obstacle to affording any co-operation under this chapter;

b) the fact that the natural person against whom an order of confiscation of proceeds has been issued has subsequently died or the fact that a legal person against whom an order of confiscation of proceeds has been issued has subsequently been dissolved shall not be invoked as an obstacle to render assistance in accordance with Article 13, paragraph 1, *a*).

Article 19

Postponement

The requested Party may postpone action on a request if such action would prejudice investigations or proceedings by its authorities.

Article 20

Partial or conditional granting of a request

Before refusing or postponing co-operation under this chapter, the requested

overweegt de aangezochte Partij, indien passend, na overleg met de verzoekende Partij, of het verzoek gedeeltelijk kan worden ingewilligd, dan wel onder de voorwaarden die zij noodzakelijk acht.

AFDELING 6

Betekeningenbescherming van rechten van derden

Artikel 21

Betekening van stukken

1. De Partijen kennen elkander de ruimste mate van wederzijdse rechtshulp toe bij de betekening van gerechtelijke stukken aan personen die worden getroffen door voorlopige maatregelen en confiscatie.

2. Geen enkele bepaling van dit artikel staat de mogelijkheid in de weg:

a. dat gerechtelijke stukken rechtstreeks over de post worden toegezonden aan personen in het buitenland;

b. dat deurwaarders, ambtenaren of andere bevoegde autoriteiten van de Partij van herkomst van gerechtelijke stukken rechtstreeks door de consulaire autoriteiten van die Partij of door de deurwaarders, ambtenaren of andere bevoegde autoriteiten van de Partij van bestemming, betekening of kennisgeving doen verrichten,

tenzij de Partij van bestemming op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding een andersluidende verklaring richt aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

3. Bij de betekening van gerechtelijke stukken in het buitenland aan personen die worden getroffen door voorlopige maatregelen of beslissingen tot confiscatie die zijn genomen in de verzendende Partij, stelt deze Partij die personen in kennis van de rechtsmiddelen die krachtens haar wetgeving openstaan.

Artikel 22

Erkenning van buitenlandse beslissingen

1. Bij de behandeling van een verzoek om samenwerking uit hoofde van de afdelingen 3 en 4 erkent de aangezochte Partij alle rechterlijke beslissingen die in de verzoekende Partij zijn gegeven met betrekking tot rechten waarop derden aanspraak maken of hebben gemaakt.

requisite examine, le cas échéant après avoir consulté la Partie requérante, s'il peut y être fait droit partiellement ou sous réserve des conclusions qu'elle juge nécessaires.

SECTION 6

Notification et protection des droits des tiers

Article 21

Notification de documents

1. Les Parties s'accordent mutuellement l'entraide la plus large possible pour la notification des actes judiciaires aux personnes concernées par des mesures provisoires et de confiscation.

2. Rien dans le présent article ne vise à faire obstacle:

a. à la faculté d'adresser des actes judiciaires par voie postale directement à des personnes se trouvant à l'étranger;

b. à la faculté pour les officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétentes de la Partie d'origine de faire procéder à des significations ou notifications d'actes judiciaires directement par les autorités consulaires de cette Partie ou par les soins d'officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétentes de la Partie de destination,

sauf si la Partie de destination fait une déclaration contraire au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

3. Lors de la notification d'actes judiciaires à l'étranger à des personnes concernées par des mesures provisoires ou des décisions de confiscation ordonnées dans la Partie d'origine, ladite Partie informe ces personnes des recours en justice offerts par sa législation.

Article 22

Reconnaissance de décisions étrangères

1. Saisie d'une demande de coopération au titre des sections 3 et 4, la Partie requise reconnaît toute décision judiciaire rendue dans la Partie requérante en ce qui concerne les droits revendiqués par des tiers.

Party shall, where appropriate after having consulted the requesting Party, consider whether the request may be granted partially or subject to such conditions as it deems necessary.

SECTION 6

Notification and protection of third parties' rights

Article 21

Notification of documents

1. The Parties shall afford each other the widest measure of mutual assistance in the serving of judicial documents to persons affected by provisional measures and confiscation.

2. Nothing in this article is intended to interfere with:

a) the possibility of sending judicial documents, by postal channels, directly to persons abroad;

b) the possibility for judicial officers, officials or other competent authorities of the Party of origin to effect service of judicial documents directly through the consular authorities of that Party or through judicial officers, officials or other competent authorities of the Party of destination,

unless the Party of destination makes a declaration to the contrary to the Secretary General of the Council of Europe at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. When serving judicial documents to persons abroad affected by provisional measures or confiscation orders issued in the sending Party, this Party shall indicate what legal remedies are available under its law to such persons.

Article 22

Recognition of foreign decisions

1. When dealing with a request for cooperation under Sections 3 and 4, the requested Party shall recognise any judicial decision taken in the requesting Party regarding rights claimed by third parties.

2. Erkenning kan worden geweigerd indien

a. derden onvoldoende gelegenheid hebben gehad hun rechten te doen gelden;

b. de beslissing onverenigbaar is met een beslissing die reeds in de aangezochte Partij is gegeven met betrekking tot dezelfde aangelegenheid; of

c. zij onverenigbaar is met de openbare orde van de aangezochte Partij; of

d. de beslissing is genomen in strijd met de bepalingen inzake de exclusieve rechtsmacht waarin de wetgeving van de aangezochte Partij voorziet.

AFDELING 7

Procedureregelsanderealgemeneregels

Artikel 23

Centrale autoriteit

1. De Partijen wijzen een centrale autoriteit of, indien noodzakelijk, meerdere autoriteiten aan, belast met de verzending en de beantwoording van verzoeken ingevolge dit hoofdstuk, de uitvoering daarvan, dan wel de doorzending daarvan aan de autoriteiten die bevoegd zijn deze uit te voeren.

2. Elke Partij doet op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa mededeling van de namen en adressen van de autoriteiten die zijn aangewezen uit hoofde van het eerste lid van dit artikel.

Artikel 24

Rechtstreeks contact

1. De centrale autoriteiten onderhouden rechtstreeks met elkaar contacten.

2. In spoedgevallen kunnen verzoeken of mededelingen ingevolge dit hoofdstuk rechtstreeks worden toegezonden door de rechterlijke autoriteiten, met inbegrip van het openbaar ministerie, van de verzoevende Partij aan die autoriteiten van de aangezochte Partij. In dergelijke gevallen dient tegelijkertijd een afschrift te worden toegezonden aan de centrale autoriteit van de aangezochte Partij via de centrale autoriteit van de verzoevende Partij.

3. Een verzoek of mededeling ingevolge het eerste en het tweede lid van dit artikel kan worden gedaan door tussenkomst van de Internationale Politie Organisatie (Interpol).

2. La reconnaissance peut être refusée :

a. si des tiers n'ont pas eu une possibilité suffisante de faire valoir leurs droits; ou

b. si la décision est incompatible avec une décision déjà rendue dans la Partie requise sur la même question; ou

c. si elle est incompatible avec l'ordre public de la Partie requise; ou

d. si la décision a été rendue contrairement aux dispositions en matière de compétence exclusive prévues par le droit de la Partie requise.

SECTION 7

Procédure et autres règles générales

Article 23

Autorité centrale

1. Les Parties désignent une autorité centrale ou, au besoin, plusieurs autorités chargées d'envoyer les demandes formulées en vertu du présent chapitre, d'y répondre, de les exécuter ou de les transmettre aux autorités qui ont compétence pour les exécuter.

2. Chaque Partie communique au Secrétaire général du Conseil de l'Europe, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, la dénomination et l'adresse des autorités désignées en application du paragraphe 1 du présent article.

Article 24

Correspondance directe

1. Les autorités centrales communiquent directement entre elles.

2. En cas d'urgence, les demandes et communications prévues par le présent chapitre peuvent être envoyées directement par les autorités judiciaires, y compris le ministère public, de la Partie requérante à de telles autorités. En pareil cas, une copie doit être envoyée simultanément à l'autorité centrale de la Partie requise par l'intermédiaire de l'autorité centrale de la Partie requérante.

3. Toute demande ou communication formulée en application des paragraphes 1 et 2 du présent article peut être présentée par l'intermédiaire de l'Organisation internationale de police criminelle (Interpol).

2. Recognition may be refused if:

a) third parties did not have adequate opportunity to assert their rights; or

b) the decision is incompatible with a decision already taken in the requested Party on the same matter; or

c) it is incompatible with the *ordre public* of the requested Party; or

d) the decision was taken contrary to provisions on exclusive jurisdiction provided for by the law of the requested Party.

SECTION 7

Procedural and other general rules

Article 23

Central authority

1. The Parties shall designate a central authority or, if necessary, authorities, which shall be responsible for sending and answering requests made under this chapter, the execution of such requests or the transmission of them to the authorities competent for their execution.

2. Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the names and addresses of the authorities designated in pursuance of paragraph 1 of this article.

Article 24

Direct communication

1. The central authorities shall communicate directly with one another.

2. In the event of urgency, requests or communications under this chapter may be sent directly by the judicial authorities, including public prosecutors, of the requesting Party to such authorities of the requested Party. In such cases a copy shall be sent at the same time to the central authority of the requested Party through the central authority of the requesting Party.

3. Any request or communication under paragraphs 1 and 2 of this article may be made through the International Criminal Police Organisation (Interpol).

4. Indien een verzoek wordt gedaan ingevolge het tweede lid van dit artikel en de aangezochte autoriteit niet bevoegd is hieraan gevolg te geven, zendt zij het verzoek door naar de bevoegde autoriteit in haar land en stelt zij de verzoekende Partij hiervan rechtstreeks in kennis.

5. Verzoeken of mededelingen ingevolge afdeling 2 van dit hoofdstuk die geen toepassing van dwangmiddelen inhouden, kunnen door de bevoegde autoriteiten van de verzoekende Partij rechtstreeks worden toegezonden aan de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Partij.

Artikel 25

Vorm van de verzoeken en talen

1. Alle verzoeken ingevolge dit hoofdstuk worden schriftelijk gedaan. Het is toegestaan gebruik te maken van moderne telecommunicatiemiddelen, zoals telefaxapparatuur.

2. Behoudens de bepalingen van het derde lid van dit artikel kan geen vertaling van de verzoeken of de tot staving dienende stukken worden verlangd.

3. Op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding kan een Partij, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, zich het recht voorbehouden te verlangen dat verzoeken en tot staving dienende stukken vergezeld gaan van een vertaling in haar eigen taal of in één van de officiële talen van de Raad van Europa, dan wel in één van deze als door haar aangegeven. Een Partij kan bij die gelegenheid verklaren dat zij bereid is vertalingen te aanvaarden in een andere door haar aan te geven taal. De andere Partijen mogen de wederkerigheidsregel toepassen.

Artikel 26

Legalisering

Bescheiden die ingevolge dit hoofdstuk worden toegezonden, zijn vrijgesteld van alle legaliseringsformaliteiten.

Artikel 27

Inhoud van een verzoek

1. In elk verzoek om samenwerking ingevolge dit hoofdstuk dient te worden vermeld:

a. de autoriteit die het verzoek doet en de autoriteit die met de uitvoering van de onderzoeken of procedures is belast;

4. Si une demande est présentée en vertu du paragraphe 2 du présent article et si l'autorité saisie n'est pas compétente pour y donner suite, elle la transmet à l'autorité compétente de son pays et en informe directement la Partie requérante.

5. Les demandes ou communications, présentées en vertu de la section 2 du présent chapitre, qui n'impliquent pas de mesures coercitives, peuvent être transmises directement par l'autorité compétente de la Partie requérante à l'autorité compétente de la Partie requise.

Article 25

Forme des demandes et langues

1. Toutes les demandes prévues par le présent chapitre sont faites par écrit. Il est permis de recourir à des moyens modernes de télécommunication, tels que la télécopie.

2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3 du présent article, la traduction des demandes ou des pièces annexes ne sera pas exigée.

3. Toute Partie peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par une déclaration adressée au Secrétaire général du Conseil de l'Europe, se réserver la faculté d'exiger que les demandes et pièces annexes soient accompagnées d'une traduction dans sa propre langue ou dans l'une des langues officielles du Conseil de l'Europe, ou dans celle de ces langues qu'elle indiquera. Toute partie peut, à cette occasion, déclarer qu'elle est disposée à accepter des traductions dans toute autre langue qu'elle indiquera. Les autres Parties peuvent appliquer la règle de la réciprocité.

Article 26

Légalisation

Les documents transmis en application du présent chapitre sont dispensés de toute formalité de légalisation.

Article 27

Contenu de la demande

1. Toute demande de coopération prévue par le présent chapitre doit préciser:

a. l'autorité dont elle émane et l'autorité chargée de mettre en œuvre les investigations ou les procédures;

4. Where a request is made pursuant to paragraph 2 of this article and the authority is not competent to deal with the request, it shall refer the request to the competent national authority and inform directly the requesting Party that it has done so.

5. Requests or communications under Section 2 of this chapter, which do not involve coercive action, may be directly transmitted by the competent authorities of the requesting Party to the competent authorities of the requested Party.

Article 25

Form of request and languages

1. All requests under this chapter shall be made in writing. Modern means of telecommunications, such as telefax, may be used.

2. Subject to the provisions of paragraph 3 of this article, translations of the requests or supporting documents shall not be required.

3. At the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may communicate to the Secretary General of the Council of Europe a declaration that it reserves the right to require that requests made to it and documents supporting such requests be accompanied by a translation into its own language or into one of the official languages of the Council of Europe or into such one of these languages as it shall indicate. It may on that occasion declare its readiness to accept translations in any other language as it may specify. The other Parties may apply the reciprocity rule.

Article 26

Legalisation

Documents transmitted in application of this chapter shall be exempt from all legalisation formalities.

Article 27

Content of request

1. Any request for co-operation under this chapter shall specify:

a) the authority making the request and the authority carrying out the investigations or proceedings;

b. het onderwerp en de reden van het verzoek;

c. de zaak, met inbegrip van de relevante feiten (zoals datum, plaats en omstandigheden van het delict), waarop de onderzoeken of de procedures betrekking hebben, behalve in het geval van een verzoek om betekening;

d. voor zover de samenwerking de toepassing van dwangmiddelen inhoudt,

i. de tekst van de wettelijke bepalingen of, indien dit niet mogelijk is, de strekking van het relevante toepasselijke recht; en

ii. een aanduiding van de verlangde maatregelen of van andere maatregelen van soortgelijke strekking die zouden kunnen worden genomen op het grondgebied van de verzoekende Partij op grond van haar eigen wetgeving;

e. indien noodzakelijk en voor zover mogelijk,

i. bijzonderheden betreffende de betrokken persoon of personen, waaronder de naam, geboortedatum en -plaats, nationaliteit en verblijfplaats en, in het geval van een rechtspersoon, de zetel; en

ii. de voorwerpen ten aanzien waarvan samenwerking wordt verlangd, de vindplaats, de relatie tot de betrokken persoon of personen, het verband met het strafbare feit, alsmede alle beschikbare informatie over de rechten van anderen op de voorwerpen; en

f. een bepaalde procedure die de verzoekende Partij gevolgd wenst te zien.

2. Wanneer een verzoek om voorlopige maatregelen uit hoofde van afdeling 3 de inbeslagneming betreft van voorwerpen die het onderwerp zouden kunnen vormen van een beslissing tot confiscatie bestaande in de verplichting een geldbedrag te betalen, dient in het verzoek ook het maximumbedrag te worden vermeld waarvoor op die voorwerpen verhaal wordt gezocht.

3. Naast het in het eerste lid genoemde, dient een verzoek uit hoofde van afdeling 4 te omvatten:

a. in geval van artikel 13, eerste lid, letter *a*),

i. een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van de beslissing tot confiscatie gegeven door een rechter van de verzoekende Partij en een uiteenzetting van de gronden waarop de beslissing is gegeven, indien deze niet in de beslissing zelf zijn aangegeven;

ii. een verklaring van de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij dat de beslissing tot confiscatie voor ten uitvoerlegging vatbaar is en dat daartegen geen gewone rechtsmiddelen meer openstaan;

b. l'objet et le motif de la demande;

c. l'affaire, y compris les faits pertinents (tels que la date, le lieu et les circonstances de l'infraction), sur laquelle portent les investigations ou les procédures, sauf en cas de demande de notification;

d. dans la mesure où la coopération implique des mesures coercitives;

i. le texte des dispositions légales ou, lorsque cela n'est pas possible, la teneur de la loi pertinente applicable; et

ii. une indication selon laquelle la mesure sollicitée ou toute autre mesure ayant des effets analogues pourrait être prise sur le territoire de la Partie requérante en vertu de sa propre législation;

e. si nécessaire, et dans la mesure du possible:

i. des détails relativement à la ou les personne(s) concernée(s), y compris le nom, la date et le lieu de naissance, la nationalité et l'endroit où elle(s) se trouve(nt), et, lorsqu'il s'agit d'une personne morale, son siège; et

ii. les biens en relation desquels la coopération est sollicitée, leur emplacement, leurs liens avec la ou les personne(s) en question, tout lien avec l'infraction ainsi que toute information dont on dispose concernant les intérêts d'autrui afférents à ces biens; et

f. toute procédure particulière souhaitée par la Partie requérante.

2. Lorsqu'une demande de mesures provisoires présentée en vertu de la section 3 vise la saisie d'un bien qui pourrait faire l'objet d'une décision de confiscation consistant en l'obligation de payer une somme d'argent, cette demande doit aussi indiquer la somme maximale que l'on cherche à récupérer sur ce bien.

3. En plus des indications mentionnées au paragraphe 1, toute demande formulée en application de la section 4 doit contenir:

a. dans le cas de l'article 13, paragraphe 1 *a*):

i. une copie certifiée conforme de la décision de confiscation rendue par le tribunal de la Partie requérante et l'exposé des motifs à l'origine de la décision, s'ils ne sont pas indiqués dans la décision elle-même;

ii. une attestation de l'autorité compétente de la Partie requérante selon laquelle la décision de confiscation est exécutoire et n'est pas susceptible de voies de recours ordinaires;

b) the object of and the reason for the request;

c) the matters, including the relevant facts (such as date, place and circumstances of the offence) to which the investigations of proceedings relate, except in the case of a request for notification;

d) in so far as the co-operation involves coercive action:

i. the text of the statutory provisions or, where this is not possible, a statement of the relevant law applicable; and

ii. an indication that the measure sought or any other measures having similar effects could be taken in the territory of the requesting Party under its own law;

e) where necessary and in so far as possible:

i. details of the person or persons concerned, including name, date and place of birth, nationality and location, and, in the case of a legal person, its seat; and

ii. the property in relation to which co-operation is sought, its location, its connection with the person or persons concerned, any connection with the offence, as well as any available information about other persons' interests in the property; and

f) any particular procedure the requesting Party wishes to be followed.

2. A request for provisional measures under Section 3 in relation to seizure of property on which a confiscation order consisting in the requirement to pay a sum of money may be realised shall also indicate a maximum amount for which recovery is sought in that property.

3. In addition to the indications mentioned in paragraph 1, any request under Section 4 shall contain:

a) in the case of Article 13, paragraph 1, *a*):

i. a certified true copy of the confiscation order made by the court in the requesting Party and a statement of the grounds on the basis of which the order was made, if they are not indicated in the order itself;

ii. an attestation by the competent authority of the requesting Party that the confiscation order is enforceable and not subject to ordinary means of appeal;

iii. informatie met betrekking tot de mate waarin de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd; en

iv. informatie met betrekking tot de noodzaak voorlopige maatregelen te nemen.

b. in geval van artikel 13, eerste lid, letter *b*), een uiteenzetting van de feiten die de verzoekende Partij aanvoert, die toereikend is om de aangezochte Partij in staat te stellen een beslissing te verkrijgen krachtens haar nationale wetgeving,

c. wanneer derden mogelijkheden hebben gehad aanspraak te maken op rechten, stukken waaruit blijkt dat zij deze mogelijkheid hebben gehad.

Artikel 28

Onvolledige verzoeken

1. Indien een verzoek niet beantwoordt aan de bepalingen van dit hoofdstuk of indien de verstrekte informatie niet voldoende is om de aangezochte Partij in staat te stellen het verzoek in behandeling te nemen, kan die Partij de verzoekende Partij vragen het verzoek te wijzigen of dit aan te vullen met extra informatie.

2. De aangezochte Partij kan een termijn vaststellen voor de ontvangst van bedoelde wijzigingen of informatie.

3. In afwachting van de ontvangst van de gevraagde wijzigingen of informatie met betrekking tot een verzoek uit hoofde van afdeling 4 van dit hoofdstuk kan de aangezochte Partij de in de afdeling 2 of 3 van dit hoofdstuk bedoelde maatregelen nemen.

Artikel 29

Samenloop van verzoeken

1. Wanneer de aangezochte Partij meer dan één verzoek uit hoofde van afdeling 3 of 4 van dit hoofdstuk ontvangt met betrekking tot dezelfde persoon of voorwerpen, belet de samenloop van verzoeken die Partij niet verzoeken in behandeling te nemen die het nemen van voorlopige maatregelen inhouden.

2. In geval van samenloop van verzoeken uit hoofde van afdeling 4 van dit hoofdstuk overweegt de aangezochte Partij de verzoekende Partijen te raadplegen.

Artikel 30

Verplichte motivering

De aangezochte Partij dient elke beslissing waarbij zij samenwerking ingevolge dit hoofdstuk weigert of uitstelt, dan wel daaraan voorwaarden verbindt, met redenen te omkleden.

iii. des informations concernant la mesure dans laquelle la décision devrait être exécutée; et

iv. des informations concernant la nécessité de prendre des mesures provisoires;

b. dans le cas de l'article 13, paragraphe 1 *b*), un exposé des faits invoqués par la Partie requérante qui soit suffisant pour permettre à la Partie requise d'obtenir une décision en vertu de son droit interne;

c. lorsque des tiers ont eu la possibilité de revendiquer des droits, des documents révélant qu'ils ont eu cette possibilité.

Article 28

Vices des demandes

1. Si la demande n'est pas conforme aux dispositions du présent chapitre, ou si les informations fournies ne sont pas suffisantes pour permettre à la Partie requise de prendre une décision sur la demande, cette Partie peut demander à la Partie requérante de modifier la demande ou de la compléter par des informations supplémentaires.

2. La Partie requise peut fixer un délai pour l'obtention de ces modifications ou informations.

3. En attendant d'obtenir les modifications ou informations demandées relativement à une demande présentée en application de la section 4 du présent chapitre, la Partie requise peut ordonner toutes mesures visées aux sections 2 et 3 du présent chapitre.

Article 29

Concours de demandes

1. Lorsqu'une Partie requise reçoit plus d'une demande présentée en vertu des sections 3 et 4 du présent chapitre relativement à la même personne ou mêmes biens, le concours de demandes n'empêche pas la Partie requise de traiter les demandes qui impliquent que soient prises des mesures provisoires.

2. Dans le cas d'un concours de demandes présentées en vertu de la section 4 du présent chapitre, la Partie requise envisagera de consulter les Parties requérantes.

Article 30

Obligation de motivation

La Partie requise doit motiver toute décision refusant, ajournant ou soumettant à des conditions toute coopération sollicitée en vertu du présent chapitre.

iii. information as to the extent to which the enforcement of the order is requested; and

iv. information as to the necessity of taking any provisional measures;

b. in the case of Article 13, paragraph 1, *b*), a statement of the facts relied upon by the requesting Party sufficient to enable the requested Party to seek the order under its domestic law;

c. when third parties have had the opportunity to claim rights, documents demonstrating that this has been the case.

Article 28

Defective requests

1. If a request does not comply with the provisions of this chapter or the information supplied is not sufficient to enable the requested Party to deal with the request, that Party may ask the requesting Party to amend the request or to complete it with additional information.

2. The requested Party may set a time-limit for the receipt of such amendments or information.

3. Pending receipt of the requested amendments or information in relation to a request under Section 4 of this chapter, the requested Party may take any of the measures referred to in Sections 2 or 3 of this chapter.

Article 29

Plurality of requests

1. Where the requested Party receives more than one request under Sections 3 or 4 of this chapter in respect of the same person or property, the plurality of requests shall not prevent that Party from dealing with the requests involving the taking of provisional measures.

2. In the case of plurality of requests under Section 4 of this chapter, the requested Party shall consider consulting the requesting Parties.

Article 30

Obligation to give reasons

The requested Party shall give reasons for any decision to refuse, postpone or make conditional any co-operation under this chapter.

Artikel 31

Inlichtingen

1. De aangezochte Partij licht de verzoevende Partij onverwijld in over:

a. de maatregelen die zij heeft genomen naar aanleiding van een verzoek ingevolge dit hoofdstuk;

b. het eindresultaat van de naar aanleiding van het verzoek genomen maatregelen;

c. een beslissing waarbij zij samenwerking ingevolge dit hoofdstuk, geheel of ten dele, weigert of uitstelt, dan wel daaraan voorwaarden verbindt;

d. omstandigheden die de uitvoering van de verlangde maatregelen onmogelijk maken of deze aanzienlijk dreigen te vertragen; en

e. in geval van voorlopige maatregelen naar aanleiding van een verzoek uit hoofde van afdeling 2 of 3 van dit hoofdstuk, de bepalingen in haar nationale wetgeving die automatisch leiden tot opheffing van de voorlopige maatregel.

2. De verzoevende Partij licht de aangezochte Partij onverwijld in over:

a. elke herziening of beslissing of enig ander feit op grond waarvan de beslissing tot confiscatie, geheel of ten dele, haar uitvoerbaarheid verliest; en

b. elke ontwikkeling, ten aanzien van de feiten of ten aanzien van het recht, op grond waarvan de maatregelen ingevolge dit hoofdstuk niet langer gerechtvaardigd zijn.

3. Wanneer een Partij op grond van dezelfde beslissing tot confiscatie verzoekt om confiscatie in meer dan één Partij, stelt zij alle betrokken Partijen hiervan in kennis.

Artikel 32

Beperkingen

1. De aangezochte Partij kan de uitvoering van het verzoek afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de verkregen informatie of het verkregen bewijs niet zonder haar voorafgaande toestemming zal worden gebruikt of doorgezonden door de autoriteiten van de verzoevende Partij ten behoeve van andere onderzoeken of procedures dan de in het verzoek genoemde.

2. Elke Partij kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat informatie of bewijs, door haar ver-

Article 31

Information

1. La Partie requise informe sans délai la Partie requérante:

a. de la suite donnée aussitôt à une demande formulée en vertu du présent chapitre;

b. du résultat définitif de la suite donnée à la demande;

c. d'une décision refusant, ajournant ou soumettant à des conditions, totalement ou partiellement, toute coopération prévue par le présent chapitre;

d. de toutes circonstances rendant impossible l'exécution des mesures sollicitées ou risquant de la retarder considérablement; et

e. en cas de mesures provisoires adoptées conformément à une demande formulée en application de la section 2 ou 3 du présent chapitre, des dispositions de son droit interne qui entraîneraient automatiquement la levée de la mesure.

2. La Partie requérante informe sans délai la Partie requise:

a. de toute révision, décision ou autre fait en relevant totalement ou partiellement à la décision de confiscation son caractère exécutoire;

b. de tout changement, en fait ou en droit, rendant désormais injustifiée toute action entreprise en vertu du présent chapitre.

3. Lorsqu'une Partie demande la confiscation de biens dans plusieurs Parties, sur le fondement d'une même décision de confiscation, elle en informe toutes les Parties concernées par l'exécution de la décision.

Article 32

Utilisation restreinte

1. La Partie requise peut subordonner l'exécution d'une demande à la condition que les informations ou éléments de preuve obtenus ne soient pas, sans son consentement préalable, utilisés ou transmis par les autorités de la Partie requérante à des fins d'investigations ou de procédures autres que celles précisées dans la demande.

2. Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer que les informations ou éléments de preuve fournis par elle en vertu du

Article 31

Information

1. The requested Party shall promptly inform the requesting Party of:

a) the action initiated on a request under this chapter;

b) the final result of the action carried out on the basis of the request;

c) a decision to refuse, postpone or make conditional, in whole or in part, any cooperation under this chapter;

d) any circumstances which render impossible the carrying out of the action sought or are likely to delay it significantly; and

e) in the event of provisional measures taken pursuant to a request under Sections 2 or 3 of this chapter, such provisions of its domestic law as would automatically lead to the lifting of the provisional measure.

2. The requesting Party shall promptly inform the requested Party of:

a) any review, decision or any other fact by reason of which the confiscation order ceases to be wholly or partially enforceable; and

b) any development, factual or legal, by reason of which any action under this chapter is no longer justified.

3. Where a Party, on the basis of the same confiscation order, requests confiscation in more than one Party, it shall inform all Parties which are affected by an enforcement of the order about the request.

Article 32

Restriction of use

1. The requested Party may make the execution of a request dependent on the condition that the information or evidence obtained will not, without its prior consent, be used or transmitted by the authorities of the requesting Party for investigations or proceedings other than those specified in the request.

2. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that, without its prior consent, information or evidence provided by it

strekt ingevolge dit hoofdstuk, niet zonder haar voorafgaande toestemming mag worden gebruikt of doorgezonden door de autoriteiten van de verzoekende Partij ten behoeve van andere onderzoeken of procedures dan de in het verzoek genoemde.

Artikel 33

Vertrouwelijkheid

1. De verzoekende Partij kan verlangen dat de aangezochte Partij het feit dat het verzoek is gedaan en de strekking van het verzoek vertrouwelijk behandelt, behalve voor zover daarvan moet worden afgeweken ten einde het verzoek uit te voeren. Indien de aangezochte Partij niet kan voldoen aan het vereiste van vertrouwelijkheid, stelt zij de verzoekende Partij hiervan onmiddellijk in kennis.

2. Indien daarom wordt verzocht en indien zulks niet in strijd is met de grondbeginselen van haar nationale wetgeving, behandelt de verzoekende Partij het bewijs en de informatie, verstrekt door de aangezochte Partij, vertrouwelijk, behalve voor zover het tegendeel noodzakelijk is ten behoeve van de in het verzoek omschreven onderzoeken of procedures.

3. Behoudens de bepalingen van haar nationale wetgeving, voldoet een Partij die op grond van artikel 10 uit eigen beweging verstrekte informatie heeft ontvangen, aan elk vereiste van vertrouwelijkheid waarom wordt verzocht door de Partij die de informatie verstrekt. Indien de andere Partij niet aan dit vereiste kan voldoen, stelt zij de Partij die de informatie heeft toegezonden, hiervan onmiddellijk in kennis.

Artikel 34

Kosten

De gewone kosten gemaakt ter uitvoering van een verzoek worden gedragen door de aangezochte Partij. Wanneer aanzienlijke of buitengewone kosten moeten worden gemaakt om aan het verzoek te voldoen, plegen de Partijen overleg om de voorwaarden te bepalen waarop het verzoek wordt uitgevoerd alsmede de wijze waarop de kosten worden gedragen.

Artikel 35

Schadevergoeding

1. Wanneer door een persoon een rechtsvordering is ingesteld betreffende de aansprakelijkheid voor schade voortvloeiende uit enig handelen of nalaten in

présent chapitre ne pourront, sans son consentement préalable, être utilisés ou transmis par les autorités de la Partie requérante à des fins d'investigations ou de procédures autres que celles précisées dans la demande.

Article 33

Confidentialité

1. La Partie requérante peut exiger de la Partie requise qu'elle garde confidentielles la demande et sa teneur, sauf dans la mesure nécessaire pour y faire droit. Si la Partie requise ne peut pas se conformer à cette condition de confidentialité, elle doit en informer la Partie requérante dans les plus bref délais.

2. La Partie requérante doit, si la demande lui en est faite, et à condition que cela ne soit pas contraire aux principes fondamentaux de son droit interne, garder confidentiels tous moyens de preuve et informations communiqués par la Partie requise, sauf dans la mesure nécessaire aux investigations ou à la procédure décrites dans la demande.

3. Sous réserve des dispositions de son droit interne, une Partie qui a reçu une transmission spontanée d'informations en vertu de l'article 10 doit se conformer à toute condition de confidentialité demandée par la Partie qui transmet l'information. Si l'autre Partie ne peut pas se conformer à une telle condition, elle doit en informer la Partie qui transmet l'information dans les plus brefs délais.

Article 34

Frais

Les frais ordinaires encourus pour exécuter une demande sont à la charge de la Partie requise. Lorsque des frais importants ou extraordinaires s'avèrent nécessaires pour donner suite à la demande, les Parties se concertent pour fixer les conditions dans lesquelles celle-ci sera exécutée ainsi que la manière dont les frais seront assumés.

Article 35

Dommages et intérêts

1. Lorsqu'une action en responsabilité en raison de dommages résultant d'un acte ou d'une omission relevant de la coopération prévue par ce chapitre a été engagée par

under this chapter may not be used or transmitted by the authorities of the requesting Party in investigations or proceedings other than those specified in the request.

Article 33

Confidentiality

1. The requesting Party may require that the requested Party keep confidential the facts and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting Party.

2. The requesting Party shall, if not contrary to basic principles of its national law and if so requested, keep confidential any evidence and information provided by the requested Party, except to the extent that its disclosure is necessary for the investigations or proceedings described in the request.

3. Subject to the provisions of its domestic law, a Party which has received spontaneous information under Article 10 shall comply with any requirement of confidentiality as required by the Party which supplies the information. If the other Party cannot comply with such requirement, it shall promptly inform the transmitting Party.

Article 34

Costs

The ordinary costs of complying with a request shall be borne by the requested Party. Where costs of a substantial or extraordinary nature are necessary to comply with a request, the Parties shall consult in order to agree the conditions on which the request is to be executed and how the costs shall be borne.

Article 35

Damages

1. When legal action on liability for damages resulting from an act or omission in relation to cooperation under this chapter has been initiated by a person, the

verband met de samenwerking ingevolge dit hoofdstuk, overwegen de betrokken Partijen, in daartoe in aanmerking komende gevallen, met elkaar overleg te plegen om te bepalen hoe zij enig eventueel verschuldigd bedrag aan schadevergoeding onderling zullen toedelen.

2. Een Partij tegen wie een actie tot schadevergoeding is ingesteld tracht de andere Partij daarvan onmiddellijk in kennis te stellen indien die Partij belang bij die zaak zou kunnen hebben.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 36

Ondertekening en inwerkingtreding

1. Deze Overeenkomst staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en niet-lidstaten die aan de opstelling ervan hebben deelgenomen. Deze Staten kunnen hun instemming om te worden gebonden tot uitdrukking brengen door:

a. ondertekening zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, of

b. ondertekening onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, gevolgd door bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

2. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

3. Deze Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop drie Staten, waaronder ten minste twee lidstaten van de Raad van Europa, hun instemming door deze Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht overeenkomstig de bepalingen van het eerste lid.

4. Ten aanzien van een ondertekenende Staat die later zijn instemming door deze Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking heeft gebracht, treedt deze Overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop hij zijn instemming door deze Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking heeft gebracht overeenkomstig de bepalingen van het eerste lid.

une personne, les Parties concernées envisagent de se consulter, le cas échéant, sur la répartition éventuelle des indemnités dues.

2. Une Partie qui fait l'objet d'une demande de dommages et intérêts s'efforce d'en informer sans délai l'autre Partie si celle-ci peut avoir un intérêt dans l'affaire.

CHAPITRE IV

Dispositions finales

Article 36

Signature et entrée en vigueur

1. La présente Convention est ouverte à la signature des États membres du Conseil de l'Europe et des États non membres qui ont participé à son élaboration. Ces États peuvent exprimer leur consentement à être liés par:

a. signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation; ou

b. signature, sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire général du Conseil de l'Europe.

3. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle trois États, dont au moins deux États membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions de l'alinéa 1.

4. Pour tout État signataire qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de l'expression de son consentement à être lié par la Convention conformément aux dispositions du paragraphe 1.

Parties concerned shall consider consulting each other, where appropriate, to determine how to apportion any sum of damages due.

2. A Party which has become subject of a litigation for damages shall endeavour to inform the other Party of such litigation if that Party might have an interest in the case.

CHAPTER IV

Final provisions

Article 36

Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and non-member States which have participated in its elaboration. Such States may express their consent to be bound by:

a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three States, of which at least two are member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1.

4. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of its consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1.

Artikel 37

Toetreding tot de Overeenkomst

1. Na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging van de Partijen bij de Overeenkomst, iedere Staat die geen lid is van de Raad van Europa en die niet aan de opstelling van deze Overeenkomst heeft deelgenomen, uitnodigen hiertoe toe te treden, zulks bij een besluit genomen met de meerderheid voorzien in artikel 20, letter *d*), van het Statuut van de Raad van Europa en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Overeenkomstsluitende Staten die het recht hebben in het Comité van Ministers zitting te hebben.

2. Ten aanzien van een toetredende Staat treedt deze Overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 38

Territoriale toepasselijkheid

1. Iedere Staat kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding het gebied of de gebieden aangeven waarop deze Overeenkomst van toepassing zal zijn.

2. Iedere Staat kan te allen tijde daarna, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de toepasselijkheid van deze Overeenkomst uitbreiden tot een ander in die verklaring genoemd gebied. Ten aanzien van dat gebied treedt de Overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de verklaring door de Secretaris-Generaal.

3. Een krachtens de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan, ten aanzien van een in die verklaring genoemd gebied, worden ingetrokken door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Article 37

Adhésion à la Convention

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, après avoir consulté les États contractants à la Convention, inviter tout État non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe et à l'unanimité des représentants des États contractants ayant le droit de siéger au Comité.

2. Pour tout État adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire général du Conseil de l'Europe.

Article 38

Application territoriale

1. Tout État pourra, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout État pourra, à tout moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 37

Accession to the Convention

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Contracting States to the Convention, may invite any State not a member of the Council and not having participated in its elaboration to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20. *d* of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 38

Territorial application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Artikel 39

Verhouding tot andere verdragen en overeenkomsten

1. Deze Overeenkomst laat de rechten en verplichtingen uit hoofde van internationale multilaterale verdragen inzake bijzondere aangelegenheden onverlet.

2. De Partijen bij de Overeenkomst mogen onderling bilaterale of multilaterale overeenkomsten sluiten over de aangelegenheden die bij deze Overeenkomst worden geregeld, ten einde de bepalingen hiervan aan te vullen of aan te scherpen of de toepassing van de hierin vervatte beginselen te vergemakkelijken.

3. Indien twee of meer Partijen reeds een overeenkomst of verdrag hebben gesloten met betrekking tot een aangelegenheid die bij deze Overeenkomst wordt geregeld, of indien zij hun betrekkingen ten aanzien van een aangelegenheid anderszins hebben vastgelegd, zijn zij gerechtigd die overeenkomst of dat verdrag toe te passen of hun betrekkingen aldus te regelen, in plaats van deze Overeenkomst, indien daarmee de internationale samenwerking wordt vergemakkelijkt.

Artikel 40

Voorbehouden

1. Iedere Staat kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat hij een voorbehoud maakt als bedoeld in artikel 2, tweede lid, artikel 6, vierde lid, artikel 14, derde lid, artikel 21, tweede lid, artikel 25, derde lid, en artikel 32, tweede lid. Enig ander voorbehoud kan niet worden gemaakt.

2. Iedere Staat die een voorbehoud heeft gemaakt krachtens het voorgaande lid kan dit geheel of ten dele intrekken door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

3. Een Partij die een voorbehoud heeft gemaakt ten aanzien van een bepaling van deze Overeenkomst kan geen aanspraak maken op toepassing van die bepaling door een andere Partij; indien het voorbehoud echter een gedeelte betreft of onder voorwaarden is gemaakt, kan zij aanspraak maken op toepassing van die bepaling voor zoverre zij deze zelf heeft aanvaard.

Article 39

Relations avec d'autres conventions et accords

1. La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant de conventions internationales multilatérales concernant des questions particulières.

2. Les Parties à la Convention pourront conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de compléter ou renforcer les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qu'elle consacre.

3. Lorsque deux ou plusieurs Parties ont déjà conclu un accord ou un traité sur un sujet couvert par la présente Convention, ou lorsqu'elles ont établi d'une autre manière leurs relations quant à ce sujet, elles auront la faculté d'appliquer ledit accord, traité ou arrangement au lieu de la présente Convention, si elle facilite la coopération internationale.

Article 40

Réserves

1. Tout État peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer faire usage d'une ou plusieurs réserves figurant aux articles 2, paragraphe 2; 6, paragraphe 4; 14, paragraphe 3, 21, paragraphe 2; 25, paragraphe 3; et 32, paragraphe 2. Aucune autre réserve n'est admise.

2. Tout État qui a formulé une réserve en vertu du paragraphe précédent peut la retirer en tout ou en partie, en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le retrait prendra effet à la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

3. La Partie qui a formulé une réserve au sujet d'une disposition de la présente Convention ne peut prétendre à l'application de cette disposition par une autre Partie; elle peut, si la réserve est partielle ou conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où elle l'a acceptée.

Article 39

Relationship to other conventions and agreements

1. This Convention does not affect the rights and undertaking derived from international multilateral conventions concerning special matters.

2. The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions of facilitating the application of the principles embodied in it.

3. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate those relations accordingly, in lieu of the present Convention, if it facilitates international co-operation.

Article 40

Reservations

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Article 2, paragraph 2, Article 6, paragraph 4, Article 14, paragraph 3, Article 21, paragraph 2, Article 25, paragraph 3 and Article 32, paragraph 2. No other reservation may be made.

2. Any State which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.

3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Artikel 41

Wijzigingen

1. Wijzigingen op deze Overeenkomst kunnen door iedere Partij worden voorgesteld; deze worden door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa medegedeeld aan de lidstaten van de Raad van Europa en aan alle niet-lidstaten die tot deze Overeenkomst zijn toegetreden of zijn uitgenodigd hiertoe toe te treden overeenkomstig de bepalingen van artikel 37.

2. Een wijziging die door een Partij is voorgesteld, wordt medegedeeld aan de Europese Commissie voor strafrechtelijke vraagstukken, die haar mening over de voorgestelde wijziging voorlegt aan het Comité van Ministers.

3. Het Comité van Ministers bestudeert de voorgestelde wijziging en de mening van de Europese Commissie voor strafrechtelijke vraagstukken en kan de wijziging aannemen.

4. De tekst van een door het Comité van Ministers in overeenstemming met het derde lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt aan de Partijen toegezonden ter aanvaarding.

5. Een in overeenstemming met het derde lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt van kracht op de dertigste dag nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal van hun aanvaarding in kennis hebben gesteld.

Artikel 42

Beslechting van geschillen

1. De Europese Commissie voor strafrechtelijke vraagstukken van de Raad van Europa wordt op de hoogte gehouden van de uitlegging en toepassing van deze Overeenkomst.

2. In geval van een geschil tussen Partijen over de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst, streven de Partijen naar beslechting van het geschil door middel van onderhandelingen of op enige andere door hen te kiezen vreedzame wijze, waaronder de voorlegging van het geschil aan de Europese Commissie voor strafrechtelijke vraagstukken, aan een scheidsgerecht waarvan de uitspraken bindend zijn voor de Partijen of aan het Internationale Gerechtshof, naar gelang de betrokken Partijen onderling overeenkomen.

Article 41

Amendements

1. Des amendements à la présente Convention peuvent être proposés par chaque Partie et toute proposition sera communiquée par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe aux États membres du Conseil et à chaque État membre qui adhère ou a été invité à adhérer à la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 37.

2. Tout amendement proposé par une Partie est communiqué au Comité européen pour les problèmes criminels qui soumet au Comité des Ministres son avis sur l'amendement proposé.

3. Le Comité des Ministres examine l'amendement proposé et l'avis soumis par le Comité européen pour les problèmes criminels, et peut adopter l'amendement.

4. Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 3 du présent article est transmis aux Parties pour acceptation.

5. Tout amendement adopté conformément au paragraphe 3 du présent article entrera en vigueur le trentième jour après que toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Article 42

Règlement des différends

1. Le Comité européen pour les problèmes criminels du Conseil de l'Europe sera tenu informé de l'interprétation et de l'application de la présente Convention.

2. En cas de différend entre les Parties sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention, les Parties s'efforceront de parvenir à un règlement du différend par la négociation ou tout autre moyen pacifique à leur choix, y compris la soumission du différend au Comité européen pour les problèmes criminels, à un tribunal arbitral qui prendra des décisions qui lieront les Parties au différend, ou à la Cour internationale de justice, selon un accord commun par les Parties concernées.

Article 41

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe and to every non-member State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 37.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the European Committee on Crime Problems and may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 42

Settlement of disputes

1. The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Crime Problems, to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Artikel 43

Opzegging

1. Een Partij kan deze Overeenkomst te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

3. Deze Overeenkomst blijft evenwel van toepassing op de tenuitvoerlegging, overeenkomstig artikel 14, van een confiscatie waarom in overeenstemming met de bepalingen van deze Overeenkomst is verzocht vóór de datum waarop de opzegging van kracht is.

Artikel 44

Kennisgevingen

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad en iedere Staat die tot deze Overeenkomst is toegetreten in kennis van:

- a. iedere ondertekening;
- b. de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. iedere datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst overeenkomstig de artikelen 36 en 37;
- d. ieder krachtens artikel 40, eerste lid, gemaakt voorbehoud;
- e. iedere andere handeling, kennisgeving of mededeling die betrekking heeft op deze Overeenkomst.

Ten blijk van waarvan de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan te Straatsburg op 8 november 1990 in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet voor eensluidend gewaarmerkte afschriften toekomen aan alle lidstaten van de Raad van Europa, aan de niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan de opstelling van deze Overeenkomst en aan iedere Staat die is uitgenodigd hiertoe toe te treden.

Article 43

Dénonciation

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

3. Toutefois, la présente Convention continue de s'appliquer à l'exécution, en vertu de l'article 14, d'une confiscation demandée conformément à ses dispositions avant que la dénonciation ne prenne effet.

Article 44

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux États membres du Conseil et à tout État ayant adhéré à la présente Convention:

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 36 et 37;
- d. toute réserve en vertu de l'article 40, paragraphe 1;
- e. tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 8 novembre 1990, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des États membres du Conseil de l'Europe, aux États non membres qui ont participé à l'élaboration de la Convention et à tout État invité à adhérer à celle-ci.

Article 43

Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

3. The present Convention shall, however, continue to apply to the enforcement under Article 14 of confiscation for which a request has been made in conformity with the provisions of this Convention before the date on which such a denunciation takes effect.

Article 44

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 36 and 37;
- d) any reservation made under Article 40, paragraph 1;
- e) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 8th day of November 1990, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, and to any State invited to accede to it.

VERKLAREND VERSLAG

INLEIDING

1. Op hun 15e Conferentie (Oslo, 17-19 juni 1986) hebben de Europese ministers van Justitie de strafrechtelijke aspecten van het misbruik van en de handel in verdovende middelen onderzocht, met inbegrip van de noodzaak te strijden tegen toxicomanie door de drugsmarkt te breken, die vaak gepaard gaat met over het algemeen georganiseerde misdaad en zelfs met terrorisme, door middel van maatregelen zoals de bevrozing en verbeurdverklaring van de opbrengsten van die handel. De discussie heeft geleid tot de aanneming van Resolutie nr. 1, waarin de ministers hebben aanbevolen dat het Europees Comité voor criminële problemen (C.D.P.C.) zich zou buigen over « de formulering, rekening houdende met de desbetreffende werkzaamheden van de Verenigde Naties, van internationale criteria en normen voor het waarborgen van een doeltreffende internationale samenwerking tussen gerechtelijke overheden (en eventueel politieoverheden) betreffende de opsporing, bevrozing en verbeurdverklaring van de opbrengsten van de onwettige drugshandel ».

2. Ten gevolge van dat initiatief alsook van talrijke werkzaamheden die reeds door de Groep Pompidou zijn verwezenlijkt, met name tijdens twee technische conferenties ad hoc die in november 1983 en in maart 1985 in Straatsburg plaats vonden, is de oprichting van een beperkt Comité van deskundigen inzake de internationale samenwerking met betrekking tot de opsporing, inbeslagneming en verbeurdverklaring van de opbrengsten van de misdaad (P.C.-R.-S.C.) voorgesteld door het C.D.P.C. op zijn 36e voltallige Zitting in juni 1987 en toegestaan door het Comité van ministers in september 1987.

3. Naar luid van zijn mandaat moest het P.C.-R.-S.C. een onderzoek instellen naar de toepasselijkheid van de Europese verdragen in strafrechtelijke aangelegenheden op de opsporing, inbeslagneming en verbeurdverklaring van de opbrengsten van de misdaad — waarbij dat vraagstuk moest worden onderzocht in het licht van de aan gang zijnde werkzaamheden van de Groep Pompidou en van de Verenigde Naties, met name wat de financiële vermogens van de drugshandelaars betreft — en desnoods een ter zake geëigend Europees juridisch instrument uitwerken.

Hier dient te worden opgemerkt dat uit de bewoordingen van het mandaat blijkt dat de activiteiten van het P.C.-R.-S.C. niet beperkt waren tot de opbrengsten van de handel in verdovende middelen.

4. Het P.C.-R.-S.C. was oorspronkelijk samengesteld uit deskundigen van de zestien Lidstaten van de Raad van Europa (België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Bondsrepubliek Duitsland, Griekenland, Italië, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Portugal, Zweden, Spanje, Zwitserland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk). Oostenrijk, Ierland en de Europese Gemeenschap zijn later tot het Comité bijgetreden. Australië, Canada en de Verenigde Staten van Amerika, alsook Interpol, de Verenigde Naties, de « Association internationale de droit pénal », de « Fondation internationale pénale et pénitentiaire » en de « Société internationale de défense sociale » waren vertegenwoordigd door waarnemers. De heer G. Polimeni (Italië) werd verkozen tot voorzitter van het beperkt comité. Het secretariaat werd waargenomen door het Directoraat Juridische Zaken van de Raad van Europa.

5. Op de buitengewone Conferentie van de Groep Pompidou, gehouden te Londen in mei 1989, hebben de ministers de Raad van Europa dringend verzocht de werkzaamheden van het Comité te bespoedigen. Ten gevolge van die vergadering werden maatregelen genomen om de werkzaamheden betreffende het verdrag zo vlug mogelijk te beëindigen.

RAPPORT EXPLICATIF

INTRODUCTION

1. Lors de leur 15e Conférence (Oslo, 17-19 juin 1986), les ministres européens de la Justice ont examiné les aspects pénaux de l'abus et du trafic des stupéfiants, y compris la nécessité de lutter contre la toxicomanie en brisant le marché des drogues, souvent lié au crime organisé en général et même au terrorisme, par des mesures telles que le gel et la confiscation des produits de ce trafic. La discussion a débouché sur l'adoption de la Résolution n° 1, dans laquelle les ministres ont recommandé que le Comité européen pour les problèmes criminels (C.D.P.C.) examine « la formulation, compte tenu des travaux des Nations Unies en la matière, de normes et critères internationaux pour garantir une coopération internationale efficace entre autorités judiciaires (et éventuellement policières) concernant le dépistage, le gel et la confiscation des produits du trafic illicite des drogues ».

2. À la suite de cette initiative ainsi que des nombreux travaux déjà réalisés par le Groupe Pompidou, notamment lors de deux conférences techniques *ad hoc* tenues à Strasbourg en novembre 1983 et en mars 1985, la création d'un Comité restreint d'experts sur la coopération internationale en ce qui concerne le dépistage, la saisie et la confiscation des produits du crime (P.C.-R.-S.C.) a été proposée par le C.D.P.C. à sa 36e Session plénière en juin 1987 et autorisée par le Comité des ministres en septembre 1987.

3. Aux termes de son mandat, le P.C.-R.-S.C. devait examiner l'applicabilité des conventions européennes en matière pénale au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime — en examinant cette question à la lumière des travaux en cours du Groupe Pompidou et des Nations Unies, notamment en ce qui concerne les avoirs financiers des trafiquants de drogue — et élaborer, au besoin, un instrument juridique européen approprié en la matière.

Il convient de noter ici qu'il découle des termes du mandat que les activités du P.C.-R.-S.C. n'étaient pas limitées aux produits du trafic des stupéfiants.

4. Le P.C.-R.-S.C. se composait à l'origine d'experts de seize États membres du Conseil de l'Europe (Belgique, Danemark, Finlande, France, République Fédérale d'Allemagne, Grèce, Italie, Liechtenstein, Luxembourg, Pays-Bas, Portugal, Suède, Espagne, Suisse, Turquie et Royaume-Uni). L'Autriche, l'Irlande et la Communauté européenne ont adhéré ultérieurement au comité. L'Australie, le Canada et les États-Unis d'Amérique ainsi qu'Interpol, les Nations Unies, l'Association internationale de droit pénal, la Fondation internationale pénale et pénitentiaire et la Société internationale de défense sociale étaient représentés par des observateurs. M. G. Polimeni (Italie) a été élu président du comité restreint. Le secrétariat était assuré par la Direction des affaires juridiques du Conseil de l'Europe.

5. À la conférence extraordinaire du Groupe Pompidou, tenue à Londres en mai 1989, les ministres ont instamment invité le Conseil de l'Europe à accélérer les travaux du comité. À la suite de cette réunion, des mesures ont été prises afin de terminer plus rapidement les travaux sur la Convention.

Het ontwerp van verdrag is uitgewerkt in de loop van de negen vergaderingen van het beperkt comité, tussen oktober 1987 en april 1990 (de laatstgenoemde vergadering werd uitgebreid om de deelneming van deskundigen van alle Lidstaten mogelijk te maken).

6. Het ontwerp van verdrag werd door het C.D.P.C. op zijn 39e voltallige Zitting in juni 1990 beëindigd en aan het Comité van ministers overgezonden.

7. Op zijn 443e vergadering op het niveau van de Afgevaardigden in september 1990 heeft het Comité van ministers de tekst van het verdrag goedgekeurd en besloten het open te stellen voor ondertekening op 8 november 1990.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

8. Een van de doelstellingen van het verdrag bestaat erin de internationale samenwerking te vergemakkelijken op het vlak van de onderlinge bijstand en met het oog op onderzoek, opsporing, inbeslagname en verbeurdverklaring van de opbrengst van iedere soort criminaliteit, met name de zware misdaden en in het bijzonder de misdrijven inzake verdoevende middelen, de wapenhandel, de terroristische misdrijven, de handel in kinderen en jonge vrouwen (zie Resolutie nr. 3 van de 16e Conferentie van de Europese ministers van Justitie, 1988) en andere misdrijven die aanzienlijke opbrengsten opleveren.

Bij het bestuderen van de antwoorden op een vragenlijst die aan de deskundigen was rondgedeeld bij het begin van zijn beraadslagingen, heeft het Comité vastgesteld dat niet alle Staten over interne wetten beschikken die hen ertoe in staat stellen de zware criminaliteit op doeltreffende wijze te bestrijden. De onderzoeken, opsporingen, inbeslagnames en diverse andere maatregelen worden vaak doorgevoerd met toepassing van reeds oude wetboeken van strafvordering. Inzake verbeurdverklaring zijn de wetgevingen van de Lidstaten sterk uiteenlopend, zowel onder materieel als onder procedureel oogpunt.

Men heeft gemeend dat de internationale samenwerking, traditioneel berust op gemeenschappelijke rechtsbegrippen en -beginselen, op ernstige wijze in het gedrang dreigde te worden gebracht door die divergenties. Ook diende het verdrag te voorzien in eigen middelen die het mogelijk moeten maken de genoemde divergenties te boven te komen, hetgeen eventueel de noodzaak inhoudt voor de Staten die het verdrag wensen te ratificeren, om hun wetgeving soms aanzienlijk te wijzigen.

9. Een ander hoofddoel van het nieuwe verdrag bestaat erin de bestaande instrumenten aan te vullen die in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt. Wat het Europees Verdrag inzake onderlinge rechtelijke bijstand in strafzaken betreft, heeft het comité erop gewezen dat artikel 3, paragraaf 1, dat betrekking heeft op de uitvoering van de rogatoire condities «betreffende een strafzaak (...) die erop gericht zijn daden van onderzoek te vervullen of overtuigingsstukken over te zenden», niet toepasselijk is op de opsporing en de inbeslagname van goederen met het oog op hun latere verbeurdverklaring. De bewoordingen van artikel 1, paragraaf 1 van dat verdrag zou bijvoorbeeld niet de onderlinge bijstand uitsluiten met het oog op onderzoek, tussen gerechtelijke overheden, om de illegaal verworven vermogens te localiseren. De samenwerking tussen politieverheden met dezelfde doelstellingen zou evenwel in principe niet onder dat verdrag ressorteren.

Het Europees Verdrag over de internationale waarde van strafvonnissen voorziet in de mogelijkheid om een «sanctie» toe te passen, hetgeen de maatregelen met het oog op de verbeurdverklaring van voorwerpen omvat. De sancties moeten op een individu worden toegepast om reden van een misdrijf en moeten uitdrukkelijk zijn uitgesproken in een strafvonnis. De voorlopige inbeslagname is voorzien, doch enkel ten gevolge van een

Le projet de Convention a été élaboré au cours de neuf réunions du comité restreint, entre octobre 1987 et avril 1990 (la dernière a été élargie pour permettre la participation d'experts de tous les États membres).

6. Le projet de Convention a été finalisé par le C.D.P.C. à sa 39e Session plénière en juin 1990 et transmis au Comité des ministres.

7. À sa 443e réunion au niveau des Délégués en septembre 1990, le Comité des ministres a approuvé le texte de la Convention et décidé de l'ouvrir à la signature le 8 novembre 1990.

CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES

8. L'un des buts de la Convention est de faciliter la coopération internationale en ce qui concerne l'entraide aux fins d'investigation, de dépistage, de saisie et de confiscation du produit de tout type de criminalité, notamment les crimes graves et, en particulier, les infractions en matière de stupéfiants, le trafic d'armes, les infractions terroristes, le trafic d'enfants et de jeunes femmes (voir Résolution n° 3 de la 16e Conférence des ministres européens de la Justice, 1988) et d'autres infractions rapportant des profits importants.

Le comité a constaté, en étudiant les réponses à un questionnaire distribué aux experts au début de ses délibérations, que tous les États ne disposent pas de lois internes leur permettant de combattre efficacement la criminalité grave. Les investigations, les opérations de dépistage, les saisies et diverses autres mesures sont souvent mises en œuvre en application de codes de procédure pénale déjà anciens. En matière de confiscation, les législations des États membres sont très différentes, sous l'angle matériel et procédural.

On a estimé que la coopération internationale, qui repose traditionnellement sur des concepts et principes juridiques communs, risquait d'être gravement compromise par ces divergences. Aussi, la Convention devrait-elle prévoir des moyens propres à permettre de surmonter ces divergences, impliquant éventuellement la nécessité, pour les États qui souhaitent la ratifier, de modifier parfois considérablement leur législation.

9. Un autre objectif majeur de la nouvelle Convention est de compléter les instruments existants élaborés dans le cadre du Conseil de l'Europe. Le comité a relevé, s'agissant de la Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale, que son article 3, paragraphe 1er, qui a trait à l'exécution des commissions rogatoires «relatives à une affaire pénale (...) qui ont pour objet d'accomplir des actes d'instruction ou de communiquer des pièces à conviction», ne s'applique pas au dépistage et à la saisie de biens en vue de leur confiscation ultérieure. Le libellé de l'article 1er, paragraphe 1er, de cette convention n'exclurait pas, par exemple, l'entraide aux fins d'investigation entre autorités judiciaires pour localiser les avoirs obtenus illégalement. Toutefois, la coopération entre autorités policières aux mêmes fins ne relèverait pas, en principe, de cette convention.

La Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs prévoit la possibilité d'appliquer une «sanction», ce qui englobe les mesures visant la confiscation d'objets. Les sanctions doivent être appliquées à un individu en raison d'une infraction et avoir été expressément prononcées dans un jugement répressif. La saisie provisoire a été prévue, mais seulement à la suite d'une demande d'exécution d'une décision de

verzoek tot tenuitvoerlegging van een beslissing tot in verbeurdverklaring die reeds is gewezen in de verzoekende Staat, en niet eerder. Die Conventie over de internationale waarde is tot dusver slechts door een beperkt aantal Lidstaten geratificeerd.

Het Europees Verdrag over de doorzending van strafprocedures bepaalt dat een Staat die een verzoek tot vervolging heeft ontvangen, bevoegd is om alle nodige maatregelen toe te passen waarvan zijn wet de toepassing mogelijk maakt indien het misdrijf waarvoor de vervolging is gevraagd, op zijn grondgebied was begaan (artikel 28). Dit verdrag is tot dusver ook slechts door een beperkt aantal Staten geratificeerd.

10. Om die en andere moeilijkheden te boven te komen die door de Europese verdragen in strafzaken worden gesteld, poogt het verdrag te voorzien in een volledig geheel van regelen die toepasselijk zijn op alle fasen van de procedure, van de eerste onderzoeken tot de uitspraak en de tenuitvoerlegging van beslissingen van verbeurdverklaring; tevens wil het verdrag soepele maar doeltreffende mechanismen invoeren die zo ruim mogelijke internationale samenwerking toelaten teneinde de delikwenten de instrumenten en de vruchten van hun illegale activiteiten te ontnemen. In dat algemene principe van internationale samenwerking is voorzien bij afdeling I van hoofdstuk III.

Die doelstelling wordt in het verdrag bereikt door het aannemen van verscheidene soorten maatregelen. Het is van belang dat de Staten elkaar helpen om bewijselementen betreffende de instrumenten en de opbrengsten samen te brengen. De Staten worden ook om samenwerking verzocht, zelfs zonder dat dit van hen gevorderd wordt, wanneer zij kennis hebben van gebeurtenissen die met een criminele activiteit verband houden die van belang kunnen zijn voor een andere Staat. In die vormen van onderlinge hulp met het oog op het onderzoek voorziet afdeling 2 van hoofdstuk III van het verdrag.

Wanneer de repressieve en gerechtelijke overheden dank zij hun onderzoek informatie hebben verzameld, zouden er ook doeltreffende middelen moeten bestaan om te verhinderen dat de delikwent de instrumenten en de opbrengsten van zijn strafbare activiteiten zou verplaatsen. Om dat doel te bereiken, kan het noodzakelijk zijn bankrekeningen te «bevroren», goederen in beslag te nemen of andere bewarende maatregelen te treffen. Afdeling 3 van hoofdstuk III voorziet in een internationale samenwerking inzake voorlopige maatregelen.

Om de verbeurdverklaring van de instrumenten en de opbrengsten van de misdaad te verzekeren, voorziet het verdrag bij afdeling 4 van hoofdstuk III hoofdzakelijk in twee vormen van internationale samenwerking, namelijk de tenuitvoerlegging door de aangezochte Staat van een in het buitenland gewezen beslissing van verbeurdverklaring, en in de tweede plaats de opening door de aangezochte Staat, op verzoek van een andere Staat, van interne procedures die tot een verbeurdverklaring moeten leiden. Voor de eerste optie volgt het verdrag het schema van het Europees Verdrag over de internationale waarden van strafvonnissen. De tweede methode van internationale samenwerking zou kunnen worden vergeleken met die waarin het Europees Verdrag over de doorzending van strafprocedures voorziet.

11. De doeltreffendheid van de internationale samenwerking moet gepaard gaan met soepelheid. Bijgevolg voorziet het verdrag bij afdeling 5 van hoofdstuk III in de mogelijkheid tot weigering en verdaging van de samenwerking. Het onderscheid tussen de redenen van de weigering — slechts enkele ervan zijn geldig voor alle soorten van internationale samenwerking — beantwoordt eveneens aan de vereiste van soepelheid. Daarenboven zijn de redenen van weigering alle facultatief met het oog op de internationale samenwerking. Slechts een beperkt aantal redenen zal verplicht van toepassing zijn op het nationale vlak. Het verdrag bepaalt ook dat alvorens de gevraagde samenwerking te weigeren of uit te stellen, de partijen met elkaar overleg moeten plegen en moeten onderzoeken of aan het verzoek gedeeltelijk of voorwaardelijk voldaan kan worden.

confiscation déjà rendue dans l'État requérant, et non avant. Cette Convention sur la valeur internationale n'a pas été ratifiée jusqu'à présent que par un nombre limité d'États membres.

La Convention européenne sur la transmission des procédures répressives prévoit qu'un État qui a reçu une demande de poursuite a compétence pour appliquer toutes les mesures provisoires dont sa loi permettrait l'application si l'infraction pour laquelle la poursuite est demandée avait été commise sur son territoire (article 28). Cette Convention également n'a été ratifiée jusqu'à présent que par un nombre limité d'États.

10. Afin de surmonter ces difficultés et d'autres posées par les Conventions européennes en matière pénale, la Convention s'efforce de prévoir un ensemble complet de règles applicables à toutes les phases de la procédure, des premières investigations au prononcé et à l'exécution des décisions de confiscation, et de mettre en place des mécanismes souples mais efficaces permettant une coopération internationale aussi large que possible afin de priver les délinquants des instruments et des fruits de leurs activités illégales. Ce principe général de coopération internationale est prévu par la section 1re du chapitre III.

Cet objectif est atteint dans la Convention grâce à l'adoption de plusieurs types de mesures. Il est important que les États s'entraident pour réunir des éléments de preuves concernant les instruments et le produit. Les États sont aussi invités à coopérer, même sans y être requis, quand ils ont connaissance d'événements liés à une activité criminelle qui peuvent intéresser un autre État. Ces formes d'entraide aux fins d'investigation sont prévues par la section 2 du chapitre III de la Convention.

Lorsque les autorités répressives et judiciaires ont réuni des informations grâce à leurs investigations, des moyens efficaces devraient aussi exister pour empêcher le délinquant de déplacer les instruments et les produits de ses activités délictueuses. Pour parvenir à cet objectif, il peut être nécessaire de «geler» des comptes bancaires, de saisir des biens ou d'adopter d'autres mesures conservatoires. La section 3 du chapitre III prévoit une coopération internationale en matière de mesures provisoires.

Pour assurer la confiscation des instruments et des produits du crime, la Convention prévoit, à la section 4 du chapitre III, principalement deux formes de coopération internationale, à savoir l'exécution par l'État requis d'une décision de confiscation rendue à l'étranger et, en second lieu, l'ouverture par l'État requis, à la demande d'un autre État, de procédures internes aboutissant à une confiscation. Pour la première option, la Convention suit le schéma de la Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs. La seconde méthode de coopération internationale pourrait être comparée à celle prévue par la Convention européenne sur la transmission des procédures répressives.

11. À l'efficacité, la coopération internationale doit joindre la souplesse. En conséquence, la Convention prévoit, à la section 5 du chapitre III, la possibilité de refus et d'ajournement de la coopération. La distinction entre les motifs de refus — seuls certains d'entre eux étant valables pour tous les types de coopération internationale — répond elle aussi à l'exigence de souplesse. En outre, les motifs de refus sont tous facultatifs aux fins de la coopération internationale. Seul un nombre restreint de motifs s'appliquera obligatoirement au plan national. La Convention prévoit aussi qu'avant de refuser ou de différer la coopération sollicitée, les parties doivent se consulter et examiner si la demande peut être satisfaite partiellement ou sous condition.

12. Om de gewettigde belangen van derden te vrijwaren, voorziet het verdrag bij afdeling 6 van hoofdstuk III in sommige vereisten inzake kennisgeving en voor situaties waarin het niet mogelijk zou zijn beslissingen die derden aanbelangen, te erkennen. Daarenboven verplicht het verdrag iedere partij ertoe in haar interne recht te voorzien in doeltreffende rechtsmiddelen voor derden, opdat zij hun rechten zouden kunnen doen gelden (indien zij betrokken zijn bij voorlopige maatregelen of maatregelen van verbeurdverklaring).

13. Een ander hoofdoel van het verdrag bestaat erin een instrument te creëren dat de Staten ertoe verplicht doeltreffende maatregelen in hun interne wetgeving in te voeren om de zware criminaliteit te bestrijden en de misdadigers de opbrengst van hun strafbare activiteiten te ontnemen. Bij het bestuderen van de antwoorden op de hogervermelde vragenlijst heeft het comité vastgesteld dat de interne wetgevingen sterk verschillen van het ene land tot het andere en vaak de repressieve diensten niet de nodige bevoegdheden geven om die doelstellingen op intern vlak te bereiken. Het gebeurt dat misdadigers van dat juridische vacuüm profiteren om aan opsporing en sancties te ontsnappen.

De behoefte aan doeltreffende juridische middelen op het nationale vlak is door het comité onderzocht vanuit het oogpunt van de internationale samenwerking. De afwijkingen tussen de verschillende wetgevingen kunnen het welslagen in het bedrang brengen van de strijd tegen de zware criminaliteit, die de neiging vertoont zich steeds beter te organiseren, zich te internationaliseren en voor de maatschappij steeds gevaarlijker te worden. Het beperkt comité heeft het noodzakelijk geacht dat de Lidstaten hun interne wetgevingen dichter bij elkaar brengen en doeltreffende maatregelen aannemen om misdrijven op te sporen, voorlopige maatregelen te treffen en de instrumenten en opbrengsten van illegale activiteiten verbeurd te verklaren. Die stap is onontbeerlijk, aangezien, om op internationaal vlak te kunnen samenwerken, de Staten ten minste een vergelijkbaar niveau van doeltreffendheid zouden moeten hebben. Er vloeit niet uit voort dat de wetgevingen van de Staten noodzakelijkerwijze geharmoniseerd zouden moeten worden, maar wel dat de Staten ten minste de middelen zouden moeten hebben om doeltreffender samen te werken.

14. Het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de onwettige handel in verdovende middelen en psychotrope substanties (hierna verdrag van de Verenigde Naties genoemd), afgesloten te Wenen in december 1988, heeft een belangrijke rol gespeeld bij de beraadslagingen van deskundigen. Met de relevante bepalingen van het Verdrag van de Verenigde Naties is voortdurend rekening gehouden. Enerzijds hebben de deskundigen zich er voor ingespannen zoveel mogelijk gebruik te maken van de terminologie en de systematische benadering van dat verdrag, behalve wanneer wijzigingen noodzakelijk waren geacht om verschillende oplossingen te verbeteren; anderzijds hebben de deskundigen ook de mogelijkheden doorgrond om in het instrument van de Raad van Europa meer strikte verplichtingen in te bouwen dan die van het Verdrag van de Verenigde Naties, met dien verstande dat het nieuwe verdrag — ondanks het feit dat het ook voor andere Lidstaten van de Raad van Europa openstaat — van toepassing zal zijn in het kader van een meer beperkte gemeenschap van Staten die dezelfde fundamentele opvattingen hebben. Zo bijvoorbeeld is, op het vlak van de internationale samenwerking inzake verbeurdverklaring, de coördinatie van de verplicht tot verbeurdverklaring bedoeld in artikel 13 en de redenen van weigering bedoeld in artikel 18, een strengere systeem dan datgene dat bij artikel 5 van het Verdrag van de Verenigde Naties is gevoerd. Daarenboven behandelt het verdrag tal van vraagstukken waar het Verdrag van de Verenigde Naties met geen woord over rept waarbij aan de partijen de zorg wordt overgelaten die vraagstukken op te lossen via aanvullende bilaterale of multilaterale akkoorden.

12. Pour protéger les intérêts légitimes des tiers, la Convention prévoit à la section 6 du chapitre III certaines exigences en matière de notification et pour des situations où il ne serait pas possible de reconnaître des décisions concernant les tiers. En outre, la Convention oblige chaque Partie à prévoir dans son droit interne des voies de recours effectives pour les tiers afin qu'il puissent faire valoir leurs droits (s'ils sont concernés par des mesures provisoires ou des mesures de confiscation).

13. Autre objectif majeur de la Convention: créer un instrument obligeant les États à introduire des mesures efficaces dans leur législation interne pour combattre la criminalité grave et priver les criminels du produit de leurs activités illicites. Le comité a noté, en étudiant les réponses au questionnaire mentionné ci-dessus, que les droits internes sont très différents d'un pays à l'autre et parfois n'accordent pas aux services répressifs les pouvoirs nécessaires pour atteindre ces objectifs au plan interne. Il arrive que les criminels mettent à profit ce vide juridique pour échapper à la détection et aux sanctions.

Le besoin de recours juridiques effectifs au plan national a été examiné par le comité sous l'angle de la coopération internationale. Les écarts entre les diverses législations peuvent nuire au succès de la lutte contre la criminalité grave, qui tend à s'organiser de mieux en mieux, à s'internationaliser et à devenir de plus en plus dangereuse pour la société. Le comité restreint a jugé nécessaire que les États membres rapprochent leurs législations internes et adoptent des mesures efficaces pour dépister les infractions, prendre des mesures provisoires et confisquer les instruments et les produits des activités illégales. Cette démarche est indispensable, car, pour pouvoir coopérer au niveau international, les États devraient au moins avoir un niveau d'efficacité comparable. Il ne s'ensuit pas que les législations des États doivent nécessairement être harmonisées, mais que ceux-ci doivent à tout le moins trouver les moyens de coopérer plus efficacement.

14. La Convention des Nations Unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropiques (appelée ci-après Convention des Nations Unies), conclue à Vienne en décembre 1988, a joué un rôle important dans les délibérations des experts. Les dispositions pertinentes de la Convention des Nations Unies ont constamment été prises en compte: d'un côté, les experts se sont efforcés d'utiliser autant que possible la terminologie et l'approche systématique de cette Convention, sauf lorsque les modifications étaient jugées nécessaires pour améliorer différentes solutions; d'un autre côté, les experts ont exploré aussi les possibilités d'introduire dans l'instrument du Conseil de l'Europe des obligations plus strictes que celles de la Convention des Nations Unies, étant entendu que la nouvelle Convention — en dépit du fait qu'elle est ouverte aussi à d'autres États que les États membres du Conseil de l'Europe — s'appliquera dans le cadre d'une communauté plus restreinte d'États ayant les mêmes conceptions fondamentales. Par exemple, dans le domaine de la coopération internationale en matière de confiscation, la combinaison de l'obligation de confiscation prévue à l'article 13 et des motifs de refus prévus à l'article 18 représente un système plus contraignant que celui mis en place par l'article 5 de la Convention des Nations Unies. En outre, la Convention traite de nombreuses questions sur lesquelles la Convention des Nations Unies est complètement muette ou qu'elle a laissé aux Parties le soin de résoudre par des accords bilatéraux ou multilatéraux complémentaires.

15. De experten hebben de aanzienlijke afwijkingen kunnen identificeren tussen de systemen van verbeurdverklaring op het interne vlak in de Lidstaten van de Raad van Europa. Alle Staten kennen het zogeheten systeem van de verbeurdverklaring van goederen, m.a.w. de verbeurdverklaring van een welbepaald goed, wanneer het gaat om instrumenten die zijn gebruikt voor het begaan van misdrijven, met inbegrip van de voorwerpen of substanties waarvan het niet aangegeven bezit op zichzelf onwettig is. Sommige Staten kennen ook de verbeurdverklaring van goederen voor de opbrengsten die rechtstreeks of onrechtstreeks uit misdrijven zijn gehaald, of voor vervangingsgoederen. Ingevolge de verbeurdverklaring van goederen worden de eigendomsrechten op de desbetreffende goederen overgedragen aan de Staat.

Wanneer het gaat om de opbrengst van het misdrijf, wordt een ander systeem verbeurdverklaring in ruime mate toegepast in sommige Lidstaten van de Raad van Europa, namelijk de verbeurdverklaring van de waarde, die bestaat in een verplichting tot betaling van een som geld, berekend volgens een schatting van de waarde van de opbrengsten die rechtstreeks uit de misdrijven zijn gehaald, van de vervangingsgoederen. Ingevolge een verbeurdverklaring van de waarde, kan de Staat een schuldvordering doen gelden ten aanzien van de persoon tegen wie de beslissing is genomen; bij ontstentenis van betaling kan die schuld worden gedekt door ieder goed dat aan die persoon behoort, ongeacht of hij het op wettige of onwettige wijze heeft verworven. Aldus wordt de beslissing op analoge wijze tenuitvoer gelegd zoals hetgeen gebeurt bij geldboetes of gerechtelijke beslissingen in civiele zaken.

Wat de verbeurdverklaring van de opbrengsten betreft, beschikken sommige Staten in hun interne recht over de twee systemen (zowel verbeurdverklaring van goederen als verbeurdverklaring van waarde).

De deskundigen hebben ook aanzienlijke afwijkingen kunnen vaststellen wat betreft het typeprocedure gevolgd voor het nemen van de beslissingen van verbeurdverklaringen (zij kunnen worden genomen door strafgerichten, administratieve rechtbanken, verschillende gerechtelijke overheden, in het kader van civiele procedures of strafprocedures die volkomen verschillend zijn van die waarin uitspraak wordt gedaan, de schuldigheid van de delikvent (die procedures worden in het corpus van het verdrag aangeduid met de uitdrukking «procedures met het oog op verbeurdverklaring» en dragen soms in de memorie van toelichting de naam «procedures *in rem*»), enz.). Er konden ook verschillen aan het licht worden gebracht wat het procedurele kader van die beslissingen betreft (vermoedens betreffende de wettige/onwettige verwerking van de desbetreffende goederen, termijnen enz.).

De deskundigen hebben erkend dat het onmogelijk zou zijn een doeltreffend instrument van internationale samenwerking uit te werken waarbij geen rekening zou worden gehouden met die fundamentele verschillen tussen de interne wetgevingen. Een doeltreffende samenwerking moet bovendien rekening houden met het feit dat de systemen weliswaar ongelijk kunnen zijn maar toch dezelfde doelstellingen nastreven. Daarom besloot het comité de twee systemen van verbeurdverklaring (verbeurdverklaring van de waarde en verbeurdverklaring van het goed) op eenzelfde vlak te plaatsen en een tekst op te stellen waarin dit punt duidelijk tot uiting komt.

16. Daarenboven heeft het beperkt comité beklemtoont dat de strijd tegen de zware criminaliteit enkel kan slagen indien de Staten waar het misdrijf van witwassen niet wordt bestraft, wetgevende maatregelen treffen om dat misdrijf te bestraffen. Het Verdrag van de Verenigde Naties vereist dat de partijen bij dat verdrag de maatregelen treffen die nodig kunnen zijn om de activiteiten van witwassen in verband met inbreuken op de wetgeving betreffende de verdovende middelen, in hun intern recht strafbaar te stellen. Het beperkt comité heeft het ook mogelijk geacht nog verder te gaan in het kader van een hoofdzakelijk Europese

15. Les experts ont pu identifier des écarts considérables entre les systèmes de confiscation au niveau interne dans les États membres du Conseil de l'Europe. Tous les États connaissent le système dit de la confiscation des biens, autrement dit, la confiscation d'un bien déterminé, s'agissant des instruments employés pour commettre des infractions, y compris les objets ou substances dont la possession non déclarée est en elle-même illicite. Certains États connaissent aussi la confiscation de biens pour les produits, tirés directement ou indirectement des infractions, ou les biens de substitution. À la suite d'une confiscation de biens, les droits de propriété sur les biens en question sont transférés à l'État.

S'agissant du produit de l'infraction, un autre système de confiscation est largement appliqué dans certains États membres du Conseil de l'Europe, à savoir celui de la confiscation de la valeur, qui constitue en une obligation de verser une somme d'argent calculée d'après une estimation de la valeur des produits tirés directement des infractions, ou des biens de substitution. À la suite d'une confiscation de valeur, l'État peut faire valoir une créance à l'encontre de la personne qui fait l'objet de la décision; à défaut de paiement, cette créance peut être couverte par tout bien appartenant à cette personne, qu'il ait été acquis légalement ou illégalement. Ainsi, la décision est exécutée de manière analogue à ce qui se passe pour les amendes ou les décisions de justice en matière civile.

En ce qui concerne la confiscation des produits, certains États disposent, dans leur droit interne, des deux systèmes (à la fois confiscation de bien et confiscation de valeur).

Les experts ont pu aussi identifier des écarts considérables en ce qui concerne le type de procédure suivi pour la prise des décisions de confiscation (elles peuvent être prises par des juridictions répressives, des tribunaux administratifs, des autorités judiciaires distinctes, dans le cadre de procédures civiles ou pénales totalement distinctes de celles dans lesquelles on statue sur la culpabilité du délinquant (ces procédures sont désignées dans le corps de la Convention par l'expression «procedures aux fins de confiscation» et prennent parfois dans l'exposé des motifs le nom de «procedures *in rem*»), etc.). Il a été possible aussi de mettre en évidence des différences en ce qui concerne le cadre procédural de ces décisions (présomptions concernant l'acquisition licite/illicite des biens en question, délais, etc.).

Les experts ont reconnu qu'il serait impossible d'élaborer un instrument efficace de coopération internationale qui ne prendrait pas en compte ces différences fondamentales entre les législations internes. Une coopération effective doit par ailleurs tenir compte du fait que les systèmes peuvent ne pas être semblables, mais qu'ils tendent vers les mêmes objectifs. C'est pourquoi le comité a décidé de mettre sur le même plan les deux systèmes de confiscation (confiscation de la valeur et confiscation du bien) et d'établir un texte faisant clairement ressortir ce point.

16. En outre, le comité restreint a souligné que la lutte contre la criminalité grave ne peut réussir que si les États qui ne sanctionnent pas l'infraction de blanchiment adoptent des mesures législatives aux fins de punir cette infraction. La Convention des Nations Unies requiert que les Parties à cette Convention adoptent les mesures pouvant être nécessaires pour ériger en infractions pénales dans leur droit interne les activités de blanchiment liées aux infractions à la législation sur les stupéfiants. Le comité restreint a jugé possible d'aller plus loin encore dans le cadre d'une coopération principalement européenne, mais a reconnu

samenwerking, maar heeft erkend dat de volledige harmonisering van de nationale wetgevingen niet haalbaar zou zijn. Derhalve heeft het comité enerzijds de inwerkingstelling van sommige bepalingen onderworpen aan de grondwettelijke beginselen en aan de andere grondbeginselen van het rechtssysteem van de partijen, en anderzijds heeft het comité de partijen ertoe in staat gesteld de draagwijdte van de voornaamste misdrijven te beperken door te dien einde een voorbehoud te formuleren.

17. De internationale samenwerking in verband met de opbrengsten van de misdaad veronderstelt dat doeltreffende instrumenten ter beschikking worden gesteld van de repressieve diensten. Aangezien de goederen (vliegtuigen, schepen, geld, enz.) binnen een tijdsbestek van enkele uren, enkele dagen en zelfs enkele minuten verplaatst kunnen worden van het ene land naar het andere, is het noodzakelijk dat snelle maatregelen kunnen worden genomen om een situatie op een gegeven ogenblik te «bevrozen», ten einde de autoriteiten ertoe in staat te stellen de nodige maatregelen te treffen.

18. In tegenstelling tot de meeste andere verdragen betreffende de internationale samenwerking in strafzaken welke in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt, draagt dit verdrag niet het adjectief «Europees» in zijn titel. Die weglating heeft het standpunt van de opstellers waar die van mening zijn dat dit instrument reeds van bij het begin zou moeten openstaan voor de Staten die de opvattingen van de Lidstaten van de Raad van Europa delen, zonder lid te zijn van die organisatie. Drie van die Staten — Australië, Canada en de Verenigde Staten van Amerika — waren in het beperkt comité door waarnemers vertegenwoordigd en zij waren actief betrokken bij het uitwerken van de tekst.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN VAN HET VERDRAG

HOOFDSTUK I

Terminologie

Artikel 1 — Terminologie

19. Artikel 1 definieert sommige termen die ten grondslag liggen aan het mechanisme van internationale samenwerking waarin het verdrag voorziet, alsook het toepassingsgebied van Hoofdstuk II. Overeenkomstig de gevolgde praktijk voor andere verdragen die in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt, is het aantal te definiëren termen beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor een correcte toepassing van het verdrag. Verscheidene definities zijn op algemene wijze verwoord zodat het ene of andere aspect van een interne wetgeving niet wordt uitgesloten van het toepassingsgebied van het verdrag.

20. De deskundigen hebben gemeend dat de in het verdrag gebruikte terminologie in principe niet van toepassing is op een specifiek rechtssysteem, noch op een specifieke wet. In werkelijkheid was het hun bedoeling een autonome terminologie tot stand te brengen die in het licht van de desbetreffende interne wetten zo geïnterpreteerd zou moeten worden dat de meest getrouwe en meest doeltreffende toepassing van het verdrag wordt gewaarborgd. Indien bijvoorbeeld in een buitenlandse beslissing van verbeurdverklaring verwezen zou worden naar een «ontzetting van bezit» (*forfeiture* in het Engels) en niet naar een «verbeurdverklaring», zou zulks de autoriteiten van de aangezochte Staat niet verhinderen het verdrag toe te passen. Zo ook, indien de «bevrozing» van een bankrekening wordt gevraagd, zal de aangezochte Staat de samenwerking niet kunnen weigeren met als enige reden dat het interne recht in het desbetreffende geval enkel in een maatregel van beslaglegging voorziet. Het

que l'harmonisation complète des législations nationales ne serait pas réalisable. C'est pourquoi, d'une part, il a soumis la mise en œuvre de certaines dispositions aux principes constitutionnels et aux autres principes fondamentaux du système juridique des Parties et, d'autre part, il a permis à celles-ci de limiter la portée des infractions principales en formulant une réserve à cet effet.

17. La coopération internationale s'agissant du produit du crime suppose que des instruments efficaces soient mis à la disposition des services répressifs. Comme les biens (aéronefs, navires, argent, etc.) peuvent être déplacés d'un pays à l'autre en l'espace de quelques heures, de quelques jours ou même de quelques minutes, il est nécessaire que des mesures rapides puissent être prises pour «geler» une situation à un moment donné afin de permettre aux autorités de prendre les mesures nécessaires.

18. Contrairement à la plupart des autres Conventions relatives à la coopération internationale en matière pénale, élaborées dans le cadre du Conseil de l'Europe, la présente Convention n'a pas l'adjectif «européen» dans son titre. Cette omission traduit le point de vue des rédacteurs qui estiment que cet instrument devrait d'emblée être ouvert aux États qui partagent les conceptions des États membres du Conseil de l'Europe sans être membres de cette Organisation. Trois de ces États — l'Australie, le Canada et les États-Unis d'Amérique — étaient représentés au comité restreint par des observateurs et ont été activement associés à l'élaboration du texte.

COMMENTAIRES SUR LES ARTICLES DE LA CONVENTION

CHAPITRE Ier

Terminologie

Article 1er — Terminologie

19. L'article 1er définit certains termes qui constituent la base du mécanisme de coopération internationale prévu par la Convention et le champ d'application du chapitre II. Conformément à la pratique suivie pour d'autres Conventions élaborées dans le cadre du Conseil de l'Europe, le nombre de termes à définir a été limité à ce qui est strictement nécessaire pour une application correcte de la Convention. Plusieurs des définitions sont libellées de manière générale de sorte que tel ou tel aspect d'une législation interne ne soit pas écarté du champ d'application de la Convention.

20. Les experts ont estimé que la terminologie utilisée dans la Convention ne s'applique pas en principe à un système de droit spécifique ni à une loi particulière. En réalité, leur intention a été de créer une terminologie autonome qui, à la lumière des lois internes en cause, devrait être interprétée de manière à garantir l'application la plus fidèle et la plus efficace de la Convention. Si, par exemple, une décision étrangère de confiscation faisait référence à une «dépossession» (*forfeiture* en anglais) et non à une «confiscation», cela n'empêcherait pas les autorités de l'État requis d'appliquer la Convention. De même, si le «gel» d'un compte bancaire est demandé, l'État requis ne devra pas refuser de coopérer au seul motif que le droit interne ne prévoit qu'une mesure de saisie dans le cas considéré. Le comité restreint a reconnu que les lois internes de procédure pourraient parfois être très différentes, mais le résultat final sera souvent le même, nonobstant les différences de forme. En outre, le comité restreint a jugé

beperkt comité heeft erkend dat de interne procedurewetten soms sterk verschillend zouden kunnen zijn, maar het eindresultaat zal vaak hetzelfde zijn, niettegenstaande de formele verschillen. Daarenboven heeft het beperkt comité het wenselijk geacht dat alle definities zoveel mogelijk in harmonie zouden zijn met het voormelde verdrag van de Verenigde Naties. Dit is gerechtvaardigd aangezien een zeker aantal zaken die met toepassing van het verdrag zullen moeten worden beoordeeld, betrekking zullen hebben op inbreuken tegen de wetgeving betreffende de verdovende middelen.

21. De definitie van «opbrengst» is, in de geest van de opstellers, zo ruim mogelijk; de deskundigen hebben immers erkend dat aan de delinkwent ieder economisch voordeel dient te worden ontnomen dat afkomstig is uit zijn criminele activiteit. Door een algemene definitie aan te nemen, zou dat einddoel kunnen worden bereikt. Zo ook hebben de deskundigen gemeend dat zij met die benadering niet hoefden te onderzoeken of bijvoorbeeld de opbrengst van substitutie of onrechtstreeks afgeleide opbrengst in principe zou kunnen ressorteren onder de internationale samenwerking. Indien een partij niet in staat zou zijn om in een concreet geval de internationale samenwerking te aanvaarden wegens de verre relatie tussen het verbeurdverklarde goed en het misdrijf, zou zij zich kunnen beroepen op artikel 18, paragraaf 3b, op grond waarvan de samenwerking in een dergelijk geval kan worden geweigerd.

Het Comité heeft zich gebogen over de vraag of de uitdrukking «economisch voordeel» impliceert dat de aangegane uitgave voor de verwezenlijking van de opbrengst (bijvoorbeeld de aankoop-prijs van verdovende middelen) moest worden afgetrokken van de bruto-opbrengst. Het Comité is tot de vaststelling gekomen dat de nationale regeringen op dit vlak sterk van elkaar verschillen; er bestaan zelfs verschillen binnen hetzelfde rechtssysteem volgens de categorieën van misdrijven. De deskundigen hebben ook gemeend dat de verschillen tussen de partijen, wat de nationale wetgevingen of de juridische praktijk in dit opzicht betreft, niet zouden kunnen worden ingeroepen als zijnde een hinderpaal voor de internationale samenwerking. Wat de misdrijven inzake verdovende middelen betreft, zijn de deskundigen overeengekomen dat de aanvankelijke aankoopwaarde van de drug steeds bij de bepaling van de opbrengsten zou worden betrokken.

Het comité heeft bewust gekozen voor de term «infractions pénales», opdat het duidelijk zou zijn dat het toepassingsgebied van het verdrag beperkt is tot strafbare activiteiten. Bijgevolg was het niet noodzakelijk de term «infractio» te definiëren.

De bewoording van de definitie van «opbrengst» sluit niet uit dat de goederen en vermogens die aan derden kunnen zijn overgedragen, door de definitie gedekt zijn.

De deskundigen hebben de termen «tastbaar» en «ontastbaar» in de definitie van het woord «goed» geschrapt, overwegende dat zij stilzwijgend bedoeld waren in de definitie, met het oog op dit verdrag. Om dezelfde redenen hebben de deskundigen beslist de term «vermogens», die zij in de definitie hadden willen opnemen, niet te behouden.

Wat de «instrumenten» betreft, hebben de deskundigen onderzocht of de instrumenten die gebruikt zijn om het begaan van een misdrijf te vergemakkelijken of die bestemd zijn om gebruikt te worden voor het begaan van een misdrijf, beoogd zijn bij de definitie. Ten aanzien van de instrumenten die gebruikt zijn in de daden tot voorbereiding van het begaan van een misdrijf of om de opsporing van een misdrijf te verhinderen, hebben de deskundigen erkend dat die vraagstukken zouden moeten worden opgelost overeenkomstig het interne recht van de aangezochte partij, rekening houdende met de verschillende vanuit het oogpunt van het interne recht en de noodzaak van een doeltref-

souhaitable que toutes les définitions soient autant que possible en harmonie avec la Convention des Nations Unies susvisée. Cela se justifie étant donné qu'un certain nombre d'affaires devant être jugées sous l'empire de la Convention auront trait à des infractions à la législation sur les stupéfiants.

21. La définition du «produit» est, dans l'esprit des rédacteurs, aussi large que possible; les experts ont en effet reconnu qu'il importe de priver le délinquant de tout avantage économique provenant de son activité criminelle. L'adoption d'une définition générale permettrait d'atteindre cet objectif ultime. De même, les experts ont estimé qu'en adoptant cette approche ils pouvaient se dispenser de rechercher si, par exemple, le produit de substitution ou le produit indirectement dérivé pouvait, en principe, relever de la coopération internationale. Si une Partie n'était pas en mesure, dans un cas particulier, d'accepter la coopération internationale du fait du caractère lointain de la relation entre le bien confisqué et l'infraction, elle pourrait invoquer l'article 18, paragraphe 3, b), qui donne la possibilité de refuser la coopération en pareil cas.

Le Comité a cherché à savoir si l'expression «avantage économique» implique que la dépense engagée pour réaliser le profit (par exemple le prix d'achat des stupéfiants) devait être déduite du profit brut. Il a découvert que les législations nationales sont très différentes sur ce point; il existe même des différences à l'intérieur du même système de droit selon les catégories d'infractions. Les experts ont aussi estimé que les différences entre les Parties, en ce qui concerne les législations nationales ou la pratique juridique à cet égard, ne sauraient être invoquées comme un obstacle à la coopération internationale. En ce qui concerne les infractions en matière de stupéfiants, les experts sont convenus que la valeur de l'achat initial de la drogue entrerait toujours dans la définition des produits.

Le comité a volontairement choisi de parler d'«infractions pénales» afin qu'il soit clair que le champ d'application de la convention est limité à des activités délictueuses. Partant, il n'était pas nécessaire de définir le terme «infractio».

Le libellé de la définition du «produit» n'exclut pas que les biens et les avoirs qui peuvent avoir été transférés à des tiers soient couverts par la définition.

Les experts ont supprimé les termes «tangible» et «intangible» dans la définition du mot «bien» en considérant qu'ils étaient sous-entendus dans la définition, aux fins de cette Convention. Pour les mêmes raisons, les experts ont décidé de ne pas retenir le terme «avoirs» qu'ils avaient envisagé d'inclure dans la définition.

S'agissant des «instruments», les experts ont examiné si les instruments utilisés pour faciliter la commission d'une infraction ou destinés à être utilisés pour commettre une infraction étaient visés par la définition. S'agissant des instruments qui sont utilisés dans les actes préparatoires à la commission d'une infraction ou pour empêcher la détection d'une infraction, les experts ont reconnu que ces questions devraient être résolues conformément au droit interne de la Partie requise, tout en tenant compte des différences sous l'angle du droit interne et de la nécessité d'une coopération internationale efficace. Le terme «instruments» devrait être interprété le plus largement possible aux fins de la

fende internationale samenwerking. De term «instrumenten» zou in een zo ruim mogelijke zin moeten worden geïnterpreteerd met het oog op de internationale samenwerking. Bijvoorbeeld zou de definitie in bepaalde gevallen «goederen» kunnen omvatten die het begaan van het misdrijf hebben vergemakkelijkt.

22. Na discussie hebben de deskundigen beslist «de voorwerpen van misdrijven» niet op te nemen in het toepassingsgebied van het verdrag. De definitie van de termen «opbrengsten» en «instrument» is immers voldoende ruim om in voorkomend geval de voorwerpen van de misdrijven te dekken. De ruime definitie van de «opbrengsten» zou met name de gestolen goederen — kunstwerken bijvoorbeeld — of de handel in bedreigde soorten kunnen omvatten.

23. Het comité heeft zich afgevraagd of het noodzakelijk was de termen «verbeurdverklaring» en «beslissing van verbeurdverklaring» vanuit het oogpunt van het verdrag te definiëren. Die definitie bestaat in het Verdrag van de Verenigde Naties waarin de «verbeurdverklaring», die in voorkomend geval de «ontzettingen van bezit» (in het Engels *forfeiture*) omvat, de blijvende ontzegging van goederen betekent op beslissing van een rechtbank of van een andere bevoegde overheid. Het Europees Verdrag over internationale waarde van strafvonnissen definieert een «Europees strafvonnis» als iedere definitieve beslissing gewezen door een strafrecht van een verdragsluitende Staat ten gevolge van een strafvordering, en een «sanctie» als iedere straf en maatregel toegepast op een individu om reden van een misdrijf en uitdrukkelijk uitgesproken in een Europees strafvonnis of in een strafbeschikking.

De definitie van de «verbeurdverklaring» is uitgewerkt om enerzijds te preciseren dat het verdrag enkel betrekking heeft op criminele activiteiten of aanverwante daden zoals daden die gepaard gaan met burgerlijke rechtsvorderingen *in rem* en anderzijds dat de organisatorische verschillen tussen de rechtssystemen en de procedureregels de toepassing van het verdrag niet in de weg staan. Zo is het feit dat in sommige Staten de verbeurdverklaring niet beschouwd wordt als een strafsancie maar wel als een beveiligingsmaatregel of een analoge maatregel, niet relevant in de mate dat de verbeurdverklaring verbonden is met een criminele activiteit. Zo ook komt niet in aanmerking dat de verbeurdverklaring soms kan worden bevolen door een rechter die eigenlijk geen strafrechter is zolang de beslissing door een rechter wordt genomen. De term «rechtbank» heeft de betekenis die hieraan is verleend in het kader van artikel 6 van het Europees verdrag over de rechten van de mens. De deskundigen hebben erkend dat het toepassingsgebied van het verdrag zich niet uitstrekt tot louter administratieve verbeurdverklaringen.

De term «verbeurdverklaring» omvat in voorkomend geval de «ontzetting van bezit».

Het «hoofdmisdrijf» heeft betrekking op het misdrijf dat aan de basis ligt van een misdrijf van witwassen, namelijk het misdrijf dat aanleiding gegeven heeft tot de opbrengst. Die uitdrukking bevindt zich in de paragrafen 1, 2 en 4 van artikel 6.

HOOFDSTUK II

Maatregelen te nemen op nationaal vlak

24. De redenen en het voorwerp van dit hoofdstuk zijn hierboven beschreven onder de rubriek «Algemene beschouwingen». De bewoordingen van de artikelen van dit hoofdstuk tonen duidelijk aan dat, indien de Staten reeds over het arsenaal noodzakelijke maatregelen beschikken, er geen reden toe bestaat bijkomende maatregelen aan te nemen.

coopération internationale. Par exemple, la définition pourrait inclure, dans certains cas, des «biens» facilitant la commission de l'infraction.

22. Après discussion, les experts ont décidé de ne pas inclure «les objets des infractions» dans le champ d'application de la Convention. En effet, la définition des termes «produits» et «instrument» est insuffisamment large pour couvrir, le cas échéant, les objets des infractions. La définition large des «produits» pourrait notamment comprendre les biens volés — des œuvres d'art, par exemple — ou le commerce d'espèces menacées.

23. Le comité s'est demandé s'il était nécessaire de définir les termes «confiscation» et «décision de confiscation» sous l'angle de la convention. Cette définition existe dans la Convention des Nations Unies dans laquelle la «confiscation», qui englobe le cas échéant les «dépossessions» (en anglais *forfeiture*), désigne la privation permanente de biens sur décision d'un tribunal ou d'une autre autorité compétente. La Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs définit un «jugement répressif européen» comme toute décision définitive rendue par une juridiction répressive d'un État contractant à la suite d'une action pénale, et une «sanction» comme toute peine et mesure appliquées à un individu en raison d'une infraction et prononcées expressément dans un jugement répressif européen ou dans une ordonnance pénale.

La définition de la «confiscation» a été élaborée pour préciser, d'une part, que la Convention ne traite que des activités criminelles ou des actes connexes tels que les actes liés à des actions civiles *in rem et*, d'autre part, que les différences organisationnelles entre les systèmes judiciaires et entre les règles de procédure n'écartent pas l'application de la Convention. Ainsi, le fait que dans certains États la confiscation ne soit pas considérée comme une sanction pénale mais comme une mesure de sûreté ou une mesure analogue n'est pas pertinent dans la mesure où la confiscation est liée à une activité criminelle. De même, il n'entre pas en ligne de compte que la confiscation puisse parfois être ordonnée par un juge qui, à proprement parler, n'est pas un juge pénal, aussi longtemps que la décision est prise par un juge. Le terme «tribunal» a la signification qui lui est reconnue dans le cadre de l'article 6 de la Convention européenne des Droits de l'Homme. Les experts ont admis que le champ d'application de la Convention ne s'étendait pas aux confiscations purement administratives.

Le terme «confiscation» englobe le cas échéant celui de «dépossession».

L'«infraction principale» vise l'infraction qui est à l'origine d'une infraction de blanchiment, c'est-à-dire l'infraction génératrice du produit. Cette expression se trouve aux paragraphes 1er, 2 et 4 de l'article 6.

CHAPITRE II

Mesures à prendre au niveau national

24. Les raisons et l'objet de ce chapitre ont été décrits ci-dessus sous la rubrique des «Considérations générales». Le libellé des articles de ce chapitre montre clairement que, si les États disposent déjà de l'arsenal des mesures nécessaires, il n'y a pas lieu d'adopter des mesures complémentaires.

Artikel 2 — Maatregelen van verbeurdverklaring

25. Paragraaf 1 werd opgesteld omdat verscheidene Staten nog niet beschikken over doeltreffende juridische maatregelen met voldoende draagwijdte inzake verbeurdverklaring. Die paragraaf is er op gericht een doeltreffend systeem van verbeurdverklaring in het leven te roepen. Het aannemen van wetgevende maatregelen die hen ertoe in staat stellen de instrumenten en de opbrengsten verbeurd te verklaren zou beschouwd moeten worden als een positieve verplichting voor de Staten. Dat zou voor de Staten daarenboven de samenwerking volgens de termen van het verdrag mogelijk maken (zie artikel 7, paragraaf 2).

26. De uitdrukking «goederen waarvan de waarde met die opbrengst overeenstemt» verwijst naar de verplichting om maatregelen aan te nemen die de partijen ertoe in staat stellen beslissingen van verbeurdverklaring van de waarde ten uitvoer te leggen waarbij tegemoet wordt gekomen aan de vorderingen welke alle soorten goederen beogen, met inbegrip van wettig verworven goederen. De verbeurdverklaring van de waarde blijft uiteraard gesteund op een schatting van de waarde van de onwettig verworven opbrengsten. De uitdrukking kan worden teruggevonden in het Verdrag van de Verenigde Naties.

27. Het comité heeft zich gebogen over de mogelijkheid om bepaalde misdrijven te definiëren waarop het verdrag steeds van toepassing zou moeten blijven. De deskundigen hebben besloten dat de partijen zich niet zouden moeten beperken tot de misdrijven die in het Verdrag van de Verenigde Naties zijn gedefinieerd. Het zou met name gaan om de handel in verdovende middelen, de terroristische misdrijven, de georganiseerde misdaad, de gewelddadige criminaliteit, de misdrijven die gepaard gaan met seksuele uitbuiting van kinderen en adolescenten, de afpersing van geldmiddelen, de ontvoering, de milieumisdrijven, oplichterij, wanbedrijven in verband met voorkennis en andere zware misdrijven. Die lijst zou ook misdrijven kunnen omvatten die enorme opbrengsten opleveren. De deskundigen hebben evenwel geoordeeld dat het toepassingsgebied van het verdrag in principe zo ruim mogelijk zou moeten zijn. Te dien einde heeft het comité een verplichting in het leven geroepen om maatregelen van verbeurdverklaring te treffen voor alle categorieën van misdrijven. Tevens hebben de deskundigen geoordeeld dat die benadering de mogelijkheid voor de Staten zou inhouden de bij het verdrag bepaalde samenwerking te beperken tot sommige misdrijven of categorieën van misdrijven. De mogelijkheid om een voorbehoud te uiten werd dus voorzien. Het loutere feit dat een partij een voorbehoud kan uiten ten aanzien van een bepaald misdrijf betekent niet noodzakelijkerwijze dat zij zou moeten weigeren in te gaan op een verzoek vanwege een partij die geen dergelijk voorbehoud heeft gemaakt. Artikel 18 van het verdrag bevat enkel facultatieve redenen van weigering.

Zonder de mogelijkheid om een voorbehoud te uiten, zouden de Staten verplicht zijn maatregelen aan te nemen die hen ertoe in staat zouden stellen de opbrengsten van alle categorieën van misdrijven verbeurd te verklaren. Zelfs als zulks wenselijk was geacht, waarbij de delinquent nooit voordeel zou mogen halen uit zijn criminele activiteiten, hebben de deskundigen het voorbarig geacht een dergelijke eis voorop te stellen. Het eisen van een dergelijke voorwaarde zou immers kunnen indruisen tegen de doelstelling van het verdrag, aangezien zulks verscheidene Staten zou beletten het verdrag zo spoedig mogelijk te ratificeren, op zodanige wijze dat de noodzakelijke interne wetgevingen in werking zouden treden. Evenwel hebben de deskundigen geoordeeld dat die Staten hun wetgeving periodiek zouden moeten herzien en het toepassingsgebied van de maatregelen van verbeurdverklaring zouden moeten verruimen om vervolgens de voorbehouden zoveel mogelijk te kunnen beperken. Zij hebben ook overwogen dat dergelijke maatregelen ten minste toepasselijk zouden moeten zijn op de zware criminaliteit en op de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot aanzienlijke opbrengsten.

Article 2 — Mesures de confiscation

25. Le paragraphe 1er a été rédigé parce que plusieurs États ne disposent pas encore de mesures juridiques effectives et de portée suffisamment étendue en matière de confiscation. Ce paragraphe vise à créer un système efficace de confiscation. Adopter des mesures législatives leur permettant de confisquer les instruments et les produits devrait être considéré comme une obligation positive pour les États. Cela permettrait en outre aux États de coopérer selon les termes de la Convention (voir article 7, paragraphe 2).

26. L'expression «biens dont la valeur correspond à ce produit» fait référence à l'obligation d'adopter des mesures permettant aux Parties d'exécuter des décisions de confiscation de la valeur en faisant droit aux revendications visant tout type de biens, y compris un bien légalement acquis. La confiscation de la valeur reste, naturellement, fondée sur une estimation de la valeur du produit illégalement acquis. L'expression se retrouve dans la Convention des Nations Unies.

27. Le comité a débattu de la possibilité de définir certaines infractions auxquelles la Convention devrait toujours être applicable. Les experts ont décidé que les Parties ne devraient pas se limiter aux infractions définies par la Convention des Nations Unies. Il s'agirait notamment du trafic de stupéfiants, des infractions terroristes, de la criminalité organisée, de la criminalité violente, des infractions impliquant l'exploitation sexuelle d'enfants et d'adolescents, de l'extorsion de fonds, de l'enlèvement, des infractions en matière d'environnement, d'escroquerie, des délits d'initiés et d'autres infractions graves. Cette liste pourrait aussi englober les infractions qui procurent d'énormes profits. Toutefois, les experts ont estimé que le champ d'application de la Convention devrait en principe être aussi large que possible. À cet effet, le comité a créé une obligation de prendre des mesures de confiscation pour toutes les catégories d'infractions. Parallèlement, les experts ont estimé que cette approche supposait la possibilité pour les États de limiter la coopération prévue par la Convention à certaines infractions ou catégories d'infractions. La possibilité d'émettre une réserve a donc été prévue. Le simple fait qu'une Partie puisse formuler une réserve concernant une certaine infraction ne signifie pas nécessairement qu'elle soit tenue de refuser de faire droit à une demande présentée par une Partie qui n'a pas fait de réserve analogue. L'article 18 de la Convention contient uniquement des motifs facultatifs de refus.

Sans la possibilité d'émettre une réserve, les États seraient obligés d'adopter des mesures leur permettant de confisquer le produit de toutes les catégories d'infractions. Même si cela était jugé souhaitable, le délinquant ne devant jamais tirer avantage de ses activités criminelles, les experts ont jugé prématuré de formuler une telle exigence. Exiger une telle condition pourrait en fait aller à l'encontre de l'objectif de la convention, car cela empêcherait plusieurs États de la ratifier aussi rapidement que possible, de manière à mettre en œuvre les législations internes nécessaires. Toutefois, les experts ont estimé que ces États devraient réexaminer leur législation périodiquement et élargir le champ d'application des mesures de confiscation pour pouvoir, par la suite, limiter autant que possible les réserves. Ils ont aussi considéré que de telles mesures devraient être au moins applicables à la criminalité grave et aux infractions génératrices de profits considérables.

Artikel 3 — Onderzoeksmaatregelen en voorlopige maatregelen

28. Dit artikel is uitgewerkt met hetzelfde doel als het voorgaande. Het heeft betrekking op de categorieën van maatregelen die in de artikelen 8 en 11 zijn vermeld, voor zover zij niet de speciale onderzoekstechnieken betreffen die in paragraaf 2 van artikel 4 zijn beoogd. Zoals bij artikel 2 zou deze paragraaf moeten worden geïnterpreteerd als zijnde een verplichting voor de Staten die tot bekrachtiging zijn overgegaan om de noodzakelijke wetgevende maatregelen aan te nemen. Dit zou hun daarenboven de samenwerking mogelijk maken overeenkomstig de bewoordingen van het verdrag (zie artikel 7, paragraaf 2).

Dit artikel laat niet toe verklaringen af te leggen. Aldus, ofschoon een partij kan verklaren welke de misdrijven of categorieën van misdrijven zijn die zij aan de verplichting bedoeld in artikel 2 wil onderwerpen, moet zij niettemin middelen aannemen die het treffen van onderzoeksmaatregelen en voorlopige maatregelen mogelijk maken wat alle misdrijven of categorieën van misdrijven betreft. Met betrekking tot de banden tussen dit artikel en hoofdstuk III zou een partij niet de mogelijkheid mogen hebben om de in de afdelingen 2 en 3 bedoelde maatregelen te weigeren louter omwille van het feit dat zij krachtens artikel 2, paragraaf 2, een verklaring met betrekking tot een bepaald misdrijf heeft afgelegd. De mogelijkheid om artikel 18, paragraaf 1, f), toe te passen blijft uiteraard bestaan. Krachtens artikel 7 moeten de partijen maatregelen aannemen die het hun mogelijk maakt onder de voorwaarden waarin hoofdstuk III voorziet, in te gaan op de aanvragen voor onderlinge hulp met het oog op onderzoek; bovendien dienen zij voorlopige maatregelen te treffen.

Artikel 4 — Bijzondere bevoegdheden en technieken inzake onderzoek

29. Artikel 4, paragraaf 1, is uitgewerkt met hetzelfde doel als de artikelen 2 en 3. Op algemene wijze vormt het bankgeheim geen hinderpaal voor de interne criminele onderzoeken, en evenmin voor het aannemen van voorlopige maatregelen in de Lidstaten van de Raad van Europa, met name wanneer de opheffing van het bankgeheim wordt belast door een rechter, een *grand jury*, een onderzoeksrechter of een procureur. De tweede zin van de paragraaf kan worden teruggevonden in het Verdrag van de Verenigde Naties. Met het oog op de internationale samenwerking zou de zin moeten worden gelezen in verbinding met artikel 18, paragraaf 7.

30. Paragraaf 2 van het artikel is opgesteld om de Staten bewust te maken van de nieuwe onderzoekstechnieken die schering en inslag zijn onder sommige van hen, maar die in andere Staten niet in werking zijn gesteld. Die paragraaf legt de Staten tenminste de verplichting op het aannemen van nieuwe technieken te overwegen die in sommige Staten, bij alle behoud van de fundamentele rechten van de mens, het mogelijk hebben gemaakt de zware criminaliteit succesvol te bestrijden. De technieken zouden aldus ook kunnen worden gebruikt met het oog op de internationale samenwerking. In die gevallen zou hoofdstuk III, afdeling 2, van toepassing zijn. De opsomming van de technieken is niet exhaustief.

Met de controlebeschikkingen wordt, in de zin zoals het comité ze opvat, een gerechtelijke beschikking bedoeld die tot een financiële instelling is gericht waarbij die instelling wordt gelast met het mededelen van de inlichtingen betreffende de transacties die zijn gevoerd via een rekening van een particulier bij de genoemde instelling. De beschikking is op algemene wijze geldig gedurende een welbepaalde periode.

De observatie is een onderzoekstechniek die door de repressieve diensten wordt toegepast en die erin bestaat dat de verplaatsingen van sommige personen in het geheim worden gevolgd, zonder dat die personen worden verhoord.

Article 3 — Mesures d'investigation et mesures provisoires

28. Cet article a été élaboré dans le même but que le précédent. Il a trait aux catégories de mesures mentionnées aux articles 8 et 11, pour autant qu'elles ne se rapportent pas aux techniques spéciales d'investigation visées au paragraphe 2 de l'article 4. Comme dans le cas de l'article 2, le présent paragraphe devrait être interprété comme une obligation pour les États ayant ratifié d'adopter les mesures législatives nécessaires. Ce qui leur permettrait en outre de coopérer conformément aux termes de la Convention (voir article 7, paragraphe 2).

Cet article ne permet pas de faire des déclarations. Ainsi, bien qu'une Partie puisse déclarer quelles sont les infractions ou catégories d'infractions qu'elle tient à soumettre à l'obligation prévue à l'article 2, elle doit néanmoins adopter des moyens permettant la prise de mesures d'investigation et de mesures provisoires en ce qui concerne toutes les infractions ou catégories d'infractions. S'agissant des liens entre cet article et le chapitre III, une Partie ne devrait pas avoir la faculté de refuser des mesures prévues par les sections 2 ou 3 simplement parce qu'elle a fait, en vertu de l'article 2, paragraphe 2, une déclaration visant une certaine infraction. La faculté d'appliquer l'article 18, paragraphe 1er, f), subsiste évidemment. En vertu de l'article 7, les Parties doivent adopter des mesures leur permettant de répondre, aux conditions prévues dans le chapitre III, aux demandes d'entraide aux fins d'investigation et prendre des mesures provisoires.

Article 4 — Pouvoirs et techniques spéciaux d'investigation

29. L'article 4, paragraphe 1er, a été élaboré dans le même but que les articles 2 et 3. D'une façon générale, le secret bancaire ne constitue pas un obstacle aux investigations criminelles internes non plus qu'à l'adoption de mesures provisoires dans les États membres du Conseil de l'Europe, en particulier lorsque la levée du secret bancaire est ordonnée par un juge, un *grand jury*, un juge d'instruction ou un procureur. La seconde phrase du paragraphe se retrouve dans la Convention des Nations Unies. Aux fins de la coopération internationale, la phrase devrait être lue en liaison avec l'article 18, paragraphe 7.

30. Le paragraphe 2 de l'article a été rédigé pour faire prendre conscience aux États des nouvelles techniques d'investigation qui sont pratique courante dans certains d'entre eux, mais qui n'ont pas encore été mises en œuvre dans d'autres. Ce paragraphe fait obligation aux États, au minimum, d'envisager l'adoption de techniques nouvelles qui, dans certains États, tout en sauvegardant les droits de l'homme fondamentaux, ont permis de combattre avec succès la criminalité grave. Ces techniques pourraient alors être utilisées aussi aux fins de la coopération internationale. Dans ces cas, le chapitre III, section 2, serait d'application. L'énumération des techniques n'est pas exhaustive.

Les ordonnances de contrôle désignent, au sens où l'entend le comité, une ordonnance judiciaire adressée à un établissement financier lui enjoignant de communiquer des renseignements sur des transactions menées par le biais d'un compte détenu par un particulier dans ledit établissement. L'ordonnance est généralement valide pendant une période déterminée.

L'observation est une technique d'investigation appliquée par les services répressifs consistant à suivre secrètement les déplacements de certaines personnes, sans les interroger.

De onderschepping van telecommunicaties omvat het onderscheppen van telefoongesprekken alsook van telex- en telefaxcommunicaties. De aanbeveling nr. R (85) 10 betreffende de praktische toepassing van het Europees verdrag betreffende de gerechtelijke bijstand in strafzaken in verband met de rogatoire commissies voor het toezicht op de telecommunicaties handelt over deze kwestie.

De toegang tot de informaticasystemen is behandeld in het verslag over de informaticacriminaliteit, uitgewerkt door een comité van deskundigen ressorterende onder het C.D.P.C. (zie Aanbeveling nr. R (89) 9 betreffende de criminaliteit in verband met de computer). Die toegang schept bijzondere moeilijkheden op internationaal en nationaal vlak omwille van de mogelijkheden van grensoverschrijdende datatransmissie.

De voorleggingsbeschikkingen hebben als doel particulieren te gelasten met het voorleggen van dossiers, welbepaalde documenten of andere goederen die zich in hun bezit bevinden. Het niet-naleven van een dergelijke beschikking kan aanleiding geven tot het uitvoerdigen van een perkwisitie- en beslagleggingsbeschikking. In de beschikking kan worden geëist dat de stukken of documenten in een welbepaalde vorm worden overgelegd, bijvoorbeeld wanneer de beschikking de op computer geproduceerde documentatie beoogt (zie ook het verslag betreffende de informaticacriminaliteit).

Artikel 5 — Rechtsmiddelen

31. Onder «betrokken personen» worden alle personen verstaan die beweren dat aan hun rechten op goederen die aan voorlopige maatregelen van verbeurdverklaring zijn onderworpen, op ongerechtvaardigde afbreuk wordt gedaan. Die eisen dienen in principe te worden ingewilligd in de gevallen waarin de onschuld of de goede trouw van de betrokken persoon klaarblijkelijk is of redelijkerwijze niet in twijfel kan worden getrokken. Zolang te zijnen opzichte geen definitieve beslissing van verbeurdverklaring is geweest, kan de beschuldigde ook beschouwd worden als zijnde een betrokken persoon. De door dat artikel vereiste wetgevende maatregelen zouden voor de belanghebbende derden «effectieve» rechtsmiddelen moeten waarborgen. Dat veronderstelt een systeem waarbij die personen, als zij bekend zijn, door de overheden tijdig worden ingelicht over de mogelijkheden van betwisting van de genomen beslissingen of maatregelen. Dat veronderstelt ook dat dergelijke betwistingen mogelijk zijn zelfs als een beslissing van verbeurdverklaring reeds uitvoerbaar is geworden, indien de persoon niet de mogelijkheid heeft gehad dit vroeger te doen; dat de rechtsmiddelen in kwestie het mogelijk maken door een rechter te worden gehoord; dat de betrokken persoon het recht heeft door een advocaat te worden bijgestaan of vertegenwoordigd, getuigen te laten dagvaarden en bewijsstukken voor te leggen; en dat de persoon het recht heeft de herziening van de gerechtelijke beslissing te verkrijgen.

Dat artikel verleent aan de particulieren geen ander recht dan de rechten die gewoonlijk door het interne recht van de partij worden erkend. In ieder geval waarborgt het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden de minimale rechten van de verdediging.

Artikel 6 — Misdrijven van witwassen

32. De eerste twee paragrafen van het artikel zijn geïnspireerd op het Verdrag van de Verenigde Naties. Niettemin vertonen de bewoordingen lichte verschillen, wat het element «participatie» betreft dat zich in het Verdrag van de Verenigde Naties bevindt, alsook ten aanzien van de hoofdmisdrijven die opbrengsten opleveren. Paragraaf 1 *a)*, *b)* en *c)* vermeldt niet de participatie, aangezien zulks overbodig lijkt omwille van de verschillende benadering die door het comité is gevolgd. Dit verdrag beperkt zich niet tot de opbrengsten van misdrijven inzake verdovende middelen.

L'interception de télécommunications englobe l'interception des conversations téléphoniques ainsi que celle des communications par télex et téléfax. La Recommandation n° R (85) 10 concernant l'application pratique de la Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale relative aux commissions rogatoires pour la surveillance des télécommunications traite de cette question.

L'accès aux systèmes informatiques est examiné dans le rapport sur la criminalité informatique élaboré par un comité d'experts relevant du C.D.P.C. (voir la Recommandation n° R (89) 9 sur la criminalité en relation avec l'ordinateur). Cet accès crée des difficultés particulières au niveau international comme au plan national en raison des possibilités de transmission transfrontalière de données.

Les ordonnances de production ont pour objet d'enjoindre à des particuliers de présenter des dossiers, des documents déterminés ou d'autres biens en leur possession. Le non-respect d'une telle ordonnance peut entraîner l'adoption d'une ordonnance de perquisition et de saisie. L'ordonnance peut exiger que les pièces ou documents soient communiqués sous une forme déterminée, par exemple lorsque l'ordonnance vise la documentation produite sur ordinateur (voir aussi le rapport sur la criminalité informatique).

Article 5 — Recours en juridiques

31. On entend par «personnes concernées» toutes les personnes qui allèguent que leurs droits sur des biens soumis à des mesures provisoires de confiscation subissent une atteinte injustifiable. Il conviendrait, en principe, de faire droit à ces revendications dans les cas où l'innocence ou la bonne foi de la personne concernée est vraisemblable ou ne peut raisonnablement être mise en doute. Tant qu'aucune décision définitive de confiscation n'a été rendue à son encontre, l'accusé peut aussi être considéré comme une personne concernée. Les mesures législatives requises par cet article devraient garantir aux tiers intéressés des recours en justice «effectifs». Cela suppose un système dans lequel ces personnes, si elles sont connues, sont informées à temps par les autorités des possibilités de contestation des décisions ou mesures prises. Cela suppose aussi que de telles contestations soient possibles, même si une décision de confiscation est déjà devenue exécutoire, si la personne n'a pas eu la possibilité de le faire plus tôt; que les recours en question permettent d'être entendus par un juge; que la personne concernée ait le droit d'être assistée ou représentée par un avocat, de faire citer des témoins et de produire des éléments de preuve; et que la personne ait le droit d'obtenir la révision de la décision de justice.

Cet article ne confère aux particuliers aucun autre droit que ceux habituellement reconnus par le droit interne de la Partie. En tout état de cause, la Convention européenne de Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales garantit les droits minimaux de la défense.

Article 6 — Infractions de blanchiment

32. Les deux premiers paragraphes de l'article s'inspirent de la Convention des Nations Unies. Cependant, le libellé diffère légèrement en ce qui concerne l'élément de «participation» qui se trouve dans la Convention des Nations Unies, ainsi qu'à l'égard des infractions principales génératrices du produit. Le paragraphe 1er *a)*, *b)* et *c)*, ne mentionne pas la participation, car cela semble superflu en raison de l'approche différente suivie par le comité. La présente Convention ne se limite pas aux produits des infractions en matière de stupéfiants. Les experts ont estimé

De deskundigen hebben het niet nodig geacht te bepalen dat de Staten in geen beperking kunnen voorzien van het toepassingsgebied ten aanzien van het Verdrag van de Verenigde Naties, dat een universeel erkend instrument is geworden in de strijd tegen drugs.

Het eerste deel van paragraaf 1 vestigt de verplichting om witwassen te criminaliseren. Het tweede deel onderwerpt die verplichting, voor sommige misdrijven van witwassen, aan de grondwettelijke beginselen en aan de fundamentele concepten van het rechtssysteem van de ratificerende Staat. Voor zover de criminalisering van de daad niet in strijd is met die beginselen of concepten, is de Staat ertoe gehouden de in de paragraaf beschreven feiten te criminaliseren. Een bijkomende verklaring van hetgeen men verstaat onder fundamentele concepten van rechtssystemen, kan worden gevonden in het verklarend verslag wat artikel 18, paragraaf 1 a) betreft.

De paragrafen 2 en 3, met uitzondering van paragraaf 2 c), staan niet in het Verdrag van de Verenigde Naties. De deskundigen hebben het nuttig geacht te preciseren dat dit verdrag bestemd was om toegepast te worden op de extra territoriale hoofdmisdrijven. Paragraaf 2 b) houdt rekening met het feit dat in sommige landen, omwille van fundamentele principes van het interne strafrecht, de persoon die het hoofdmisdrijf heeft begaan, geen bijkomende inbreuk pleegt door de opbrengsten wit te wassen. Andere Staten daarentegen hebben reeds wetten in die zin.

Paragraaf 3 criminaliseert daden die niet vermeld zijn in het Verdrag van de Verenigde Naties. De partijen hebben echter niet de verplichting om een of alle misdrijven die in de paragraaf zijn beschreven op te nemen. Paragraaf 3 a) stelt de criminalisering van het nalatig gedrag voor, terwijl het volgend lid betrekking heeft op een persoon die in alle wettigheid zaken doet met een misdadiger en betaald wordt met de opbrengsten van de misdaad, maar die in dat feit geen belemmering ziet voor een zakenrelatie. Het is paragraaf 3 c) vermelde geval heeft betrekking op een persoon die een criminele activiteit in de hand werkt.

33. Met betrekking tot het Verdrag van de Verenigde Naties heeft men zich afgevraagd of het illegaal zou zijn dat de honoraria van een advocaat betaald zouden worden met middelen die afkomstig zijn van een witwassingsmisdrijf. Sommige juristen hebben zich zelfs afgevraagd of het Verdrag van de Verenigde Naties, omwille van de bewoordingen ervan, het beroep op de diensten van een advocaat of het aanvaarden van honoraria crimineel zou maken. In de ogen van de deskundigen is een dergelijke verkeerde interpretatie van de bewoordingen van dit verdrag onmogelijk.

34. Met betrekking tot paragraaf 4 van dit artikel wordt verwezen naar de commentaar betreffende artikel 2, paragraaf 2. De misdrijven of categorieën van misdrijven die in laatstgenoemde bepaling zijn vermeld, zijn echter niet noodzakelijkerwijze identiek met die waarvan sprake in dit artikel.

HOOFDSTUK III

Internationale samenwerking

Afdeling 1

Principes van internationale samenwerking

Artikel 7 — Algemene principes en maatregelen van internationale samenwerking

35. Paragraaf 1 van dit inleidende artikel is opgesteld om de draagwijdte en de doeleinden te preciseren van de internationale

inutile de disposer que les États ne pourront pas limiter le champ d'application vis-à-vis de la Convention des Nations Unies, qui est devenue un instrument universellement reconnu de la lutte contre la drogue.

La première partie du paragraphe 1er établit l'obligation de criminaliser le blanchiment. La deuxième partie subordonne cette obligation, pour certaines infractions de blanchiment, aux principes constitutionnels et aux concepts fondamentaux du système juridique de l'État qui ratifie. Dans la mesure où la criminalisation de l'acte n'est pas contraire à ces principes ou concepts, l'État est tenu de criminaliser les actes décrits dans le paragraphe. On peut trouver une explication supplémentaire de ce que l'on entend par concepts fondamentaux juridique dans le rapport explicatif à propos de l'article 18, paragraphe 1er a).

Les paragraphes 2 et 3, à l'exception du paragraphe 2 c), ne se trouvent pas dans la Convention des Nations Unies. Les experts ont jugé utile de préciser que la présente Convention était destinée à s'appliquer aux infractions principales extraterritoriales. Le paragraphe 2 b), tient compte du fait que, dans certains États, en raison de principes fondamentaux du droit pénal interne, la personne qui a commis l'infraction principale ne commet pas une infraction supplémentaire en blanchissant les produits. Par contre, d'autres États ont déjà adopté des lois en ce sens.

Le paragraphe 3 criminalise des actes non mentionnés dans la Convention des Nations Unies. Les Parties n'ont cependant pas l'obligation d'adopter l'une quelconque ou la totalité des infractions décrites dans le paragraphe. Le paragraphe 3 a), propose la criminalisation du comportement négligent, tandis que l'alinéa suivant concerne une personne qui fait des affaires en toute légalité avec un criminel, en sachant qu'elle est payée par des produits du crime, mais qui ne voit pas dans ce fait un obstacle à une relation d'affaires. Le cas évoqué au paragraphe 3 c), concerne une personne qui facilite une activité criminelle.

33. Au sujet de la Convention des Nations Unies, on s'est demandé s'il serait illégal que les honoraires d'avocat soient acquittés sur les fonds provenant d'une infraction de blanchiment. Certains juristes se sont même demandés si la Convention des Nations Unies, du fait de son libellé, rendrait criminel le fait de s'assurer les services d'un avocat ou d'accepter des honoraires. Aux yeux des experts, une telle interprétation erronée du libellé de la présente Convention n'est pas possible.

34. S'agissant du paragraphe 4 du présent article, on se reportera au commentaire relatif à l'article 2, paragraphe 2. Les infractions ou catégories d'infractions énoncées par cette dernière disposition ne sont cependant pas nécessairement identiques à celles mentionnées dans le présent article.

CHAPITRE III

Coopération internationale

Section 1re

Principes de coopération internationale

Article 7 — Principes généraux et mesures de coopération internationale

35. Le paragraphe 1er de cet article introductif a été rédigé pour préciser la portée et les objectifs de la coopération internationale

samenwerking die in de volgende afdelingen is gedetailleerd. Die afdelingen zouden in principe uitsluitend de draagwijdte van de internationale samenwerking moeten definiëren, maar afdeling 1 zal weerslagen hebben op de uitlegging van de overige afdelingen. Wanneer de samenwerking betrekking heeft op onderzoeken of procedures met het oog op een verbeurdverklaring, moeten de partijen zoveel mogelijk met elkaar samenwerken.

Paragraaf 2 van dit artikel zou ook moeten worden gelezen in verbinding met de verplichting waarin artikel 13 voorziet: indien een Staat enkel een systeem van verbeurdverklaring van de waarde kent, zal hij noodzakelijkerwijze maatregelen van wetgevende aard moeten nemen die het hem mogelijk maken het verzoek in te willigen van een Staat die een systeem van verbeurdverklaring van goederen toepast. Hetzelfde zou gelden in de omgekeerde situatie, aangezien de twee systemen zich op voet van gelijkheid bevinden ten aanzien van het verdrag.

Zogeheten «hengelexpedities» (algemene en niet-specifieke onderzoeken die soms zelfs worden gevoerd in afwezigheid van een verdenking dat een misdrijf is begaan) vallen buiten het toepassingsgebied van het verdrag. Indien de verzoekende partij geen enkel idee heeft van de plaats waar de goederen zich zouden kunnen bevinden, is de aangezochte partij niet verplicht om opsporingen te verrichten bijvoorbeeld in alle banken van een land (zie artikel 27, paragraaf 1, sub paragraaf e), iii).

Afdeling 2

Onderlinge hulp met het oog op onderzoek

Artikel 8 — Verplichting van onderlinge hulp

36. Dit artikel zou in ruime zin moeten worden uitgelegd aangezien het comité verwijst naar «de zo ruim mogelijke onderlinge hulp». Die onderlinge hulp zou betrekking kunnen hebben op de strafprocedures, maar het zou kunnen gaan om procedures met het oog op een verbeurdverklaring welke betrekking hebben op een criminele activiteit.

Het laatste deel van de paragraaf zou ook in die zin moeten worden geïnterpreteerd dat voorbeelden van onderlinge hulp worden gegeven, en beperkt niet de toepassing ervan. Aldus, indien het recht van de aangezochte partij het nemen van beschikkingen van toezicht of van af luistering van telefoongesprekken toelaat, zouden ook die maatregelen moeten worden toegewezen in het kader van de internationale samenwerking.

De paragraaf beoogt de «identificatie en opsporing» van goederen. Ook in dit opzicht zouden de bewoordingen ervan in ruime zin moeten worden geïnterpreteerd, opdat bijvoorbeeld de kennisgevingen betreffende onderzoeken alsook de evaluatie van goederen tot het toepassingsgebied behoren. Voor zover het toepassingsgebied van dit verdrag en dat van het Europees Verdrag betreffende onderlinge gerechtelijke bijstand in strafzaken gelijklopend zijn, zouden de partijen, in afwezigheid van motieven die zich er tegen verzetten, zich ervoor moeten inspannen het laatstgenoemde verdrag toe te passen.

De uitdrukking «andere goederen die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring» werd toegevoegd om te preciseren dat de onderlinge bijstand met het oog op onderzoek ook zou moeten zijn verzekerd wanneer de verzoekende partij de verbeurdverklaring van de waarde toepast en de onderlinge hulp betrekking heeft op goederen die van wettige oorsprong kunnen zijn.

De onderlinge hulp dekt eveneens de maatregelen van beslaglegging voor het zoeken naar overtuigingsstukken.

De bewoordingen van het verdrag sluiten niet uit dat de onderlinge hulp met het oog op onderzoek, bedoeld in deze paragraaf, ook in werking kan worden gesteld ten bate van andere dan

détailée dans les sections suivantes. Ces sections devraient, en principe, définir exclusivement la portée de la coopération internationale, mais la section 1re aura des répercussions sur l'interprétation des autres sections. Lorsque la coopération concerne des investigations ou des procédures en vue d'une confiscation, les Parties doivent coopérer le plus possible les unes avec les autres.

Le paragraphe 2 de cet article devrait aussi être lu en liaison avec l'obligation prévue à l'article 13: si un État ne connaît que le système de confiscation de la valeur, il lui sera nécessaire d'adopter des mesures de caractère législatif lui permettant de faire droit à la demande d'un État qui applique le système de confiscation du bien. Il en irait de même dans la situation inverse car les deux systèmes se trouvent sur un pied d'égalité au regard de la Convention.

Les expéditions dites «de pêche» (investigations générales et non spécifiques qui sont menées parfois même en l'absence d'un soupçon qu'une infraction a été commise) se situent hors du champ d'application de la Convention. Si la Partie requérante n'a aucune idée de l'endroit où pourraient se trouver les biens, la Partie requise n'est pas tenue de dépister dans toutes les banques d'un pays, par exemple (voir article 27, paragraphe 1er, sous-paragraphe e), iii).

Section 2

Entraide aux fins d'investigations

Article 8 — Obligation d'entraide

36. Cet article devrait faire l'objet d'une interprétation élargie, car le comité se réfère à «l'entraide la plus large possible». Cette entraide pourrait concerner les procédures pénales, mais il pourrait s'agir aussi de procédures aux fins de confiscation qui se rapportent à une activité criminelle.

La dernière partie du paragraphe devrait aussi être interprétée comme donnant des exemples d'entraide et ne limite pas son application. Ainsi, si le droit de la Partie requise autorise à prendre des ordonnances de surveillance ou de mise sur écoute téléphonique, ces mesures devraient aussi être accordées dans le cadre de la coopération internationale.

Le paragraphe vise «l'identification et le dépistage» de biens. À cet égard aussi, son libellé devrait faire l'objet d'une interprétation large afin que, par exemple, les notifications concernant des investigations ainsi que l'évaluation de biens relèvent de son champ d'application. Dans la mesure où le champ d'application de la présente Convention et celui de la Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale convergent, les Parties devraient, en l'absence de motifs s'y opposant, s'efforcer d'appliquer cette dernière Convention.

L'expression «autres biens susceptibles de confiscation» a été ajoutée pour préciser que l'entraide aux fins d'investigations devrait aussi être assurée lorsque la Partie requérante applique la confiscation de la valeur et que l'entraide concerne des biens qui peuvent être d'origine licite.

L'entraide couvre également les mesures de saisie pour la recherche de pièces à conviction.

Le libellé de la Convention n'exclut pas que l'entraide aux fins d'investigations visée dans ce paragraphe puisse aussi être mise en œuvre au profit d'autorités autres que les autorités judiciaires,

de gerechtelijke overheden, zoals de politie of de douane, voor zover die onderlinge hulp niet gepaard gaat met dwangmaatregelen (zie artikel 24, paragraaf 5).

Artikel 9 — Uitvoering van de onderlinge hulp

37. Paragraaf 1 van dit artikel beschrijft het algemene principe volgens hetwelk de uitvoering van de onderzoeksmaatregelen beheerst wordt door het recht van de aangezochte partij. Niettemin kan de verzoekende partij in haar verzoek vragen dat bijzondere procedures voor de genoemde maatregel in werking worden gesteld. Die procedures zouden bijvoorbeeld kunnen bestaan in bijzondere kennisgevingen aan derden voor de vrijwaring van de procedures voor beveiliging van de in beslag genomen overtuigingsstukken of in de toestemming die wordt gegeven aan een politieambtenaar of een magistraat van de verzoekende partij om bij een onderzoek aanwezig te zijn. Het vraagstuk van de verenigbaarheid zal noodzakelijkerwijze worden beslecht door de aangezochte Staat, naargelang van zijn eigen rechtssysteem.

De termen «overeenkomstig het interne recht» geven aan dat de beslissing betreffende de onderlinge hulp ook zou moeten worden genomen overeenkomstig het recht van de aangezochte Staat. Laatstgenoemde moet, volgens artikel 7, voorzien in de mogelijkheid om onderzoeksmaatregelen te nemen zodat de aangezochte Staat zijn verplichtingen die uit het verdrag voortvloeien, kan vervullen. De voormelde termen verwijzen eveneens naar de toepassing van de discretionaire bevoegdheden waarover sommige overheden kunnen beschikken.

De uitdrukking «krachtens» definieert de procedureregels die de verzoeken tot onderlinge hulp beheersen.

Bij de uitvoering van de krachtens dit artikel geuite verzoeken zou de aangezochte partij zich ervoor moeten inspannen geen afbreuk te doen aan de in het land van de verzoekende partij gevoerde onderzoeken.

Artikel 10 — Spontane overdracht van informatie

38. Dit artikel introduceert een nieuwigheid op het vlak van de onderlinge gerechtelijke bijstand in strafzaken, namelijk de mogelijkheid voor de Staten om zonder voorafgaand verzoek inlichtingen mee te delen die betrekking hebben op onderzoeken of procedures, of die relevant zouden kunnen worden voor een samenwerking op grond van het verdrag. Die informatie moet uiteraard niet worden meegedeeld als zij onderzoeken of procedures in de verzendende partij kunnen storen of in het gedrang kunnen brengen. Wat het geheim betreft, zie artikel 33, paragraaf 3.

Afdeling 3

Bijzondere maatregelen

Artikel 11 — Verplichting om voorlopige maatregelen te bevelen

39. Paragraaf 1 van het artikel heeft betrekking op de gevallen waarin een beslissing van verbeurdverklaring nog niet is geweest door de verzoekende partij, maar waar een procedure op gang is gebracht. De deskundigen hebben erkend dat wat die paragraaf betreft er een verplichting bestaat om voorlopige maatregelen te nemen, uiteraard onder voorbehoud van de bepalingen betreffende de redenen tot weigering en verdaging. De bevestiging en beslaglegging zijn slechts voorbeelden van voorlopige maatregelen. Zij verwijzen naar geen enkel bijzonder juridisch instrument dat door het interne recht is gedefinieerd. De uitdrukking «om iedere verrichting, iedere overdracht of iedere vervreemding

comme la police ou les douanes, dans la mesure où cette entraide n'implique pas de mesures coercitives (voir article 24, paragraphe 5).

Article 9 — Exécution de l'entraide

37. Le paragraphe 1er de cet article décrit le principe général selon lequel l'exécution des mesures d'investigation est régie par le droit de la Partie requise. Toutefois, la Partie requérante peut solliciter, dans sa demande, la mise en œuvre de procédures particulières pour ladite mesure. Ces procédures pourraient, par exemple, consister en des notifications spéciales à des tiers pour préserver la chaîne de mise en sûreté des pièces à conviction saisies ou dans l'autorisation donnée à un policier ou un magistrat de la Partie requérante d'assister à une investigation. La question de la compatibilité sera nécessairement tranchée par la Partie requise en fonction de son propre système juridique.

Les termes «conformément au droit interne» indiquent que la décision concernant l'entraide devrait aussi être prise conformément au droit de la Partie requise. Ce dernier mot, selon l'article 7, prévoit la possibilité de prendre les mesures d'investigation de telle sorte que la Partie requise puisse satisfaire à ses obligations découlant de la Convention. Les termes susmentionnés font aussi référence à l'application des pouvoirs discrétionnaires dont peuvent disposer certaines autorités.

L'expression «en vertu de» définit les règles de procédure qui régissent les demandes d'entraide.

Dans l'exécution des demandes formulées en vertu du présent article, la Partie requise devrait s'efforcer de ne pas porter préjudice aux investigations conduites dans le pays de la Partie requérante.

Article 10 — Transmission spontanée d'informations

38. Cet article introduit une nouveauté dans le domaine de l'entraide judiciaire en matière pénale, à savoir la faculté pour les États de communiquer, sans requête préalable, des informations relatives à des investigations ou des procédures, ou qui pourraient devenir pertinentes pour une coopération au titre de la Convention. Ces informations ne doivent évidemment pas être communiquées si elles peuvent gêner ou mettre en péril des investigations ou des procédures dans la Partie expéditrice. En ce qui concerne le secret, voir l'article 33, paragraphe 3.

Section 3

Mesures provisoires

Article 11 — Obligation d'ordonner des mesures provisoires

39. Le paragraphe 1er de l'article concerne les cas où une décision de confiscation n'a pas encore été rendue par la Partie requérante, mais où une procédure a été engagée. Les experts ont reconnu que, pour ce qui est de ce paragraphe, il existe une obligation de prendre des mesures provisoires, sous réserve évidemment des dispositions relatives aux motifs de refus et d'ajournement. Le gel et la saisie ne sont que des exemples de mesures provisoires. Ils ne font référence à aucun instrument juridique particulier défini par le droit interne. L'expression «pour prévenir toute opération, tout transfert ou toute aliénation» est identique à celle utilisée dans le projet de traité modèle des Nations Unies concernant

te voorkomen» is identiek met die welke is gebruikt in het aangepaste ontwerp van verdrag van de Verenigde Naties betreffende de onderlinge bijstand in strafzaken. Zij geeft het voorwerp van de voorlopige maatregelen aan. De termen «die vervolgens het voorwerp zou kunnen uitmaken van een verzoek (...) of die het mogelijk zou kunnen maken een dergelijk verzoek in te willigen» preciseren dat de twee systemen van verbeurdverklaring aan die bepaling onderworpen zijn. Alle goederen, met inbegrip van de wettig verworven goederen in de gevallen van verbeurdverklaring van de waarde, worden beoogd. Die goederen zouden uiteraard niet het voorwerp moeten uitmaken van voorlopige maatregelen tenzij in de gevallen waarin de verzoekende partij uitdrukkelijk om die maatregelen heeft verzocht.

40. Paragraaf 2 behandelt het geval waarin de partij reeds een verzoek tot verbeurdverklaring overeenkomstig artikel 13 heeft ontvangen. De aangezochte partij moet, wanneer een verzoek is geformuleerd, de voorlopige maatregelen nemen die zich opdringen opdat het verzoek tot verbeurdverklaring zou kunnen worden uitgevoerd. De aangezochte partij zou de nodige voorlopige maatregelen moeten aangeven, met toepassing van artikel 27, paragraaf 3, sub-paragraaf a.iv. Aangezien de uitdrukking «overeenkomstig artikel 13» is gebruikt, volgt hieruit dat de systemen van internationale samenwerking toepasselijk zijn.

De «maatregelen» die paragraaf 2 van het artikel beoogt, zijn dezelfde als die waarop de voorgaande paragraaf betrekking heeft. In verband met de term «goed» zijn de uiteengezette overwegingen bij paragraaf 1 van het artikel eveneens van toepassing.

Artikel 12 — Uitvoering van de voorlopige maatregelen

41. Paragraaf 1 van dit artikel beschrijft het algemene principe dat in de meeste instrumenten voor internationale onderlinge gerechtelijke bijstand bestaat, namelijk het feit dat de uitvoering van de voorlopige maatregel beheerst wordt door het recht van de aangezochte Staat.

De termen «overeenkomstig het interne recht» geven aan dat de beslissingen ook moeten worden genomen overeenkomstig het recht van de aangezochte Staat. Deze moet, overeenkomstig artikel 7, voorzien in de mogelijkheid om voorlopige maatregelen te nemen zodat de aangezochte Staat zijn verplichtingen die uit het verdrag voortvloeien, kan vervullen. Het verdrag verplicht de partijen echter niet om tegelijkertijd, in alle gevallen waarin de verbeurdverklaring mogelijk is, te voorzien in het recht om voorlopige maatregelen te vragen. De partijen kunnen, als zij dit opportuun achten, de toepassing van voorlopige maatregelen aan bepaalde voorwaarden onderwerpen, zoals de zwaarte van het misdrijf of de waarde van de in beslag te nemen goederen (zie artikel 18, paragraaf 1, c). Dit is de reden waarom een partij zich in een situatie kan bevinden waarin zij een verzoek tot verbeurdverklaring kan inwilligen, maar geen verzoek om voorlopige maatregelen die vooraf gaan aan de gevraagde verbeurdverklaring. Artikel 18, paragraaf 2, vermeldt ook die situatie.

De verzoekende partij zou in haar verzoek bijzondere procedures betreffende de maatregel kunnen aanvragen. Dergelijke verzoeken zouden moeten worden ingewilligd voor zover zij niet onverenigbaar zijn met het interne recht van de aangezochte partij. Het vraagstuk van de verenigbaarheid zal noodzakelijkerwijze worden beslecht door de aangezochte Staat naargelang van haar eigen rechtssysteem.

42. De datum waarop de voorlopige maatregelen kunnen of moeten worden opgeheven, wordt bepaald door het interne recht van de aangezochte partij. Paragraaf 2 van het artikel verplicht de aangezochte partij ertoe aan de verzoekende partij de mogelijkheid te bieden kennis te geven van de redenen waarom zij de voorlopige maatregel wenst te behouden. Dit zou kunnen ge-

l'entraide en matière pénale. Elle indique l'objet des mesures provisoires. Les termes «qui, par la suite, pourrait faire l'objet d'une demande (...) ou qui pourrait permettre de faire droit à une telle demande» précisent que les deux systèmes de confiscation sont soumis à cette disposition. Tous les biens, y compris ceux légalement acquis dans les cas de confiscation de la valeur, sont visés. Ces biens ne devraient évidemment faire l'objet de mesures provisoires que dans les cas où celles-ci sont explicitement demandées par la Partie requérante.

40. Le paragraphe 2 traite du cas où une Partie a déjà reçu une demande de confiscation conformément à l'article 13. La Partie requise doit, lorsqu'une demande est formulée, prendre les mesures provisoires qui s'imposent pour que la demande de confiscation puisse être exécutée. La Partie requise devrait indiquer les mesures provisoires nécessaires, en application de l'article 27, paragraphe 3, sous-paragraphe a.iv. L'expression «conformément à l'article 13» étant utilisée, il s'ensuit que les deux systèmes de coopération internationale sont applicables.

Les «mesures» envisagées au paragraphe 2 de l'article sont les mêmes que celles visées au paragraphe précédent. S'agissant du terme «bien», les considérations exposées au paragraphe 1 de l'article sont également valables.

Article 12 — Exécution des mesures provisoires

41. Le paragraphe 1 de cet article décrit le principe général existant dans la plupart des instruments d'entraide judiciaire internationale, à savoir que l'exécution des mesures provisoires est régie par le droit de la Partie requise.

Les termes «conformément au droit interne» indiquent que les décisions doivent aussi être prises conformément au droit de la Partie requise. Celui-ci doit, conformément à l'article 7, prévoir la possibilité de prendre des mesures provisoires, de telle sorte que l'État requis puisse satisfaire à ses obligations découlant de la convention. La convention n'oblige toutefois pas les Parties à prévoir en même temps, dans tous les cas où la confiscation est possible, le droit de demander des mesures provisoires. Les Parties peuvent, si elles l'estiment opportun, soumettre l'application de mesures provisoires à certaines conditions, telles que la gravité de l'infraction ou la valeur des biens à saisir (voir article 18, paragraphe 1, c). C'est pourquoi une Partie peut être dans une situation où elle peut faire droit à une demande de confiscation, mais pas à une demande de mesures provisoires préalables à la confiscation demandée. L'article 18, paragraphe 2, évoque aussi cette situation.

La Partie requérante pourrait, dans sa demande, solliciter des procédures particulières relativement à la mesure. Il faudrait accéder à de telles demandes dans la mesure où elles ne sont pas incompatibles avec le droit interne de la Partie requise. La question de la compatibilité sera nécessairement tranchée par la Partie requise en fonction de son propre système juridique.

42. La date à laquelle les mesures provisoires peuvent ou doivent être levées est déterminée par le droit interne de la Partie requise. Le paragraphe 2 de l'article fait obligation à la Partie requise de donner à la Partie requérante la possibilité de faire connaître ses raisons en faveur du maintien de la mesure provisoire. Cela pourrait être fait soit directement devant le tribunal,

schiedten hetzij rechtstreeks voor de rechtbank, bijvoorbeeld in de vorm van een interventie *amicus curiae*, indien het interne recht het toelaat, hetzij bij wijze van kennisgeving langs officiële weg. Zolang de verzoekende partij niet de mogelijkheid heeft gehad haar standpunten uiteen te zetten, kunnen de voorlopige maatregelen niet worden opgeheven in afwezigheid van bijzondere redenen. Die redenen kunnen zijn dat het goed in kwestie afkomstig is van een faillissement, in welk geval het onder de hoede van de curator wordt geplaatst, of dat de maatregel automatisch moet worden opgeheven omwille van het optreden of niet-optreden van een gegeven gebeurtenis. In het laatstgenoemde geval zal de verzoekende Staat op voorhand over die mogelijkheid worden ingelicht aangezien de aangezochte Staat ertoe gehouden is hem in te lichten over de bepalingen van het interne recht. Er kan worden verwezen naar artikel 31, paragraaf 1, e), dat de aangezochte partij ertoe verplicht de verzoekende partij te informeren over de bepalingen van haar interne recht die automatisch zouden leiden tot de opheffing van de voorlopige maatregel. Het interne recht zou bijvoorbeeld de opheffing van een voorlopige maatregel kunnen eisen indien een procureur de verlenging van de maatregel niet binnen een bepaalde termijn heeft aangeklaagd.

AFDELING 4

Verbeurdverklaring

Artikel 13 — Verplichting van verbeurdverklaring

43. Artikel 13, paragraaf 1, beschrijft de twee vormen van internationale samenwerking inzake verbeurdverklaring. Paragraaf 1, a), betreft de uitvoering van een beslissing uitgaande van een rechtbank van de verzoekende Staat; paragraaf 1, b), verplicht een Staat ertoe een procedure van verbeurdverklaring in te stellen overeenkomstig het interne recht van de aangezochte partij, indien hij daarom is verzocht, en de na afloop van die procedure genomen beslissing ten uitvoer te leggen. Dit dubbele systeem van internationale samenwerking volgt het model van het verdrag van de Verenigde Naties (artikel 5, paragraaf 4).

Uit de bewoordingen van het artikel vloeit voort dat het verzoek betrekking moet hebben op de instrumenten of de opbrengst van een misdrijf. Voor wat de verbeurdverklaring van de waarde betreft, zie de commentaar in verband met artikel 13, paragraaf 3.

Uit het artikel vloeit eveneens voort dat het verzoek betrekking heeft op een verbeurdverklaring van criminele orde door de aard zelf ervan, hetgeen ieder verzoek uitsluit dat geen verband houdt met een misdrijf, bijvoorbeeld een administratieve verbeurdverklaring. Het is evenwel niet noodzakelijk dat de verbeurdverklaringsbeslissing genomen wordt door een in strafzaken bevoegde rechtbank na afloop van een strafprocedure.

Iedere procedure, onafhankelijk van de samenhang met strafprocedures of toepasselijke procedureregels, zou de vereiste voorwaarden kunnen vervullen voor zover zij kan leiden tot een beslissing van verbeurdverklaring, op voorwaarde dat zij wordt gevoerd door gerechtelijke overheden en dat zij een strafrechtelijk karakter heeft, anders gezegd, dat zij betrekking heeft op de instrumenten of de opbrengsten. Die soorten procedures (die bijvoorbeeld de zogeheten procedures *in rem* omvatten) worden in de tekst van het verdrag, zoals gezegd in de bovenstaande algemene beschouwingen, genoemd als zijnde «procedures met het oog op verbeurdverklaring».

44. In paragraaf 1, a), is sprake van een «rechtbank» terwijl paragraaf 1, b), verwijst naar «bevoegde overheden». Dit betekent dat er een grens is bepaald voor het toepassingsgebied van het verdrag. De uitdrukking «bevoegde overheden» in paragraaf 1, b), kan de met de vervolgingen belaste overheden omvat

par exemple sous la forme d'une intervention *amicus curiae*, si le droit interne l'autorise, soit à titre de notification par les voies officielles. Tant que la Partie requérante n'a pas eu la possibilité de présenter ses vues, les mesures provisoires ne peuvent pas être levées en l'absence de motifs particuliers. Ces motifs peuvent être que le bien en question provient d'une faillite, auquel cas il est mis sous la garde du syndic, ou que la mesure doit automatiquement être levée en raison de la survenance ou de la non-survenance d'un événement donné. Dans ce dernier cas, l'État requérant sera informé à l'avance de cette possibilité puisque l'État requis est tenu de l'informer des dispositions du droit interne. On peut se reporter à l'article 31, paragraphe 1, e), qui oblige la Partie requise à informer la Partie requérante des dispositions de son droit interne qui entraîneraient automatiquement la levée de la mesure provisoire. Le droit interne pourrait, par exemple, exiger la levée d'une mesure provisoire si un procureur n'a pas demandé dans un certain délai la reconduction de la mesure.

SECTION 4

Confiscation

Article 13 — Obligation de confiscation

43. L'article 13, paragraphe 1, décrit les deux formes de coopération internationale en matière de confiscation. Le paragraphe 1, a), concerne l'exécution d'une décision émanant d'un tribunal de l'État requérant; le paragraphe 1, b), fait obligation à un État d'engager une procédure de confiscation conformément au droit interne de la Partie requise, s'il y est invité, et d'exécuter la décision prise à l'issue de cette procédure. Ce double système de coopération internationale suit le modèle de la convention des Nations Unies (article 5, paragraphe 4).

Il découle du libellé de l'article que la demande doit concerner les instruments ou le produit d'une infraction. Pour ce qui est de la confiscation de la valeur, voir le commentaire sur l'article 13, paragraphe 3.

Il découle aussi de l'article que la demande concerne une confiscation d'ordre criminel par sa nature même, ce qui exclut toute demande sans lien avec une infraction, une confiscation administrative par exemple. Toutefois, il n'est pas nécessaire que la décision de confisquer soit prise par un tribunal ayant compétence en matière pénale à l'issue d'une procédure pénale.

Toute procédure, indépendamment de ses liens avec les procédures pénales ou des règles de procédure applicables, pourrait remplir les conditions requises pour autant qu'elle puisse déboucher sur une décision de confiscation, pourvu qu'elle soit menée par des autorités judiciaires et qu'elle ait un caractère pénal, autrement dit qu'elle concerne des instruments ou des produits. Ces types de procédure (qui englobent par exemple les procédures dites *in rem*) sont désignés dans le texte de la Convention, comme il a été indiqué dans les considérations générales ci-dessus, sous le nom de «procédures de confiscation».

44. Le paragraphe 1, a), parle d'un «tribunal», tandis que le paragraphe 1, b), fait référence à des «autorités compétentes». Cela signifie qu'une limite est fixée au champ d'application de la convention. L'expression «autorités compétentes» au paragraphe 1, b), peut comprendre les autorités chargées des poursuites

ten die op hun beurt de gerechtelijke overheden (rechtbank) moeten aanzoeken. Het werd niet noodzakelijk geacht het verdrag te beperken wat de procedure betreft waarin artikel 13, paragraaf 1, *b*, voorziet, aangezien dat soort verbeurdverklaring geheel volgens het interne recht verloopt.

De verplichting tot samenwerking met het oog op de verbeurdverklaring overeenkomstig artikel 13, paragraaf 1, is voldaan wanneer de aangezochte partij handelt volgens tenminste één van de twee methodes van samenwerking die in de paragraaf zijn beschreven. De aangezochte partij heeft de mogelijkheid op algemene wijze of voor een specifiek geval het beroep op één van beide methodes uit te sluiten. De gelijktijdige toepassing van beide methodes is wel toelaatbaar. Niets in het verdrag belet de partijen te voorzien in de mogelijkheid om de twee methodes toe te passen krachtens hun intern recht. Uitzonderlijke gevallen kunnen zich voordoen wanneer een Staat een verzoek tot samenwerking formuleert krachtens paragraaf 1, *a*), voor een bepaald type van goed, en overeenkomstig paragraaf 1, *b*), voor een ander goed, onafhankelijk van het feit dat het onderliggende misdrijf hetzelfde zou kunnen zijn. Zulks kan ook het geval zijn wanneer het goed is gesubstitueerd, wanneer de belangen van derden op het spel staan of wanneer het verzoek gericht is op een onrechtstreeks afgeleide opbrengst of een vermenging van goederen (wettig verworven goederen vermengd met onwettig verworven goederen). Bovendien zouden de bevoegde overheden van de aangezochte partij in een dergelijk geval zich ervan moeten vergewissen dat het toepassingsgebied van een aangevraagde beslissing tot verbeurdverklaring niet verder reikt dan de doelstellingen die in het verzoek van de verzoekende partij zijn weergegeven.

Indien een Staat om samenwerking verzoekt op grond van paragraaf 1, *a*), belet niets de aangezochte Staat zijn samenwerking te verlenen op basis van paragraaf 1, *b*); de aangezochte partij kan immers de vorm van samenwerking kiezen. In dergelijk geval zou de buitenlandse beslissing van verbeurdverklaring kunnen dienen als bewijs of vermoeden, naar gelang van de juridische gebruiken die in het interne recht van de aangezochte partij gelden. Artikel 14, paragraaf 2, blijft echter steeds van toepassing in dat geval.

45. De wijze waarop paragraaf 1, *b*), is verwoord, impliceert een verplichting voor de aangezochte Staat om in ieder geval het verzoek voor te leggen aan zijn bevoegde diensten teneinde een beslissing van verbeurdverklaring te verkrijgen. Nu stelt zich de vraag of de regering van de aangezochte Staat het verzoek moet voorleggen wanneer hij zich wenst te beroepen op één van de redenen tot weigering, bedoeld in artikel 18. Dit is echter niet de bedoeling van de deskundigen. De verplichting om het verzoek aan de bevoegde overheden voor te leggen, zou slechts moeten bestaan wanneer de bevoegde overheid van de aangezochte partij na een grondig onderzoek van mening is dat er geen onmiddellijke hinderpalen zijn voor de inwilliging van het verzoek. Dit belet de bevoegde overheid niet, indien zij later hinderpalen ontdekt, te beslissen de zaak niet voort te zetten, mits uiteraard de in het verdrag bepaalde voorwaarden vervuld zijn.

46. Paragraaf 2 is geïnspireerd op artikel 2 van het Europees Verdrag betreffende de doorzending van procedures. Indien de aangezochte Staat reeds volgens zijn eigen recht bevoegd is om een procedure van verbeurdverklaring in te stellen, zijn de bepalingen van de paragraaf overbodig. Als er echter geen dergelijke bevoegdheid is, vloeit die bevoegdheid krachtens deze paragraaf rechtstreeks voort uit het verzoek dat door de verzoekende partij overeenkomstig paragraaf 1 is voorgelegd. Het is niet noodzakelijk dat een dergelijke bevoegdheid uitdrukkelijk blijkt uit het interne recht van de aangezochte partij. Vanzelfsprekend is deze paragraaf enkel van toepassing op de procedure waarop paragraaf 1.*b* betrekking heeft.

Hieruit vloeit automatisch voort dat de aangezochte partij bevoegd is om de onderlinge bijstand met het oog op onderzoek te

qui, à leur tour, doivent saisir les autorités judiciaires (tribunaux). Il n'a pas été jugé nécessaire de restreindre la Convention s'agissant de la procédure prévue par l'article 13, paragraphe 1, *b*), étant donné que ce type de confiscation suit intégralement le droit interne.

L'obligation de coopérer aux fins de confiscation conformément à l'article 13, paragraphe 1, est satisfaite dès lors que la Partie requise agit selon au moins l'une des deux méthodes de coopération décrites dans le paragraphe. La Partie requise a la possibilité d'exclure, d'une façon générale ou pour un cas spécifique, le recours à l'une des deux méthodes. Toutefois, l'application simultanée des deux méthodes est admissible. Rien dans la Convention n'empêche les Parties de prévoir la possibilité d'appliquer les deux méthodes en vertu de leur droit interne. Des cas exceptionnels peuvent surgir quand un État formule une demande de coopération en vertu du paragraphe 1, *a*), pour un certain type de bien, et conformément au paragraphe 1, *b*), pour un autre bien, indépendamment du fait que l'infraction sous-jacente pourrait être la même. Il peut en être ainsi lorsque le bien a été substitué, lorsque les intérêts de tiers sont en cause ou lorsque la demande vise un produit indirectement dérivé ou un mélange de biens (biens légalement acquis mêlés à des biens illégalement acquis). En outre, les autorités compétentes de la Partie requise devraient, en pareil cas, s'assurer que le champ d'application d'une décision de confiscation sollicitée ne va pas au-delà des objectifs précisés dans la demande de la Partie requérante.

Si un État fait une demande de coopération sur la base du paragraphe 1, *a*), rien n'empêche l'État requis d'accorder sa coopération sur la base du paragraphe 1, *b*), la Partie requise bénéficiant du choix de la forme de coopération. En pareil cas, la décision étrangère de confiscation pourrait servir de preuve ou de présomption, suivant les usages juridiques en vigueur dans le droit interne de la Partie requise. Toutefois, l'article 14, paragraphe 2, est toujours d'application dans ce cas.

45. La façon dont le paragraphe 1, *b*), est libellé implique une obligation pour l'État requis de soumettre dans tous les cas la demande à ses services compétents aux fins d'obtenir une décision de confiscation. La question se pose de savoir si le Gouvernement de l'État requis doit soumettre la demande lorsqu'il entend invoquer l'un des motifs de refus visés à l'article 18. Telle n'est pas toutefois l'intention des experts. L'obligation de soumettre la demande aux autorités compétentes ne devrait exister que si l'autorité compétente de la Partie requise estime, après un examen succinct, qu'il n'y a pas d'obstacles immédiats à la satisfaction de la demande. Ce qui n'empêche pas l'autorité compétente, si elle découvre ultérieurement des obstacles, de décider de ne pas poursuivre l'affaire, pourvu naturellement que les conditions prévues par la Convention soient réunies.

46. Le paragraphe 2 s'inspire de l'article 2 de la Convention européenne sur la transmission des procédures répressives. Si l'État requis est d'ores et déjà compétent selon son propre droit pour engager une procédure de confiscation, les dispositions du paragraphe sont superflues. En l'absence cependant d'une telle compétence, celle-ci découle, en vertu du présent paragraphe, directement de la demande présentée par la Partie requérante conformément au paragraphe 1. Il n'est pas nécessaire qu'une telle compétence soit établie expressément par le droit interne de la Partie requise. Il va sans dire que ce paragraphe s'applique seulement à la procédure envisagée au paragraphe 1, *b*).

Il en résulte automatiquement que la Partie requise est compétente pour accorder l'entraide aux fins d'investigation et prendre

verlenen en voorlopige maatregelen te nemen zelfs in gevallen waarin kan worden voorzien dat de samenwerking volgens artikel 13 zal worden toegestaan krachtens paragraaf 1.b. De artikelen 8 en 11 bepalen de verplichting om maatregelen te nemen zonder onderscheid tussen de twee systemen van internationale samenwerking.

47. De toepassing van de procedure bedoeld in paragraaf 1, b), veronderstelt dat de aangezochte Staat, althans voor de zaken van internationale aard, uitgerust is om procedures in te stellen met het oog op de verbeurdverklaring (onafhankelijk van de onderwerping van de delikwent aan het vonnis).

48. Het comité heeft paragraaf 3 van het artikel opgesteld om te preciseren dat de verbeurdverklaring van de waarde, die bestaat in de verplichting om aan de Staat een geldsom over te maken die overeenstemt met de waarde van de opbrengst, binnen het toepassingsgebied van het verdrag valt. De aangezochte partij, die tussenkomt op grond van paragraaf 1, a) of b), zal de betaling van de verschuldigde som vragen en, als de betaling niet is verkregen, de vordering laten dekken door middel van ieder beschikbaar goed. De uitdrukking «ieder beschikbaar goed» toont aan dat het mogelijk is de vordering op onverschillige wijze te laten dekken door wettig of onwettig verworven goederen. Zij toont ook aan dat het gaat om het goed dat in het bezit is van derden, als schijnbare derden of in de gevallen waarin men zich in het interne recht kan beroepen op een *actio pauliana*. De uitdrukking «bij gebreke van betaling» beoogt ook de gedeeltelijke betalingen.

Volgens deze paragraaf moeten de partijen in staat zijn om op de verbeurdverklaring van de opbrengsten, met het oog op de internationale samenwerking, zowel het systeem van de verbeurdverklaring van de goederen als dat van de verbeurdverklaring van waarde toe te passen; Dit volgt duidelijk uit artikel 7, paragraaf 2, a). Hieruit kan voortvloeien dat de partijen die in het interne recht enkel het systeem van de verbeurdverklaring van goederen kennen, een wetgeving moeten aannemen die voorziet in het systeem van verbeurdverklaring van de waarde van de opbrengsten, met inbegrip van de mogelijkheid om voorlopige maatregelen te nemen ten aanzien van ieder realiseerbaar goed, teneinde te kunnen ingaan op de verzoeken in die zin, uitgaande van landen die de verbeurdverklaring van waarde kennen. Anderzijds moeten de partijen die in het interne recht enkel het systeem van verbeurdverklaring van de waarde van de opbrengsten kennen, een wetgeving aannemen die voorziet in het systeem van verbeurdverklaring van goederen met betrekking tot de opbrengsten, teneinde te kunnen ingaan op de verzoeken in die zin uitgaande van landen die de verbeurdverklaring van goederen kennen.

49. Paragraaf 4 speelt een bijkomstige rol in zoverre bij ontstentenis van akkoord paragraaf 1 van het artikel wordt toegepast. Indien een verzoek om verbeurdverklaring van een welbepaald goed is ingediend, moet een land dat het systeem van de verbeurdverklaring van de waarde toepast, ook overgaan tot de tenuitvoerlegging van de beslissing ten aanzien van dat welbepaalde goed.

Artikel 14 — Uitvoering van de verbeurdverklaring

50. Artikel 14, paragraaf 1, stelt de fundamentele regel volgens welke, zodra de overheden van een Staat een verzoek om uitvoering of een verzoek op basis van artikel 13, paragraaf 1, b), hebben aanvaard, al hetgeen het verzoek betreft dient te geschieden overeenkomstig het recht van die Staat en door bemiddeling van zijn overheden. Die regel van de *lex fori* wordt over het algemeen zo geïnterpreteerd dat het door de aangezochte rechtbank toepasbare recht de procedurekwesties, het type van verbeurdverklaringsprocedure, de kwesties inzake bewijsvoering en de problemen van verjaring regelt (zie evenwel artikel 18, para-

des mesures provisoires même dans des cas où l'on peut prévoir que la coopération aux termes de l'article 13 sera accordée en vertu du paragraphe 1, b). Les articles 8 et 11 énoncent l'obligation de prendre des mesures sans distinguer entre les deux systèmes de coopération internationale.

47. L'application de la procédure prévue par le paragraphe 1, b), présuppose que l'État requis est équipé, au moins pour les affaires de caractère international, pour engager des procédures aux fins de confiscation (indépendamment du passage en jugement du délinquant).

48. Le comité a rédigé le paragraphe 3 de l'article pour préciser que la confiscation de la valeur, consistant en l'obligation de verser une somme d'argent à l'État correspondant à la valeur du produit, se situe dans le champ d'application de la Convention. La Partie requise, intervenant sur le fondement du paragraphe 1, a) ou b), demandera le paiement de la somme due et, si le paiement n'est pas obtenu, fera couvrir la créance par tout bien disponible. L'expression «tout bien disponible» montre qu'il est possible de faire couvrir indifféremment la créance par des biens acquis légalement ou illégalement. Elle montre aussi qu'est visé le bien en possession de tiers, comme des tiers apparents ou dans les cas où une *actio pauliana* peut être invoquée en droit interne. L'expression «à défaut de paiement» vise aussi les paiements partiels.

Selon ce paragraphe, les Parties doivent être en mesure d'appliquer à la confiscation des produits, aux fins de la coopération internationale, à la fois le système de la confiscation de bien et celui de la confiscation de valeur. Ceci résulte clairement de l'article 7, paragraphe 2, a). Cela peut impliquer que les Parties qui ne connaissent en droit interne que le système de la confiscation de bien doivent adopter une législation prévoyant un système de confiscation de la valeur des produits, y compris la possibilité de prendre des mesures provisoires à l'égard de tout bien réalisable, afin de pouvoir faire droit aux demandes en ce sens émanant de pays qui connaissent la confiscation de valeur. D'un autre côté, les Parties qui ne connaissent en droit interne que le système de la confiscation de la valeur des produits doivent adopter une législation prévoyant un système de confiscation de bien relativement aux produits afin de pouvoir faire droit aux demandes en ce sens émanant de pays qui connaissent la confiscation de bien.

49. Le paragraphe 4 joue un rôle subsidiaire en ce que, en l'absence d'accord, le paragraphe 1 de l'article s'applique. Si une demande de confiscation d'un bien déterminé a été présentée, un pays qui applique le système de la confiscation de la valeur doit lui aussi exécuter la décision sur ce bien particulier.

Article 14 — Exécution de la confiscation

50. L'article 14, paragraphe 1, pose la règle fondamentale selon laquelle, dès lors que les autorités d'un État ont accepté une demande d'exécution ou une demande sur la base de l'article 13, paragraphe 1, b), tout ce qui concerne la demande doit être fait conformément au droit de cet État et par l'intermédiaire de ses autorités. Cette règle de la *lex fori* est généralement interprétée de manière telle que le droit applicable par le tribunal saisi règle les questions procédurales, le type de procédure de confiscation, les questions de preuve et les problèmes de prescription (voir toutefois l'article 18, paragraphe 4, e). S'agissant des recours

graaf 4, e). Met betrekking tot de beroepen voor de gevallen die verband houden met artikel 13, paragraaf 1, a), is voorzien in een bijzondere regel bij artikel 14, paragraaf 5, dat enkel aan de verzoekende partij het recht overlaat om kennis te nemen van de verzoeken tot herziening van de beslissingen die oorspronkelijk van die partij uitgaan.

De deskundigen waren van mening dat een van de gevolgen van de interpretatie van paragraaf 1 erin bestond dat, in het geval waarin het recht van de aangezochte partij de kennisgeving van een verbeurdverklaringsbeslissing vereist en waarin een dergelijke kennisgeving niet geschiedt, die partij niet in staat zou zijn de beslissing ten uitvoer te leggen, aangezien de tenuitvoerlegging wordt beheerd door de wet van de aangezochte partij. Bovendien is de paragraaf van toepassing op eventuele tussenkomen van de aangezochte partij, welke zouden kunnen leiden tot een verzwakking van de gestrengheid van een reeds genomen verbeurdverklaringsbeslissing.

51. Het vraagstuk van de verjaring van de vorderingen is bijzonder complex inzake verbeurdverklaring. Het is mogelijk dat sommige landen geen bepalingen hebben in dit verband, terwijl andere in een geheel van regels kunnen hebben voorzien welke betrekking hebben op het aanvankelijke misdrijf, de kennisgeving, de uitvoering van de verbeurdverklaringsbeslissing, enz. Volgens de deskundigen zou die verjaring, als zij bestaat, steeds moeten worden geïnterpreteerd vanuit de gezichtshoek van het recht van de aangezochte Staat, overeenkomstig hetgeen is bepaald bij artikel 14. Indien een verbeurdverklaringsbeslissing verjaard is volgens het recht van de verzoekende Staat, volgt daaruit normalerwijze dat zij niet uitvoerbaar is in die Staat. De verbeurdverklaring kan aldus worden geweigerd overeenkomstig artikel 18. Er zou dus geen enkele plaats mogen zijn voor twijfel. Conform artikel 27, paragraaf 3, a), ii), zou de bevoegde overheid van de verzoekende partij moeten attesteren dat de beslissing van verbeurdverklaring uitvoerbaar is en niet het voorwerp van gewone rechtsmiddelen kan zijn. Bovendien heeft de verzoekende partij de verplichting de aangezochte Staat op de hoogte te brengen over ieder nieuw feit dat het uitvoerbare karakter van de verbeurdverklaringsbeslissing geheel of gedeeltelijk zou wegnemen [zie art. 31, paragraaf 2, a)].

52. Paragraaf 2 is geïnspireerd op artikel 42 van het Europees Verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen. Paragraaf 1, a), van artikel 11 van het verdrag betreffende de overbrenging van veroordeelden is op analoge wijze opgesteld. De deskundigen hebben geoordeeld dat die bepaling van cruciaal belang is op het vlak van de samenwerking in strafzaken, maar dat zij in de mogelijkheid voorziet een voorbehoud te maken overeenkomstig paragraaf 3, teneinde een voldoende mate aan soepelheid voor het verdrag te verzekeren. Die mogelijkheid is evenwel beperkt tot de Staten die om redenen van grondwettelijke aard of om gelijkaardige redenen moeilijkheden zouden hebben ondervonden om het verdrag te ratificeren.

Onverminderd het principe betreffende de herziening van een beslissing tot verbeurdverklaring waarin artikel 14, paragraaf 5, voorziet, kunnen de volgende beschouwingen de zin van paragraaf 2 verduidelijken.

Paragraaf 2 is in principe enkel toepasselijk op een verzoek tot uitvoering van een verbeurdverklaringsbeslissing op grond van artikel 13, paragraaf 1, a). Indien bij voorbeeld de aangezochte Staat beslist zijn eigen procedure in te stellen overeenkomstig artikel 13, paragraaf 1, b), ondanks het feit dat er een door de verzoekende Staat gewezen, uitvoerbare beslissing tot verbeurdverklaring bestaat, is deze paragraaf eveneens van toepassing op die procedure. Deze paragraaf heeft tot doel er voor te zorgen dat indien een feitelijke situatie reeds door de bevoegde overheden van een Staat is beoordeeld, de bevoegde overheden

pour les cas se rapportant à l'article 13, paragraphe 1, a), une règle particulière est prévue à l'article 14, paragraphe 5, qui laisse à la seule Partie requérante le droit de connaître des demandes de révision des décisions qui émanent à l'origine de cette Partie.

Les experts ont été d'avis que l'une des conséquences de l'interprétation du paragraphe 1 était que, dans le cas où le droit de la Partie requise exige la notification d'une décision de confiscation et où une telle notification n'intervient pas, ladite Partie ne serait pas en mesure d'exécuter la décision, puisque l'exécution est régie par la loi de la Partie requise. De plus, le paragraphe s'applique à d'éventuelles interventions de la Partie requise qui pourraient conduire à atténuer la rigueur d'une décision de confiscation déjà prise.

51. La question de la prescription des actions est particulièrement complexe en matière de confiscation. Certains pays peuvent ne pas avoir de disposition à cet égard, alors que d'autres peuvent avoir prévu un ensemble de règles visant l'infraction initiale, la notification, la mise en œuvre de la décision de confiscation, etc. Selon les experts, cette prescription, lorsqu'elle existe, devrait toujours être interprétée sous l'angle du droit de l'État requis, conformément à ce qui est prévu à l'article 14. Si une décision de confiscation est prescrite suivant le droit de l'État requérant, il s'ensuit normalement qu'elle ne sera pas exécutable dans cet État. La confiscation pourra alors être refusée conformément à l'article 18. Il ne devrait donc pas y avoir de place pour le doute. Conformément à l'article 27, paragraphe 3, a), ii), l'autorité compétente de la Partie requérante devrait attester que la décision de confiscation est exécutoire et ne peut pas faire l'objet de recours ordinaires. De plus, la Partie requérante a l'obligation d'informer la Partie requise de tout fait nouveau enlevant totalement ou partiellement à la décision de confiscation son caractère exécutoire (voir art. 31, paragraphe 2, a)].

52. Le paragraphe 2 est inspiré de l'article 42 de la Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs. Le paragraphe 1, a), de l'article 11 de la Convention sur le transfèrement des personnes condamnées est rédigé de façon analogue. Les experts ont estimé que cette disposition revêtait une importance cruciale dans le domaine de la coopération en matière pénale, mais qu'elle prévoyait la faculté d'émettre une réserve, conformément au paragraphe 3, afin d'assurer un degré suffisant de souplesse de la Convention. Cette faculté est toutefois limitée aux États qui, par des motifs d'ordre constitutionnel ou des raisons analogues, auraient rencontré des difficultés à ratifier la Convention.

Sans préjudice du principe concernant la révision d'une décision de confiscation prévue par l'article 14, paragraphe 5, les considérations suivantes sont de nature à clarifier le sens du paragraphe 2.

Le paragraphe 2 n'est applicable en principe qu'à une demande de mise en œuvre d'une décision de confiscation au titre de l'article 13, paragraphe 1, a). Par exemple, si l'État requis décide d'engager sa propre procédure conformément à l'article 13, paragraphe 1, b), en dépit du fait qu'il existe une décision de confiscation exécutoire rendue dans l'État requérant, le présent paragraphe s'applique également à cette procédure. L'objet de ce paragraphe est de faire en sorte que, si une situation de fait a déjà été jugée par les autorités compétentes d'un État, les autorités compétentes d'un autre État ne jugent pas une nouvelle fois lesdits faits. L'État

van een andere Staat niet opnieuw over de genoemde feiten oordelen. De aangezochte Staat zou moeten vertrouwen op de beslissing van de buitenlandse overheden. Wat de bijkomende bescherming betreft die aan onschuldige derden wordt verleend, wordt eveneens naar artikel 22 verwezen.

De toestand is verschillend indien een partij zich beroept op nieuwe feiten die, aangezien zij zich later hebben voorgedaan, niet zijn beoordeeld door de autoriteiten van de verzoekende partij (*factum superveniens*) of op feiten die bestonden maar die om een geldige reden (bijvoorbeeld omdat zij niet bekend waren) niet waren meegedeeld aan de autoriteiten van de verzoekende partij. In een dergelijk geval zijn de overheden van de aangezochte partij uiteraard vrij zich over die feiten uit te spreken.

De aangezochte Staat is gebonden door de «vaststelling van de feiten». Het is niet altijd mogelijk onmiddellijk te onderscheiden tussen hetgeen feiten kan vormen en hetgeen juridische gevolgen van die feiten kan vertegenwoordigen. Als voorbeeld kan het geval worden genomen waarin de rechtbanken van de verzoekende Staat hebben geoordeeld over een individu dat schuldig is aan illegale handel met betrekking tot 100 kg cocaïne. Bijgevolg heeft de verbeurdverklaring betrekking gehad op een goed dat gelijk is aan de opbrengst van het verhandelen van 100 kg. In dat geval kan de delikwent in het kader van een procedure voor de overheden van de aangezochte Staat zich niet beroepen op het feit dat zijn handel enkel op 10 kg betrekking heeft gehad, aangezien de overheden van de aangezochte Staat gebonden zijn aan de vaststellingen van de overheden van de verzoekende Staat.

De juridische gevolgen daarentegen dringen zich niet op aan de aangezochte Staat. Indien bijvoorbeeld zwakzinnigheid geen reden tot niet-verbeurdverklaring in de verzoekende Staat vormt, kan de aangezochte Staat steeds de verbeurdverklaringsbeslissing onderzoeken en rekening houden met de zwakzinnigheid. De aangezochte Staat kan zelfs onderzoeken of de feiten met betrekking tot de zwakzinnigheid, zoals uiteengezet in de beslissing van de rechtbank van de verzoekende Staat, in overeenstemming zijn met een zwakzinnigheid volgens zijn recht.

Indien er tussen de rechtssystemen een verschil bestaat dat als gevolg heeft dat een motief een rechtvaardigende waarde heeft in de aangezochte Staat maar niet in de verzoekende Staat, kan de aangezochte Staat in bepaalde gevallen, indien hij het bestaan van een dergelijk motief vaststelt, de uitvoering weigeren. De grondslag van een dergelijke weigering is dan artikel 18, paragraaf 1, *f*). De rechter of de overheid van de aangezochte Staat kan er aldus toe gebracht worden een bijkomend onderzoek te voeren betreffende de feiten die in het vonnis van de verzoekende Staat niet zijn vastgesteld. Niettemin is de rechter van de aangezochte Staat niet gemachtigd nieuwe getuigenissen te horen wat de feiten betreft die in het vonnis van de verzoekende Staat vervat liggen, tenzij dergelijke bewijzen om geldige redenen niet naar voren zijn gebracht, bijvoorbeeld in het geval dat zij niet bekend waren.

Uit hetgeen vooraf gaat blijkt dat de rechter van de aangezochte Staat niet kan overgaan tot een onafhankelijke beoordeling van de bewijselementen welke betrekking hebben op de schuldigheid van de schuldig bevonden personen en welke in het vonnis van de verzoekende Staat voorkomen.

53. De wisselkoers bedoeld in paragraaf 4 verwijst naar de gemiddelde officiële koers. Paragraaf 5 is geïnspireerd op artikel 10, paragraaf 2, van het Europees Verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen. Aangezien de verzoekende Staat de beslissing van verbeurdverklaring heeft genomen, lijkt het logisch te zijn dat hij ook het recht heeft om over te gaan tot de herziening van zijn beslissing. Dat brengt uiteraard de herziening van de veroordeling met zich alsook van de gerechtelijke beslissing die als grondslag heeft gediend voor de verbeurdverklaring. De term «herziening» beoogt ook de buitengewone procedures die in sommige Staten kunnen leiden tot een nieuw onderzoek van de juridische aspecten van een zaak en niet alleen van de feiten.

requis devrait faire confiance à la décision des autorités étrangères. S'agissant de la protection complémentaire accordée aux tiers innocents, on se reportera aussi à l'article 22.

La décision est différente si une Partie invoque des faits nouveaux qu'étant intervenus plus tard, n'ont pas été jugés par les autorités de la Partie requérante (*factum superveniens*) ou des faits qui existaient mais qui, pour une raison valable (par exemple parce qu'ils n'étaient pas connus) n'ont pas été signalés aux autorités de la Partie requérante. En pareil cas, les autorités de la partie requise sont naturellement libres de se prononcer sur ces faits.

L'État requis est lié par la «constatation des faits». Il n'est pas toujours possible de faire immédiatement la part entre ce qui peut constituer des faits et ce qui peut constituer les conséquences juridiques de ces faits. On peut prendre comme exemple le cas où les tribunaux de l'État requérant ont jugé un individu coupable d'un trafic illégal portant sur cent kilos de cocaïne. En conséquence, la confiscation a porté sur un bien égal au produit du trafic de cent kilos. Dans ce cas, le délinquant ne peut invoquer, dans le cadre d'une procédure devant les autorités de l'État requis, le fait que son trafic n'a porté que sur dix kilos, puisque les autorités de l'État requis sont liées par les constatations des autorités de l'État requérant.

Les conséquences juridiques, par contre, ne s'imposent pas à l'État requis. Si, par exemple, la déficience mentale ne constitue pas un motif de non-confiscation dans l'État requérant, l'État requis peut toujours examiner la décision de confiscation et tenir compte de la déficience mentale. L'État requis peut même rechercher si les faits relatifs à la déficience mentale, tels qu'exposés dans la décision du tribunal de l'État requérant à une déficience mentale dans son droit à lui.

S'il existe entre les systèmes juridiques une différence ayant pour effet qu'un motif à valeur justificative dans l'État requis, mais non dans l'État requérant, l'État requis pourra, dans certains cas, s'il constate l'existence d'un tel motif, refuser l'exécution. Le fondement d'un tel refus sera alors l'article 18, paragraphe 1, *f*). Le juge ou l'autorité de l'État requis peut ainsi être conduit à mener une enquête complémentaire sur les faits non constatés dans le jugement de l'État requérant. Cependant, le juge de l'État requis n'est pas autorisé à entendre de nouveaux témoignages en ce qui concerne les faits contenus dans le jugement de l'État requérant, à moins que de telles preuves n'aient pas été produites pour des raisons valables, dans le cas, par exemple, où elles n'étaient pas connues.

Il résulte de ce qui précède que le juge de l'État ne peut procéder à aucune appréciation indépendante des éléments de preuve concernant la culpabilité des personnes reconnues coupables et figurant dans le jugement de l'État requérant.

53. Le taux de change au paragraphe 4 se réfère au taux officiel moyen. Le paragraphe 5 s'inspire de l'article 10, paragraphe 2, de la Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs. Étant donné que l'État requérant a pris la décision de confisquer, il paraît logique qu'il ait aussi le droit de procéder à la révision de sa décision. Cela entraîne bien entendu la révision de la condamnation ainsi que de la décision judiciaire ayant servi de base à la confiscation. Le terme «révision» vise aussi les procédures extraordinaires qui peuvent aboutir dans certains États à un nouvel examen des aspects juridiques d'une affaire et non pas seulement des faits.

54. Het comité heeft bij het uitwerken van artikel 14 onderzocht of het noodzakelijk was in een reden tot weigering te voorzien voor het geval waarin de beslissing van verbeurdverklaring het voorwerp is geweest van een amnestie- of gratie-maatregel. Dit vraagstuk, dat slechts een beperkte draagwijdte heeft, zou kunnen worden gedekt door andere redenen tot weigering en hoeft in het verdrag niet uitdrukkelijk te worden behandeld. Overeenkomstig artikel 31, paragraaf 2, *a)*, is de verzoekende partij ertoe gehouden de aangezochte partij op de hoogte te brengen over iedere beslissing waarbij aan de verbeurdverklaring haar uitvoerbaar karakter zou worden ontnomen.

Artikel 15 — Verbeurdverklaarde goederen

55. De in dit artikel vermelde verdragen kunnen worden geïntegreerd in reeds afgesloten multilaterale en bilaterale akkoorden of in *ad hoc* akkoorden met het oog op de vervreemding van de goederen in kwestie. Bij het uitwerken van het verdrag hebben verscheidene deskundigen geoordeeld dat die *ad hoc* akkoorden rekening zouden moeten houden met de werkzaamheden van organisaties of internationale fondsen die zich inspannen voor de bestrijding van de zware criminaliteit, alsook individuen die het slachtoffer zouden kunnen zijn van misdrijven welke de verbeurdverklaring motiveren. De partijen zijn er ook toe aangespoord akkoorden af te sluiten waarbij de verbeurdverklaarde goederen worden verdeeld onder de samenwerkende partijen, op zulkdanige wijze dat rekening wordt gehouden met hun inbreng in de zaak. Die internationale verdeling is bedoeld om de geest van samenwerking die in het verdrag is verankerd, te bevorderen.

Artikel 16 — Recht van uitvoering en maximumbedrag van de verbeurdverklaring

56. Paragraaf 1 van het artikel stelt het algemeen principe volgens hetwelk de verzoekende Staat zijn recht behoudt de verbeurdverklaring uit te voeren, terwijl paragraaf 2 tot doel heeft de nefaste weerslagen van een verbeurdverklaring van de waarde, die gelijktijdig uitgevoerd wordt in twee of meer dan twee Staten, waaronder de verzoekende Staat, te voorkomen. Die oplossing verschilt van diegene welke is aangenomen bij artikel 11 van het Europees Verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen.

Artikel 17 — Lijfswang

57. In sommige Staten is het mogelijk individuen gevangen te zetten die een beslissing tot verbeurdverklaring van een geldsom niet hebben gerespecteerd, of wanneer het verbeurdverklaarde goed buiten bereik is van de repressieve diensten van de Staat. Andere maatregelen die de vrijheid van de betrokkene inperken, bestaan in sommige Staten. In andere Staten is het mogelijk dat de opsluiting of andere maatregelen van dezelfde orde ongrondwettig zijn verklaard.

Afdeling 5

Weigering en verdaging van de samenwerking

Artikel 18 — Redenen van weigering

58. Om een systeem uit te werken dat tegelijkertijd eenvoudig en doeltreffend is, heeft het comité beslist een aantal voorwaarden die gebonden zijn aan imperatieve redenen tot weigering, niet te definiëren. Het comité heeft gemeend dat het verdrag zou moeten voorzien in een systeem dat zoveel mogelijk zou toelaten dat de Staten die wensen samen te werken, dit kunnen doen. Geen enkele

54. Le comité a recherché, en élaborant l'article 14, s'il était nécessaire de prévoir un motif de refus pour le cas où la décision de confiscation a fait l'objet d'une mesure d'amnistie ou de grâce. Cette question, d'une portée restreinte, pourrait être couverte par d'autres motifs de refus et n'a pas besoin d'être traitée expressément dans la Convention. Conformément à l'article 31, paragraphe 2, *a)*, la Partie requérante est tenue d'informer la Partie requise de toute décision privant la confiscation de son caractère exécutoire.

Article 15 — Biens confisqués

55. Les conventions mentionnées dans cet article peuvent être intégrées dans des accords multilatéraux ou bilatéraux déjà conclus ou dans des accords *ad hoc* aux fins de l'alinéation des biens en question. Lors de l'élaboration de la convention, plusieurs experts ont estimé que ces accords *ad hoc* devraient tenir compte des travaux d'organisations ou de fonds internationaux engagés dans la lutte contre la criminalité grave, ainsi que des individus susceptibles d'être victimes d'infractions motivant la confiscation. Les Parties ont aussi été incitées à conclure des accords partageant les biens confisqués entre les Parties coopérantes de manière à tenir compte de leur participation à l'affaire. Ce partage international est destiné à promouvoir l'esprit de coopération consacré par la Convention.

Article 16 — Droit d'exécution et montant maximal de la confiscation

56. Le paragraphe 1 de l'article énonce le principe général selon lequel l'État requérant conserve son droit d'exécuter la confiscation, alors que le paragraphe 2 a pour objet de prévenir les incidences néfastes d'une confiscation de la valeur exécutée simultanément dans deux ou plus de deux États, dont l'État requérant. Cette solution diffère de celle adoptée à l'article 11 de la Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs.

Article 17 — Contrainte par corps

57. Dans certains États, il est possible d'emprisonner des individus qui n'ont pas respecté une décision de confiscation d'une somme d'argent, ou lorsque le bien confisqué est hors d'atteinte des services répressifs de l'État. D'autres mesures restreignant la liberté de l'intéressé existent dans certains États. Dans d'autres États, il se peut que l'incarcération ou d'autres mesures du même ordre aient été déclarées inconstitutionnelles.

Section 5

Refus et ajournement de la coopération

Article 18 — Motifs de refus

58. Pour élaborer un système à la fois simple et efficace, le comité a décidé de ne pas définir une série de conditions liées à des motifs impératifs de refus. Il a estimé que la Convention devait prévoir un système qui admettrait dans toute la mesure du possible que les États qui souhaitent coopérer puissent le faire. Aucun motif de refus ne devrait donc être obligatoire dans les relations

reden tot weigering zou dus verplicht moeten zijn in de betrekkingen tussen de Staten. Dit sluit evenwel niet uit dat de Staten in hun interne wetgeving kunnen bepalen dat sommige redenen tot weigering verplicht zijn op nationaal vlak. Hetgeen voorafgaat geldt inzonderheid voor de eerste twee redenen die in paragraaf 1, *a)* en *b)*, zijn vermeld.

Artikel 18 vertoont twee aspecten. Enerzijds kan de aangezochte Staat steeds beweren dat er een reden tot weigering bestaat en zal de verzoekende Staat over het algemeen niet in staat zijn die beoordeling te betwisten. Anderzijds kan de aangezochte Staat geen andere redenen tot weigering doen gelden dan die welke in het artikel zijn vermeld. Als er geen reden tot weigering bestaat of als het niet mogelijk is de gevraagde maatregelen uit te stellen door zich op artikel 19 te beroepen, is de aangezochte Staat gehouden het verzoek tot samenwerking uit te voeren. Bovendien moet de aangezochte Staat, alvorens de samenwerking te weigeren, onderzoeken of het verzoek niet gedeeltelijk of onder bepaalde voorwaarden kan worden ingewilligd.

Het spreekt vanzelf dat de aangezochte Staat niet gehouden is zich op een reden tot weigering te beroepen zelfs als hij ertoe gemachtigd is dit te doen. In feite zijn verscheidene redenen tot weigering op zodanige wijze opgesteld dat het aan de bevoegde overheden van de aangezochte Staat toekomt te beoordelen of zij hun samenwerking wensen te weigeren of niet.

59. Paragraaf 1 is van toepassing op alle types van internationale samenwerking waarin hoofdstuk III van het verdrag voorziet. De paragrafen 2 en 3 beogen enkel de dwangmaatregelen, terwijl paragraaf 4 slechts betrekking heeft op de verbeurdverklaring. De paragrafen 5 en 6 betreffen de verstekprocedures; paragraaf 7 bevat een bepaling betreffende het bankgeheim en paragraaf 8 beperkt de mogelijkheid om zich op de redenen tot weigering bedoeld in paragraaf 1, *a)*, te beroepen, tot twee bijzondere situaties.

60. De reden tot weigering waarin paragraaf 1, *a)*, voorziet, kan worden teruggevonden in artikel 11, paragraaf *j)*, van het Europees Verdrag betreffende de doorzending van strafprocedures. Zoals is verklaard in het verklarend verslag bij die verdragen, kan er onmogelijk een verplichting bestaan om een buitenlands vonnis ten uitvoer te leggen (Europees Verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen) of vervolgingen verplicht te maken (Verdrag betreffende de doorzending van strafprocedures) indien die verplichting indruits tegen de grondwetsbepalingen of andere fundamentele normen van de aangezochte Staat. De naleving van die grondbeginselen die aan de basis liggen van de interne wetgeving, vormt voor iedere Staat een primordiale verplichting waaraan hij zich niet kan onttrekken; het is bijgevolg de plicht van de aangezochte Staat erop toe te zien dat die voorwaarde in de praktijk wordt vervuld. Die reden tot weigering houdt rekening met bijzondere gevallen van onverenigbaarheid door middel van een vermelding van de distinctieve kenmerken van de wetgeving van elke Staat, aangezien het in de algemene reglementeringen onmogelijk is individuele gevallen op te sommen.

Het comité van deskundigen heeft herhaaldelijk de gevallen onderzocht waarin die reden eventueel zou spelen. In de loop van zijn besprekingen werden de volgende voorbeelden vermeld:

— wanneer de procedure waarop het verzoek steunt, niet beantwoordt aan de fundamentele procedurevereisten voor de bescherming van de rechten van de mens, zoals die vervat liggen in de artikelen 5 en 6 van het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden;

— wanneer er ernstige redenen bestaan om te geloven dat het leven van een persoon in gevaar zou worden gebracht;

— wanneer het in bijzondere gevallen krachtens het interne recht van de aangezochte partij verboden is bepaalde soorten goederen verbeurd te verklaren;

entre États. Toutefois, cela n'exclut pas que les États puissent prévoir dans leur législation interne que certains des motifs de refus seront obligatoires au niveau national. Ce qui précède est particulièrement vrai pour les deux premiers motifs énumérés au paragraphe 1, *a)* et *b)*.

L'article 18 présente deux aspects. D'un côté, l'État requis peut toujours prétendre qu'il existe un motif de refus et l'État requérant ne sera généralement pas en mesure de contester cette appréciation. D'un autre côté, l'État requis ne peut pas faire valoir d'autres motifs de refus que ceux énoncés dans l'article. S'il n'existe pas de motif de refus ou s'il n'est pas possible de différer les mesures demandées en invoquant l'article 19, l'État requis est tenu d'exécuter la demande de coopération. En outre, avant de refuser la coopération, la Partie requise doit examiner s'il peut y être fait droit partiellement ou sous conditions.

Il va sans dire que l'État requis n'est pas tenu d'invoquer un motif de refus même s'il est habilité à le faire. En fait, plusieurs motifs de refus sont rédigés de telle sorte qu'il appartient aux autorités compétentes de l'État requis d'apprécier si elles souhaitent ou non refuser leur coopération.

59. Le paragraphe 1 s'applique à tous les types de coopération internationale prévus par le chapitre III de la convention. Les paragraphes 2 et 3 visent seulement les mesures coercitives, tandis que le paragraphe 4 n'a trait qu'à la confiscation. Les paragraphes 5 et 6 concernent les procédures par défaut; le paragraphe 7 contient une disposition relative au secret bancaire et le paragraphe 8 limite la faculté d'invoquer les motifs du refus du paragraphe 1, *a)*, à deux situations particulières.

60. Le motif de refus prévu par le paragraphe 1, *a)*, se retrouve à l'article 11, paragraphe *j)*, de la Convention européenne sur la transmission des procédures répressives. Comme il a été déclaré dans le rapport explicatif de ces conventions, il est impossible de concevoir une obligation d'exécuter un jugement étranger (Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs) ou de rendre des poursuites obligatoires (Convention sur la transmission des procédures répressives) si cette obligation va à l'encontre des lois constitutionnelles ou autres normes fondamentales de l'État requis. L'observation de ces principes fondamentaux sous-tendant la législation interne constitue pour chaque État une obligation primordiale à laquelle il ne peut se soustraire; il est en conséquence du devoir de l'État requis de veiller à ce que cette condition soit satisfaite dans la pratique. Ce motif de refus tient compte de cas particuliers d'incompatibilité par le biais d'une mention des caractéristiques distinctives de la législation de chaque État, car il est impossible, dans les réglementations générales, d'énumérer les cas individuels.

Le comité d'experts a examiné à plusieurs reprises le cas où ce motif pourrait éventuellement jouer. Au cours de ses discussions, les exemples suivants ont été mentionnés:

— lorsque la procédure sur laquelle la demande est fondée ne répond pas aux exigences procédurales fondamentales pour la protection des droits de l'homme, comme celles contenues dans les articles 5 et 6 de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales;

— lorsqu'il y a de sérieuses raisons de croire que la vie d'une personne serait mise en danger;

— lorsque, dans des cas particuliers, il est interdit en vertu du droit interne de la Partie requise de confisquer certains types de biens;

— wanneer de verzoekende partij een buitensporige bevoegdheid opeist;

— wanneer de beslissing tot verbeurdverklaring steunt op het vermoeden dat sommige goederen opbrengsten opleveren, terwijl de bewijslast betreffende hun legitieme oorsprong rust op de veroordeelde persoon en een dergelijke beslissing strijdig zou zijn met de fundamentele beginselen van de rechtsorde van de aangezochte partij. Daaruit volgt dat, als een Staat dit principe voor een categorie van misdrijven erkent, hij die reden tot weigering niet kan toepassen voor een andere categorie van misdrijven;

— wanneer de belangen van de onderhorigen van de aangezochte Staat bedreigd zouden kunnen worden, indien bijvoorbeeld een verzoek tot uitvoering betrekking heeft op goederen die reeds het voorwerp zijn van een verbod op vervreemding ten bate van een bevoorrechte schuldeiser van het faillissement, of betrekking heeft op goederen die het voorwerp zijn van een fiscale procedure. Die problemen van voorrang moeten worden opgelost volgens de wetgeving van de aangezochte Staat.

De paragrafen 5 en 6 van artikel 18 beperken het toepassingsgebied van paragraaf 1, a).

61. De reden tot weigering die in lid *b*), voorkomt, wordt ook teruggevonden in artikel 2, *b*), van het Europees Verdrag betreffende de onderlinge gerechtelijke bijstand in strafzaken. De bewoordingen ervan vertonen echter lichte verschillen in dit verdrag om duidelijk aan te tonen dat het criterium objectief wordt beoordeeld.

De uitdrukking «essentiële belangen» verwijst naar de belangen van de Staat en niet naar die van particulieren. Dit begrip kan evenwel economische belangen dekken.

62. Lid *c*) beoogt drie verschillende categorieën van redenen tot weigering. Dit is de reden waarom het comité doelbewust de algemene term «belangrijkheid» heeft gekozen. Het eerste geval beoogt de situaties waarin een duidelijke onevenredigheid bestaat tussen de aangevraagde maatregel en het misdrijf waarop zij betrekking heeft. Indien bijvoorbeeld een Staat wordt verzocht een aanzienlijke som geld verbeurd te verklaren terwijl het misdrijf waarop die betrekking heeft, gering is, kan de internationale samenwerking in de meeste gevallen worden geweigerd krachtens een principe van de evenredigheid. Daarenboven, indien de kosten voor de verbeurdverklaring aanzienlijker zijn dan het verwachte voordeel van de maatregel op het vlak van de repressie, kan de aangezochte partij weigeren samen te werken, tenzij een akkoord wordt gesloten de kosten te delen.

Het tweede geval betreft de verzoeken die betrekking hebben op zeer geringe sommen. Het is duidelijk dat dergelijke verzoeken niet zouden mogen leiden tot overbelasting van het vaak dure systeem van internationale samenwerking waarin het verdrag voorziet.

Het derde geval betreft de van nature geringe misdrijven (zie Aanbevelingen nr. R (87) 18 betreffende de vereenvoudiging van de strafrechtspleging). Het systeem van de internationale samenwerking waarin het verdrag voorziet, zou in een dergelijk geval niet moeten worden toegepast.

Wanneer het verzoek zeer hoge kosten met zich brengt, is artikel 34 toepasselijk. Het is duidelijk dat deze paragraaf kan worden toegepast als het niet mogelijk is het akkoord te bereiken waarop artikel 34 betrekking heeft.

63. Wat lid *d*), betreft, heeft het comité gemeend dat de termen «politiek» en «fiscaal» zouden moeten worden geïnterpreteerd in overeenstemming met de andere Europese verdragen inzake strafrecht zijn uitgewerkt binnen de Raad van Europa. De deskundigen zijn overeengekomen dat geen enkel misdrijf dat door het Verdrag van de Verenigde Naties als misdrijf inzake verdovende middelen is gedefinieerd, beschouwd zou mogen worden als een politiek of fiscaal misdrijf.

— lorsque la Partie requérante revendique une compétence exorbitante;

— lorsque la décision de confiscation repose sur la présomption que certains biens représentent des produits, alors que la charge de la preuve de leur origine incombe à la personne condamnée et qu'une telle décision serait contraire aux principes fondamentaux de l'ordre juridique de la Partie requise. Il s'ensuit que, si un État reconnaît ce principe pour une catégorie d'infractions, il ne peut appliquer ce motif de refus pour une autre catégorie d'infractions;

— lorsque les intérêts des ressortissants de l'État requis pourraient être menacés, si par exemple une demande de mise en œuvre vise des biens qui font déjà l'objet d'une interdiction d'aliénation au profit d'un créancier privilégié de la faillite, ou porte sur des biens qui font l'objet d'une procédure fiscale. Ces problèmes de priorité devraient être résolus selon la législation de l'État requis.

Les paragraphes 5 et 6 de l'article 18 limitent le champ d'application du paragraphe 1, a).

61. Le motif de refus figurant à l'alinéa *b*), se retrouve aussi à l'article 2, *b*), de la Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale. Toutefois, son libellé est légèrement différent dans la présente Convention pour bien montrer que le critère est jugé objectivement.

L'expression «intérêts essentiels» fait référence aux intérêts de l'État et non à ceux des particuliers. Toutefois, ce concept peut couvrir des intérêts économiques.

62. L'alinéa *c*) vise trois catégories différentes de motifs de refus. C'est la raison pour laquelle le comité a délibérément choisi le terme général «importance». Le premier cas vise les situations dans lesquelles il existe une apparente disproportion entre la mesure sollicitée et l'infraction à laquelle elle se rapporte. Si par exemple un État est requis de confisquer une grosse somme d'argent alors que l'infraction à laquelle elle se rapporte est mineure, la coopération internationale pourra dans la plupart des cas être refusée en vertu du principe de proportionnalité. En outre, si les frais de la confiscation sont plus importants que le bénéfice attendu de la mesure au plan de la répression, la Partie requise peut refuser de coopérer à moins qu'un accord de partage des frais ne soit conclu.

Le deuxième cas concerne les demandes portant sur des sommes très faibles. Il est clair que de telles demandes ne devraient pas venir surcharger le système souvent onéreux de coopération internationale prévu par la convention.

Le troisième cas concerne des infractions mineures par nature (voir Recommandation n° R (87) 18 concernant la simplification de la justice pénale). Le système de coopération internationale prévu par la Convention ne devrait pas être appliqué en pareil cas.

Lorsque la demande entraîne des frais très élevés, l'article 34 est applicable. Il est clair que le présent paragraphe peut s'appliquer s'il n'est pas possible de parvenir à l'accord envisagé à l'article 34.

63. En ce qui concerne l'alinéa *d*), le comité a estimé que les termes «politique» et «fiscale» devraient être interprétés conformément aux autres Conventions européennes en matière pénale élaborées au sein du Conseil de l'Europe. Les experts sont convenus qu'aucune infraction définie par la Convention des Nations Unies comme infraction en matière de stupéfiants ne devrait être considérée comme une infraction politique ou fiscale.

64. Het principe *ne bis in idem* is algemeen erkend in de interne zaken. Het speelt ook een belangrijke rol in de zaken waar een buitenlands element tussenkomt, maar de toepassing ervan kan variëren van het ene land tot het andere. Lid *e*) verwijst enkel naar het principe als dusdanig, zonder de inhoud ervan te definiëren. De interpretatie van het principe en de grenzen ervan dient te geschieden in het licht van het interne recht van de aangezochte partij.

Het principe *ne bis in idem* wordt over het algemeen geïnterpreteerd in verbinding met de feiten van een welbepaalde zaak. Indien in het gegeven geval andere feiten aan de orde zijn dan die waarop het verzoek zich beroept, zou het mogelijk moeten zijn de samenwerking uit te stellen overeenkomstig artikel 19.

65. De reden tot weigering die in lid *f*), is vermeld, verwijst naar de voorwaarde van de dubbele beschuldiging. Deze voorwaarde is evenwel niet geldig voor alle categorieën van bijstand op grond van het verdrag. Met betrekking tot de bijstand waarin afdeling 2 voorziet, is deze voorwaarde enkel geldig wanneer het gaat om dwangmaatregelen.

Op het vlak van de internationale samenwerking in strafzaken kan het principe van de dubbele beschuldiging zich *in abstracto* of *in concreto* voordoen. Met het oog op de verzoeken die krachtens afdeling 4 van hoofdstuk III van dit verdrag worden voorgelegd, is overeengekomen het principe *in concreto* te beschouwen, zoals bij het Europees Verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen en in het verdrag betreffende de doorzetting van strafprocedures. In de gevallen waarbij de dubbel beschuldiging vereist is opdat onderlinge bijstand zou zijn krachtens afdeling 2, volstaat het het principe *in abstracto* toe te passen. Voor de verzoeken die krachtens afdeling 3 worden ingediend, hangt dit ervan af of het verzoek ressorteert onder de paragrafen 1 en 2 van artikel 11. Voor de verzoeken die krachtens artikel 11, paragraaf 2, worden ingediend, zou een dubbele beschuldiging *in concreto* nodig moeten zijn.

Die voorwaarde is vervuld ingeval een feit dat in een bepaald land strafbaar is, strafbaar zou zijn geweest als het was begaan onder de rechtsbevoegdheid van de aangezochte Staat en waarbij degene die het feit heeft begaan een sanctie had kunnen oplopen volgend de wetgeving van diezelfde Staat.

Deze regel betekent dat de *nomen juris* niet noodzakelijkerwijze identiek moet zijn, aangezien men niet mag verwachten dat de wetten van twee of meer Staten dermate samenvallen dat bepaalde feiten steeds zo beschouwd zouden moeten worden dat zij bestanddelen zijn van hetzelfde misdrijf. Daarenboven geeft het algemene karakter van de bewoordingen van de clause aan dat die identiteit in werkelijkheid niet noodzakelijk is, hetgeen impliceert dat de verschillen in de juridische classificatie van een misdrijf zonder belang zijn wanneer het gaat om de voorwaarde die hier wordt onderzocht. De voorwaarde van de dubbele beschuldiging zou aldus met soepelheid moeten worden toegepast om te waarborgen dat de samenwerking waarin het verdrag voorziet, de voorrang geeft aan de grond van de zaak eerder dan aan de vorm. De officiële benaming van het misdrijf of van de sanctie waar deze toe leidt, zou geen reden van weigering moeten zijn indien de gecriminaliseerde daden in de twee Staten min of meer dezelfde zijn of dezelfde juridische belangen beogen te beschermen.

Het komt de overheden van de aangezochte Staat toe vast te stellen of er een dubbele beschuldiging *in concreto* is. Artikel 28 geeft de aangezochte Staat de mogelijkheid bijkomende inlichtingen te vragen indien de verstrekte informatie onvoldoende is om gevolg te geven aan het verzoek.

66. Wanneer dwangmaatregelen worden gevraagd, is het mogelijk dat de verzoekende Staat geen volledige beschrijving kan geven van de feiten waarop het verzoek steunt, om de eenvoudige reden dat hij nog niet beschikt over inlichtingen betreffende alle

64. Le principe *ne bis in idem* est généralement reconnu dans les affaires internes. Il joue aussi un rôle important dans les affaires où intervient un élément étranger, mais son application peut varier d'un pays à l'autre. L'alinéa *e* fait seulement référence au principe proprement dit, sans définir son contenu. L'interprétation du principe et de ses limites doit se faire à la lumière du droit interne de la Partie requise.

Le principe *ne bis in idem* s'interprète généralement en liaison avec les faits d'une affaire déterminée. Si, dans un cas donné, sont en cause des faits autres que ceux invoqués dans la demande, il devrait être possible de différer la coopération, conformément à l'article 19.

65. Le motif de refus figurant à l'alinéa *f* fait référence à la condition de double incrimination. Toutefois, ce n'est pas une condition valable pour toutes les catégories d'assistance au titre de la Convention. S'agissant de l'assistance prévue par la section 2, cette condition n'est valable que lorsque des mesures coercitives sont impliquées.

Dans le domaine de la coopération internationale en matière pénale, le principe de la double incrimination peut apparaître *in abstracto* ou *in concreto*. Il a été convenu, aux fins des demandes présentées en vertu de la section 4 du chapitre III de la présente Convention, d'envisager le principe *in concreto*, comme dans la Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs et dans celle sur la transmission des procédures répressives. Dans les cas où la double incrimination est exigée pour qu'il y ait entraide en vertu de la section 2, il suffit d'appliquer le principe *in abstracto*. Pour les demandes présentées en vertu de la section 3, cela dépend du point de savoir si la demande relève des paragraphes 1 et 2 de l'article 11. Pour les demandes présentées en vertu de l'article 11, paragraphe 2, il faudrait une double incrimination *in concreto*.

Cette condition est remplie dans le cas où une infraction punissable dans un État donné aurait été punissable si elle avait été commise sous la juridiction de l'État requis et où l'auteur de cette infraction aurait été passible d'une sanction selon la législation de ce même État.

Cette règle signifie que le *nomen juris* ne doit pas nécessairement être identique, vu qu'on ne peut pas s'attendre à ce que les lois de deux États ou plus coïncident au point que certains faits devraient toujours être considérés comme constitutifs de la même infraction. En outre, le caractère général du libellé de la clause indique que cette identité n'est pas nécessaire en réalité, ce qui implique que les différences dans la classification juridique d'une infraction sont sans importance s'agissant de la condition examinée ici. La condition de double incrimination devrait ainsi être appliquée avec souplesse pour garantir que la coopération prévue par la Convention privilégie le fond par rapport à la forme. La dénomination officielle de l'infraction ou de la sanction que fait encourir celle-ci ne devrait pas être un motif de refus si les actes criminalisés dans les deux États sont à peu près les mêmes ou visent à protéger les mêmes intérêts juridiques.

Il appartient aux autorités de l'État requis d'établir s'il y a double incrimination *in concreto*. L'article 28 donne à l'État requis la possibilité de demander des informations complémentaires si celles communiquées ne sont pas suffisantes pour donner suite à la demande.

66. Lorsque des mesures coercitives sont demandées, l'État requérant peut ne pas être à même de donner une description complète des faits sur lesquels la demande est fondée, pour la simple raison qu'il ne possède pas encore de renseignements sur

relevante elementen. Daaruit volgt dat de aangezochte Staat dat verzoek op breeddenkende wijze moet onderzoeken wanneer het om de voorwaarde van de dubbele beschuldiging gaat.

De «dwangmaatregelen» moeten door de aangezochte partij worden gedefinieerd. Het is in het belang van die partij dat de voorwaarde van de dubbele beschuldiging gehandhaafd wordt.

67. Paragraaf 2 heeft enkel betrekking op voorlopige maatregelen en de onderlinge hulp met het oog op onderzoek waarmee dwangmaatregelen gepaard gaan. Het zou moeten worden gelezen in verbinding met de artikelen 9 en 12, paragraaf 1. Het verleent aan de aangezochte partij de mogelijkheid om de samenwerking te weigeren in geval de maatregel niet had kunnen worden genomen volgens haar recht indien de zaak van louter interne aard was geweest. Door melding te maken van een «analoge» interne zaak, wordt duidelijk dat het niet noodzakelijk is dat de objectieve elementen dezelfde zijn. De aangezochte partij moet rekening houden met het dringend karakter van de gevraagde maatregelen. Zij zal soms verplicht zijn een verzoekschrift in ruime zin te onderzoeken voor wat de voorwaarde betreft die in deze paragraaf is vermeld.

68. De deskundigen hebben bij het uitwerken van het verdrag onderzocht of het nodig zou zijn voor die maatregelen redenen tot weigering uit te werken die analoog zijn met die welke voorkomen in artikel 18, paragraaf 4, sub-paragrafen *a* tot *c*. Er is evenwel overeengekomen dat de bewoordingen van artikel 18, paragraaf 2, ook van toepassing zouden zijn op die situaties.

69. Paragraaf 3 voorziet in de mogelijkheid om de samenwerking te weigeren wanneer de partij aan een andere partij vraagt maatregelen te nemen die niet zouden zijn toegelaten door de wetgeving van de verzoekende partij. De deskundigen hebben het niet allen nuttig geacht een reden tot weigering uit te werken voor die situatie. Het laatste deel van de paragraaf heeft betrekking op de bevoegdheid van de overheden van de verzoekende partij. De deskundigen hebben gemeend dat een verzoek tot samenwerking dat dwangmaatregelen impliceert, steeds zou moeten zijn toegestaan door een gerechtelijke overheid — met inbegrip van een openbaar ministerie — die bevoegd is in strafzaken, hetgeen de administratieve rechtbanken alsook de rechters of rechtbanken die uitsluitend in civiele zaken bevoegd zijn, zou uitsluiten.

70. Met betrekking tot artikel 18, paragraaf 4, *a*), wordt de uitdrukking «soort misdrijf» geacht van toepassing te zijn op de gevallen waar het recht van de aangezochte partij helemaal niet voorziet in de verbeurdverklaring voor een welbepaald misdrijf. Het lid is van toepassing op de categorieën van misdrijven die uit het toepassingsgebied van artikel 2, paragraaf 1, zijn geweerd ingevolge een verklaring die overeenkomstig artikel 2, paragraaf 2, is afgelegd.

71. Lid *b* verwijst naar de andere wetten dan die welke betrekking hebben op de fundamentele beginselen van het rechtssysteem (paragraaf 1.*a* van artikel 18). Die wetten kunnen de mogelijkheid van verbeurdverklaring beperken op basis van de verhouding tussen het misdrijf en het economisch voordeel dat eruit voortvloeit, bijvoorbeeld door de verbeurdverklaring uit te sluiten of toe te staan dank zij een verwijzing naar begrippen zoals «rechtstreekse/onrechtstreekse opbrengst», «substitutiegoed» voor de instrumenten of de opbrengsten, «vruchten van wettige activiteiten gefinancierd met onwettige opbrengsten», enz. Wanneer een verzoek tot verbeurdverklaring betrekking heeft op een geval dat, indien het van interne aard was, vanwege die wetten niet tot verbeurdverklaring zou leiden, zou de aangezochte partij de mogelijkheid moeten hebben om de samenwerking te weigeren.

Het comité heeft de wisselwerking onderzocht tussen deze paragraaf en de verplichting waarin artikel 13, paragraaf 3,

tous les éléments pertinents. Il s'ensuit que l'État requis doit examiner cette demande dans un esprit large s'agissant de la condition de double incrimination.

Les «mesures coercitives» doivent être définies par la Partie requise. Il est dans l'intérêt de cette Partie que la condition de double incrimination soit maintenue.

67. Le paragraphe 2 a trait uniquement à des mesures provisoires et à l'entraide aux fins d'investigation impliquant des mesures coercitives. Il devrait être lu en combinaison avec les articles 9 et 12, paragraphe 1, il donne à la Partie requise la possibilité de refuser la coopération au cas où la mesure n'aurait pas pu être prise selon son droit si l'affaire avait été purement interne. En faisant mention d'une affaire interne «analogue», il devient clair qu'il n'est pas nécessaire que tous les éléments objectifs soient les mêmes. La Partie requise doit aussi tenir compte de l'urgence des mesures demandées. Elle sera parfois obligée d'examiner une requête dans un esprit large, pour ce qui est de la condition figurant dans ce paragraphe.

68. Les experts ont examiné, lors de l'élaboration de la convention, s'il serait nécessaire d'élaborer pour ces mesures des motifs de refus analogues à ceux figurant à l'article 18, paragraphe 4, sous-paragraphes *a*) à *c*). Toutefois, il a été convenu que le libellé de l'article 18, paragraphe 2, s'appliquerait aussi à ces situations.

69. Le paragraphe 3 prévoit la possibilité de refuser de coopérer lorsqu'une Partie demande à une autre Partie de prendre des mesures qui n'auraient pas été autorisées par la législation de la Partie requérante. Les experts n'ont pas tous jugé utile d'élaborer un motif de refus pour cette situation. La dernière partie du paragraphe traite de la compétence des autorités de la Partie requérante. Les experts ont estimé qu'une demande de coopération impliquant des mesures coercitives devrait toujours être autorisée par une autorité judiciaire — y compris le ministère public — compétente dans le domaine pénal, ce qui exclurait les tribunaux administratifs ainsi que les juges ou tribunaux, exclusivement compétents en matière civile.

70. S'agissant de l'article 18, paragraphe 4, *a*), l'expression «type d'infraction» est censée s'appliquer aux cas où la confiscation n'est pas du tout prévue pour une infraction déterminée dans le droit de la Partie requise. L'alinéa s'applique aux catégories d'infractions qui sont écartées du domaine d'application de l'article 2, paragraphe 1, suite à une déclaration faite conformément à l'article 2, paragraphe 2.

71. L'alinéa *b*) fait référence aux lois autres que celles se rapportant aux principes fondamentaux du système de droit (paragraphe 1, *a*), de l'article 18). Ces lois peuvent limiter la possibilité de confiscation sur la base de la relation entre l'infraction et l'avantage économique qui en découle, par exemple en excluant ou en admettant la confiscation, grâce à une référence à des notions telles que celles de «produit direct/indirect», «bien de substitution» pour les instruments ou les produits, «fruits d'activités licites financées par un produit illicite», etc. Lorsqu'une demande de confiscation se rapporte à un cas qui, s'il était de caractère interne, n'entraînerait pas une confiscation en raison de ces lois, la Partie requise devrait avoir la possibilité de refuser la coopération.

Le comité a examiné l'interaction entre ce paragraphe et l'obligation prévue à l'article 13, paragraphe 3. À ce sujet, les

voorziet. In dit verband zijn de deskundigen enerzijds overeengekomen dat de paragraaf enkel van toepassing zal zijn wanneer een verzoek uitgaat van Staten die de verbeurdverklaring van goederen toepassen of wanneer het gaat om een verzoek dat door een land dat de verbeurdverklaring van de waarde toepast, is gericht tot een land dat dezelfde soort verbeurdverklaring toepast; anderzijds, dat als in het stadium van de uitvoering van het verzoek er geen verband bestaat tussen een misdrijf en het goed, hetgeen het geval kan zijn in het systeem van de verbeurdverklaring van de waarde, zulks niet voldoende zal zijn om een reden tot weigering te vormen, aangezien de uitdrukking «economisch voordeel dat gelijkgesteld kan worden met de opbrengst ervan» verwijst naar het stadium van de evaluatie. Een andere manier om uit te drukken hetgeen voorafgaat, zou erin bestaan te zeggen dat de samenwerking kan worden geweigerd indien de evaluatie van de door de verzoekende partij gerealiseerde opbrengst strijdig is met de principes van het interne recht van de aangezochte partij, omwille van het verre verband tussen het misdrijf en de opbrengst.

Bij het uitwerken van die bepaling hebben de deskundigen van de Staten die hoofdzakelijk het systeem van de verbeurdverklaring van de waarde toepassen, gevreesd dat die bepaling ten onrechte zou kunnen worden geïnterpreteerd op zulkdanige wijze dat de toepassing van de beslissingen inzake verbeurdverklaring van de waarde zou worden geweerd. Om dat risico af te wenden heeft men het begin van het lid toegevoegd om te preciseren dat de toepassing van de genoemde bepaling zou geschieden zonder afbreuk te doen aan het systeem van de verbeurdverklaring van de waarde. Bij de deskundigen werd ook herinnerd aan het algemene principe dat in het verdrag is verankerd en volgens hetwelk de twee systemen ten aanzien van dit instrument op voet van gelijkheid zijn geplaatst.

Bovendien heeft het comité geconcludeerd dat, wanneer de verbeurdverklaring helemaal niet gesteund is op de evaluatie van de opbrengst, maar enkel op die van het kapitaal van de veroordeelde persoon, die gevallen buiten het toepassingsgebied van het verdrag liggen. Er werd genoteerd dat, benevens de verbeurdverklaring van de instrumenten, de artikelen 2 en 3 verwijzen naar procedures van verbeurdverklaring die hoofdzakelijk steunen op een evaluatie van het bestaan en van de hoeveelheid van onwettige opbrengsten. Dit geldt zowel voor de verbeurdverklaring van goederen (waarbij het als opbrengst geëvalueerde goed over het algemeen ook het voorwerp is van de uitvoering van de verbeurdverklaring) als voor de verbeurdverklaring van de waarde (waar men uiteindelijk de beslissing tot verbeurdverklaring kan uitvoeren door de vordering te innen op goederen die geen opbrengsten zijn, waarbij de verbeurd te verklaren «waarde» in ieder geval bepaald wordt door de evaluatie van de opbrengsten van de misdrijven).

72. Lid *c*) behoeft geen gedetailleerde commentaar. Wat de uitvoering van een buitenlandse beslissing tot verbeurdverklaring betreft (artikel 13, paragraaf 1, *a*) is het duidelijk dat de aangezochte partij moet overgaan tot een evaluatie net alsof de verbeurdverklaring een analoge interne zaak was geweest. In de gevallen waarbij de procedures van verbeurdverklaring worden ingesteld overeenkomstig artikel 13, paragraaf 1, *b*), kan de aangezochte partij, indien zij dit wenst, akten van de verzoekende partij erkennen die als gevolg konden hebben de in haar wetgeving bepaalde verjaringstermijnen te onderbreken.

73. Lid *d*) werd door de deskundigen uitvoerig onderzocht. Het is waarschijnlijk dat de meeste verzoeken tot samenwerking die op afdeling 4 van hoofdstuk III gesteund zijn, betrekking hebben op gevallen waar reeds een vroegere veroordeling bestaat. Het is echter in sommige Staten ook mogelijk de opbrengsten verbeurd te verklaren in afwezigheid van een formele veroordeling van de delinquent, soms omdat die op de vlucht is of omdat hij overleden is. In sommige andere Staten maakt de wetgeving het mogelijk om bij de verbeurdverklaring rekening te houden met andere misdrijven dan die waarover geoordeeld wordt, zonder

experts sont convenus, d'une part, que le paragraphe ne s'appliquera que si une demande émane d'États qui pratiquent la confiscation de biens ou quand il s'agit d'une demande adressée par un pays pratiquant la confiscation de la valeur à un pays pratiquant ce même type de confiscation; d'autre part, que si au stade de l'exécution de la demande il n'y a pas de relation entre une infraction et le bien, ce qui peut être le cas dans le système de la confiscation de la valeur, cela ne sera pas suffisant pour constituer un motif de refus, étant donné que l'expression «avantage économique qui pourrait être assimilé à son produit» se réfère au stade de l'évaluation. Une autre façon d'exprimer ce qui précède consisterait à dire que la coopération peut être refusée si l'évaluation du projet réalisée par la Partie requérante est contraire aux principes du droit interne de la Partie requise, en raison du lien lointain entre l'infraction et le produit.

Lors de l'élaboration de cette disposition, les experts des États qui appliquent principalement le système de la confiscation de la valeur ont craint que cette disposition puisse être interprétée à tort d'une façon qui écarterait l'application des décisions de confiscation de la valeur. Pour écarter ce risque, on a ajouté le début de l'alinéa afin de préciser que l'application de ladite disposition se ferait sans préjudice du système de la confiscation de la valeur. Les experts se sont vu rappeler aussi le principe général consacré par la convention selon lequel les deux systèmes sont sur un pied d'égalité au regard de cet instrument.

En outre, le comité a conclu que, lorsque la confiscation n'est pas du tout fondée sur l'évaluation du produit, mais uniquement sur celle du capital de la personne condamnée, ces cas se situent hors du champ d'application de la Convention. Il a été noté que, outre la confiscation des instruments, les articles 2 et 3 font référence à des procédures de confiscation essentiellement fondées sur une évaluation de l'existence et de la quantité de produits illicites. Cela vaut à la fois pour la confiscation du bien (dans laquelle le bien évalué comme produit est généralement aussi l'objet de l'exécution de la confiscation) et pour la confiscation de la valeur (où l'on peut en définitive exécuter la décision de confiscation en recouvrant la créance sur des biens qui ne constituent pas des produits, la «valeur» à confisquer étant en tout état de cause déterminée par l'évaluation du produit des infractions).

72. L'alinéa *c*) ne justifie pas de commentaires très détaillés. S'agissant de l'exécution d'une décision étrangère de confiscation [article 13, paragraphe 1, *a*)], il est évident que la Partie requise doit procéder à une évaluation comme si la confiscation avait été une affaire interne analogue. Dans le cas où des procédures de confiscation sont engagées conformément à l'article 13, paragraphe 1, *b*), la Partie requise peut, si elle le souhaite, reconnaître des actes de la Partie requérante qui ont pu avoir pour effet d'interrompre les délais de prescription prévus par sa législation.

73. L'alinéa *d*) a été examiné longuement par les experts. Il est probable que la plupart des demandes de coopération fondées sur la section 4 du chapitre III auront trait à des cas où il existe déjà une condamnation antérieure. Toutefois, il est possible aussi dans certains États de confisquer le produit en l'absence d'une condamnation formelle du délinquant, parfois parce que celui-ci est en fuite ou parce qu'il est décédé. Dans certains autres États, la législation permet de prendre en compte, lors de la confiscation, des infractions autres que celle jugée, sans mise en accusation formelle. Cette dernière possibilité concerne en particulier la

formele inbeschuldigingstelling. Laatstgenoemde mogelijkheid betreft inzonderheid de anti-drugswetgeving van sommige Staten. De deskundigen hebben gemeend dat de internationale samenwerking in dat geval niet zou mogen worden geweerd, evenwel op voorwaarde dat een beslissing van gerechtelijke aard bestaat of dat in die beslissing een verklaring voorkomt waarbij wordt gepreciseerd dat een of meer misdrijven zijn begaan. Een «beslissing van gerechtelijke aard» moet in die zin worden geïnterpreteerd dat de louter administratieve beslissingen hiervan uitgesloten zijn. Het begrip omvat echter wel de beslissingen van administratieve rechtbanken. De in dit artikel bedoelde verklaringen hebben geen betrekking op beslissingen van voorlopige aard.

74. Lid *e*) beschrijft het geval waarin de verbeurdverklaring niet mogelijk is wegens regels die de toepasselijkheid van een beslissing betreffen of omdat de beslissing niet definitief kan zijn. Hoewel in de meeste gevallen een beslissing uitvoerbaar is als zij definitief is, kan de inwerkingstelling van een buitengewoon beroep de tenuitvoerlegging verhinderen. Anderzijds kan het gebeuren dat een uitvoerbare beslissing niet definitief is, bijvoorbeeld wanneer de beslissing is gewezen in het kader van een procedure *in absentia*. Het aantekenen van verzet of het doen gelden van een rechtsmiddel tegen een dergelijke beslissing kan een opschortende werking hebben wat de tenuitvoerlegging ervan betreft, maar dit heeft niet noodzakelijkerwijze een gevolg voor het gedeelte van de beslissing dat eventueel reeds is uitgevoerd, en het impliceert evenmin noodzakelijkerwijze de opheffing van ieder beslag op realiseerbare goederen. Aldus kan het uitvoerbare karakter niet volledig gelijkgesteld worden met het definitieve karakter en om die reden werd het essentieel geacht een onderscheid te maken tussen de twee mogelijkheden. Conform artikel 27, paragraaf 3, *a*), *ii*), zou de bevoegde overheid van de verzoevende partij moeten attesteren dat de beslissing van verbeurdverklaring uitvoerbaar is en dat zij niet vatbaar is voor gewone rechtsmiddelen.

75. Lid *f*) betreft de verstekprocedures. Het is geïnspireerd op het tweede aanvullende protocol bij het Europees Verdrag betreffende de uitlevering. Bij het opstellen van deze bepaling liet het comité zich leiden door de Resolutie (75) 11 betreffende de te volgen criteria in de vonnisprocedure bij afwezigheid van de beklaagde, alsook artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

76. De paragrafen 5 en 6 hebben tot doel de mogelijkheden voor de misdadigers te beperken om zich aan het gerecht te onttrekken door de eenvoudige weigering zich aan de dagvaardingen te onderwerpen. Paragraaf 6 is echter niet verplicht. Het komt toe aan de overheden van de aangezochte Staat te beoordelen ten aanzien van het interne recht van de aangezochte partij of de beslissing bij verstek is genomen, alsook het gewicht van de in de paragraaf opgesomde omstandigheden.

77. Paragraaf 7 heeft betrekking op het bankgeheim in het kader van de internationale samenwerking. Wat het nationale niveau betreft, zie artikel 4, paragraaf 1, en het gedeelte van het verklarend verslag in verband met dat artikel.

In de meeste Staten vereist de opheffing van het bankgeheim de beslissing van een magistraat, een onderzoeksrechter, een procureur of een «grand jury». De deskundigen hebben het vanzelfsprekend geacht dat een partij kan eisen dat de internationale samenwerking wordt beperkt tot de gevallen waarin de beslissing om het bankgeheim op te heffen, door een dergelijke overheid is gelast of toegestaan.

Luidens het Verdrag van de Verenigde Naties kan men zich nooit op het bankgeheim beroepen om de samenwerking te weigeren wanneer het gaat om de opbrengsten van misdrijven inzake verdovende middelen of witwassen. Het onderhavige verdrag wil de internationale samenwerking niet beperken wet die misdrijven betreft.

législation antistupéfiants de certains États. Les experts ont estimé que la coopération internationale ne devrait pas être écartée dans ce cas, pourvu toutefois qu'une décision de caractère judiciaire existe ou que figure dans cette décision une déclaration précisant qu'une ou plusieurs infractions ont été commises. Une «décision de caractère judiciaire» doit s'interpréter comme n'englobant pas les décisions purement administratives. Toutefois, elle inclut les décisions des tribunaux administratifs. Les déclarations visées dans cet article ne concernent pas les décisions de caractère provisoire.

74. L'alinéa *e*) décrit le cas où la confiscation n'est pas possible du fait des règles concernant l'applicabilité d'une décision ou parce que la décision peut ne pas être définitive. Bien que dans la plupart des cas une décision soit exécutoire si elle est définitive, la mise en œuvre d'un recours extraordinaire peut empêcher l'exécution. D'un autre côté, il se peut qu'une décision exécutoire ne soit pas définitive, par exemple lorsque la décision a été rendue dans le cadre d'une procédure *in absentia*. L'introduction d'une opposition ou d'un recours contre une telle décision peut avoir un effet suspensif en ce qui concerne son exécution, mais elle n'a pas forcément d'effet sur la partie de la décision qui a éventuellement été déjà exécutée et elle n'implique pas non plus nécessairement la levée de toute saisie de biens réalisables. Ainsi, le caractère exécutoire ne peut pas être complètement assimilé au caractère définitif et, pour cette raison, il a été jugé essentiel de distinguer entre les deux possibilités. Conformément à l'article 27, paragraphe 3, *a*), *ii*), l'autorité compétente de la Partie requérante devrait attester que la décision de confiscation est exécutoire et qu'elle n'est pas susceptible de recours ordinaires.

75. L'alinéa *f*) concerne les procédures par défaut. Il s'inspire du deuxième Protocole additionnel à la Convention européenne d'extradition. En rédigeant cette disposition, le comité avait à l'esprit la Résolution (75) 11 sur les critères à suivre dans la procédure de jugement en l'absence du prévenu, ainsi que l'article 6 de la Convention européenne des Droits de l'Homme.

76. Les paragraphes 5 et 6 ont pour objet de limiter les possibilités pour les criminels de se soustraire à la justice par le simple refus de se soumettre aux citations à comparaître. Le paragraphe 6 n'est cependant pas obligatoire. Il appartient aux autorités de l'État requis d'apprécier au regard du droit interne de la Partie requise si la décision a été prise par défaut ainsi que le poids des circonstances énumérées dans le paragraphe.

77. Le paragraphe 7 traite du secret bancaire dans le cadre de la coopération internationale. S'agissant du niveau national, voir l'article 4, paragraphe 1, et la partie du rapport explicatif relative à cet article.

Dans la plupart des États, la levée du secret bancaire nécessite la décision d'un magistrat, d'un juge d'instruction, d'un procureur ou d'un «grand jury». Les experts ont estimé naturel qu'une Partie puisse exiger que la coopération internationale soit limitée aux cas où la décision de lever le secret bancaire a été ordonnée ou autorisée par une telle autorité.

Aux termes de la Convention des Nations Unies, le secret bancaire ne peut jamais être invoqué pour refuser de coopérer s'agissant de produits d'infractions en matière de stupéfiants ou de blanchiment. La présente convention n'entend pas limiter la coopération internationale en ce qui concerne ces infractions.

Artikel 19 — Verdaging

78. Een beslissing tot verdaging zal op algemene wijze gepaard gaan met een einddatum. De aangezochte partij kan bijgevolg het aan een verzoek te geven gevolg verscheidene malen uitstellen. Conform artikel 20 kan de aangezochte partij ook onderzoeken of het verzoek niet gedeeltelijk of onder bepaalde voorwaarden kan worden ingewilligd alvorens tot uitstel te beslissen. Het is normaal dat de beslissing wordt genomen in overleg met de verzoekende partij. Indien de aangezochte partij beslist tot uitstel, zijn de artikelen 30 en 31, paragraaf 1, c), van toepassing.

Artikel 20 — Gedeeltelijke voorwaardelijke aanvaarding van een verzoek

79. Hierbij wordt verwezen naar de commentaar die hierboven is uiteengezet onder de rubriek van artikel 19. De uitdrukking «eventueel» geeft aan dat het overleg de regel zou moeten zijn; de onmiddellijke beslissingen zouden de uitzondering moeten vormen behalve wanneer zij uitsluitend steunen op rechtsvragen, aangezien het over het algemeen opportuun is de partij te raadplegen die een verzoek tot internationale samenwerking heeft geformuleerd. Het verdrag schrijft geen bijzondere vorm voor dat overleg voor. Het overleg kan informeel zijn, bijvoorbeeld een gewone telefonische oproep vanwege de bevoegde overheid aan haar tegenhanger.

Voorwaarden kunnen door de centrale overheden van de aangezochte partij of in voorkomend geval door iedere andere overheid die over het verzoek beslist, worden gesteld. Die voorwaarden kunnen inzonderheid betrekking hebben op de rechten van derden of kunnen stellen dat een vraagstuk aangaande de eigendom over een welbepaald goed wordt opgelost vooraleer een definitieve beslissing wordt genomen aangaande de vervreemding van het goed.

De paragraaf beoogt ook de gedeeltelijke weigering die de vorm zou kunnen aannemen van een beslissing om enkel de verbeurdverklaring van een welbepaald goed te aanvaarden of om slechts een gedeelte van het bedrag te realiseren.

Afdeling 6

Kennisgeving en bescherming van de rechten van derden

Artikel 21 — Kennisgeving van documenten

80. Dit artikel is opgesteld op basis van het Verdrag van Den Haag betreffende de kennisgeving van gerechtelijke documenten in civiele of handelszaken, maar wijkt lichtjes van dat verdrag af. De vereisten inzake kennisgeving zijn belangrijk, met name voor derden. Het artikel is in deze afdeling opgenomen precies om dat aspect te beklemtonen.

Wat het verband tussen dit artikel en andere verdragen betreft, zie artikel 39.

Het verdrag verschaft een juridische grondslag, voor zover die niet krachtens andere instrumenten bestaat, voor de internationale samenwerking met het oog op de verwezenlijking van de voorwaarden van kennisgeving. Onder de kennisgevingen die vereist kunnen worden volgens het interne recht, kan men vermelden: de gerechtelijke beslissing om beslag te leggen op het goed, de tenuitvoerlegging van die beslissing, de beslaglegging van goederen waarop derden rechten hebben verworven, de beslaglegging van geregistreerde goederen enz. Het type van gerechtelijke akte waarvan kennis kan worden gegeven, moet steeds worden vastgesteld door het interne recht.

Als het erop aankomt snel te handelen of wanneer het gaat om de kennisgeving van minder belangrijke gerechtelijke akten, kan

Article 19 — Ajournement

78. Une décision d'ajournement sera généralement assortie d'une date limite. La Partie requise peut donc différer plusieurs fois la suite à donner à une demande. Conformément à l'article 20, la Partie requise peut aussi examiner s'il peut être fait droit à la demande de manière partielle ou conditionnelle avant de prendre la décision de différer. Il est normal que cette décision soit prise en consultation avec la Partie requérante. Si la Partie requise décide de différer, les articles 30 et 31, paragraphe 1, c), s'appliquent.

Article 20 — Acceptation partielle ou sous condition d'une demande

79. On se reportera aux commentaires présentés ci-dessus sous la rubrique de l'article 19. L'expression «éventuellement» indique que la consultation devrait être la règle; les décisions immédiates devraient être l'exception sauf si elles sont exclusivement fondées sur des questions de droit, car il est généralement opportuun de consulter la Partie qui fait une demande de coopération internationale. La Convention ne prescrit aucune forme particulière pour ces consultations. Elles peuvent être informelles, un simple appel téléphonique de l'autorité compétente à son homologue, par exemple.

Des conditions peuvent être posées par les autorités centrales de la Partie requise ou, le cas échéant, par toute autre autorité qui statue sur la demande. Ces conditions peuvent concerner particulièrement les droits des tiers ou peuvent exiger qu'une question de propriété d'un bien déterminé soit résolue avant qu'une décision définitive sur l'aliénation du bien ne soit prise.

La paragraphe envisage aussi le refus partiel qui pourrait prendre la forme d'une décision de n'admettre que la confiscation d'un bien déterminé ou de ne réaliser qu'une partie du montant.

Section 6

Notification et protection des droits des tiers

Article 21 — Notification de documents

80. Cet article a été établi sur la base de la Convention de La Haye sur la notification des documents juridiques en matière civile ou commerciale, mais diffère légèrement de cette Convention. Les exigences en matière de notification sont importantes, en particulier pour les tiers. C'est pour insister sur cet aspect que l'article a été placé dans cette section.

S'agissant de la relation entre cet article et d'autres conventions, voir l'article 39.

La Convention fournit la base juridique, si celle-ci n'existe pas en vertu d'autres instruments, de la coopération internationale pour la réalisation des conditions de notification. Parmi les notifications qui peuvent être requises, suivant le droit interne, on peut mentionner les décisions judiciaires de saisir un bien, l'exécution de ces décisions, la saisie de biens sur lesquels des tiers ont acquis des droits, la saisie de biens enregistrés, etc. Le type d'acte judiciaire qui peut être notifié doit toujours être fixé par le droit interne.

Quand il importe d'agir rapidement ou quand il s'agit de la notification d'actes judiciaires de caractère moins important, le

het recht van de kennisgevende Staat de rechtstreekse verzending van die documenten of het beroep op rechtstreekse en officiële middelen toestaan. Onder voorbehoud dat een verdragsluitende partij geen bezwaar heeft ten aanzien van die procedure, via een krachtens artikel 21, paragraaf 2, geformuleerd voorbehoud, zouden de Staten de mogelijkheid moeten hebben die rechtstreekse communicatiemiddelen te gebruiken.

Wat het aangeven van de rechtsmiddelen betreft, hebben de deskundigen geoordeeld dat het zou volstaan aan te geven welke rechtbank van de verzendende Staat rechtstreeks door de persoon die de kennisgeving heeft ontvangen kan worden geadieerd, en de eventuele termijnen binnen dewelke die rechtbank moet worden geadieerd. Er zou ook moeten worden gepreciseerd of dat dient te gebeuren door de persoon zelf ofwel of die persoon te dien einde door een advocaat kan worden vertegenwoordigd. Een vermelding van andere mogelijkheden van beroep is niet noodzakelijk.

Artikel 22 — **Erkenning van buitenlandse beslissingen**

81. Artikel 22 beschrijft op welke manier de rechten van derden zouden moeten worden beschouwd vanuit het oogpunt van het verdrag. De praktijk heeft aangetoond dat de delinquenten vaak een beroep doen op «schijnkopers» om goederen te verwerven. Ouders, echtgenotes, kinderen of vrienden kunnen worden gebruikt als stromannen. De derden kunnen echter personen zijn die een legitiem recht hebben op een goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing tot verbeurdverklaring of van een beslaglegging. Artikel 5 verplicht de verdragsluitende partijen ertoe de rechten van derden te beschermen.

Onder derden dient volgens het comité iedere persoon te worden verstaan die door de tenuitvoerlegging van een beslissing tot verbeurdverklaring wordt geraakt of die betrokken is bij een procedure van verbeurdverklaring bedoeld in artikel 13, paragraaf *b*), maar die niet de delinquent is. Die term zou ook volgens het interne recht personen kunnen omvatten op wie de beslissing van verbeurdverklaring betrekking heeft (zie ook commentaar bij artikel 5).

De rechten van derden kunnen in de verzoekende Staat al dan niet zijn onderzocht. In het ontkennende geval is de betrokken derde steeds gerechtigd zijn aanspraken te doen gelden in de aangezochte Staat overeenkomstig de wetgeving van die Staat. In feite kan dit vaak gebeuren, aangezien in sommige Staten, zoals in het Verenigd Koninkrijk, de rechten van derden beschermd zijn in het stadium van de tenuitvoerlegging van de beslissing van verbeurdverklaring en niet in het stadium van de beslissing. Een gevolg van die toestand is dat de Staten zich in dat geval over geen enkele reden van weigering kunnen beroepen, zoals artikel 18, paragraaf 1, *a*), door te doen gelden dat de rechten van derden niet zijn onderzocht.

In geval de rechten van derden reeds in de verzoekende Staat zijn beschermd, gaat het verdrag uit van het principe dat de buitenlandse beslissing moet worden erkend. In aanwezigheid echter van één van de situaties die in paragraaf 2 zijn opgesomd, kan de erkenning worden geweigerd, met name wanneer de derden niet voldoende in staat zijn geweest om hun rechten te doen gelden. Dit impliceert evenwel niet noodzakelijkerwijze dat het verzoek om samenwerking moet worden geweigerd. Het zou opportuun kunnen zijn de toestand in de aangezochte Staat te verhelpen, in welk geval een weigering niet noodzakelijk blijkt. Artikel 20 kan ook worden aangewend voor zover de aangezochte partij de erkenning van de rechten van derden als voorwaarde voor samenwerking voorop kan stellen.

Hieruit volgt dat artikel 14, paragraaf 2, geen betrekking heeft op de beslissingen in verband met de rechten van derden. Artikel 22 handelt uitsluitend over de rechten van derden. Niets in dit verdrag zou op zulkdanige wijze kunnen worden geïnterpreteerd dat te goeder trouw afbreuk wordt gedaan aan het recht van derden.

droit de l'État notifiant peut autoriser l'expédition directe de ces documents ou le recours à des voies directes et officielles. Sous réserve qu'une Partie à la Convention n'ait pas d'objections à cette procédure, par le biais d'une réserve formulée en vertu de l'article 21, paragraphe 2, les États devraient avoir la possibilité d'utiliser ces moyens directs de communication.

S'agissant de l'indication des recours juridiques, les experts ont estimé qu'il suffirait d'indiquer quel tribunal de l'État expéditeur la personne qui a reçu la notification peut saisir directement et les délais éventuels dans lesquels ce tribunal doit être saisi. Il faudrait aussi préciser si cela doit être fait par la personne elle-même ou si elle peut être représentée à cet effet par un avocat. Aucune indication d'autres possibilités de recours n'est nécessaire.

Article 22 — **Reconnaissance de décisions étrangères**

81. L'article 22 décrit de quelle manière les droits des tiers devraient être envisagés sous l'angle de la Convention. La pratique a montré que les délinquants ont souvent recours à des «acheteurs» apparents pour acquérir des biens. Parents, épouses, enfants ou amis peuvent être utilisés comme prête-noms. Toutefois, les tiers peuvent être des personnes qui ont un droit légitime sur un bien ayant fait l'objet d'une décision de confiscation ou d'une saisie. L'article 5 oblige les Parties à la Convention à protéger les droits des tiers.

Par tiers, le comité a entendu toute personne affectée par l'exécution d'une décision de confiscation ou impliquée dans une procédure de confiscation visée à l'article 13, paragraphe 1, *b*), mais qui n'est pas le délinquant. Ce terme pourrait englober aussi, suivant le droit interne, des personnes visées par la décision de confiscation (voir aussi le commentaire de l'article 5).

Les droits des tiers peuvent avoir été examinés ou non dans l'État requérant. Dans la négative, le tiers concerné est toujours en droit de faire valoir ses prétentions dans l'État requis conformément à la législation de celui-ci. De fait, cela peut arriver souvent, étant donné que dans certains États, comme le Royaume-Uni, les droits des tiers sont protégés au stade de l'exécution de la décision de confiscation et non à celui de la décision. Une conséquence de cet état de fait est que les États ne peuvent dans ce cas invoquer aucun des motifs de refus, comme l'article 18, paragraphe 1, *a*), en faisant valoir que les droits des tiers n'ont pas été examinés.

Au cas où les droits des tiers sont déjà protégés dans l'État requérant, la Convention part du principe que la décision étrangère doit être reconnue. Toutefois, en présence de l'une des situations énumérées au paragraphe 2, la reconnaissance peut être refusée, en particulier lorsque les tiers n'ont pas eu de possibilité suffisante de faire valoir leurs droits. Cela n'implique cependant pas nécessairement que la demande de coopération doive être refusée. Il pourrait être opportuun de remédier à la situation dans la Partie requise, auquel cas un refus ne paraît pas nécessaire. L'article 20 peut aussi être utilisé dans la mesure où la Partie requise peut poser comme condition à la coopération la reconnaissance des droits des tiers.

Il s'ensuit que l'article 14, paragraphe 2, n'a pas trait aux décisions portant sur les droits des tiers. L'article 22 traite exclusivement des droits des tiers. Rien dans la présente Convention ne saurait être interprété de façon à porter préjudice au droit des tiers de bonne foi.

Afdeling 7

Procedure en andere algemene regels

De meeste bepalingen van deze afdeling zijn expliciet en vereisen geen bijzondere toelichting. Niettemin dient het volgende te worden vermeld:

82. Artikel 23 verleent de partijen het recht om indien nodig verscheidene centrale overheden aan te wijzen. Die mogelijkheid zou op restrictieve wijze moeten worden aangewend om geen onnodige verwarring te scheppen en geen afbreuk te doen aan een nauwe samenwerking tussen de Staten. Zelfs indien dat niet uitdrukkelijk in het verdrag is gesteld, zouden de partijen, gelet op de interne organisatorische problemen, gemachtigd moeten zijn om in voorkomend geval andere centrale overheden aan te wijzen. De bevoegdheden van de centrale overheden worden bepaald door het nationale recht.

83. Artikel 24 beschrijft de communicatienetten. Als algemene regel dient men via de centrale overheid te passeren. De toepassing van paragraaf 2 is facultatief. De gerechtelijke overheid is evenwel ertoe gehouden een afschrift van het verzoekschrift aan haar eigen centrale overheid over te zenden, die het moet doorsturen naar de centrale overheid van de aangezochte partij. Met het oog op het onderhavige verdrag omvat de uitdrukking «gerechtelijke overheid» ook het openbaar ministerie. De verzoekschriften of mededelingen bedoeld in paragraaf 5 van het artikel betreffen hoofdzakelijk de eenvoudige aanvragen voor inlichtingen, bijvoorbeeld inlichtingen afkomstig van het kadaster.

84. Artikel 25 maakt een aanpassing aan de evolutie van de technieken mogelijk. De term «telecommunicatie» zou bijgevolg het voorwerp moeten uitmaken van een ruime interpretatie.

In dringende gevallen zullen de Staten er misschien de voorkeur aan geven eerst telefonisch contact op te nemen. In dat geval moeten de verzoeken om samenwerking alleszins schriftelijk worden bevestigd. De Staten zouden aandacht moeten besteden aan de veiligheidsproblemen die gesteld worden door het gebruik van openbare netten, bijvoorbeeld door de communicaties te coderen om ze te beschermen. Artikel 27, paragraaf 3, a), vereist de verzending van een eensluidend verklaard afschrift. Het zou mogelijk moeten zijn een kopie van het certificaat per telefax over te zenden, waarbij achteraf het origineel ter bevestiging wordt toegestuurd.

85. Artikel 27 defineert de belangrijke regels die toepasselijk zijn op de inhoud van het verzoekschrift tot samenwerking. Indien die regels niet strikt worden gevolgd, is het duidelijk dat de internationale samenwerking moeilijk zal zijn. Inzonderheid is het onontbeerlijk dat de verzoekende partij de bepalingen van paragraaf 1, c) en e), getrouw volgt. Wat met name de banken betreft, is het noodzakelijk op gedetailleerde wijze het filiaal in kwestie en het adres ervan aan te geven. Het ligt echter niet in de bedoeling van het comité dat het artikel zo zou worden geïnterpreteerd dat hieruit de verplichting volgt voor de verzoekende partij om duidelijke bewijzen te leveren (*prima facie evidence*).

Paragraaf 1, f), verwijst naar de artikelen 9 en 12.

Paragraaf 2 vergt de vermelding van de maximale som die men wenst te innen. Deze paragraaf betreft met name de verzoeken betreffende de voorlopige maatregel met het oog op de eventuele tenuitvoerlegging van de beslissingen tot verbeurdverklaring van de waarde.

Paragraaf 3, a), iii), kan met name relevant zijn in het geval van een beslissing tot verbeurdverklaring van de waarde die reeds het

Section 7

Procédure et autres règles générales

La plupart des dispositions de cette section sont explicites et n'appellent pas de commentaires particuliers. Il convient toutefois de faire mention de ce qui suit:

82. L'article 23 confère aux Parties le droit de désigner, si nécessaire, plusieurs autorités centrales. Cette possibilité devrait être utilisée de manière restrictive pour ne pas créer de confusion inutile et ne pas nuire à une coopération étroite entre les États. Même si cela n'est pas expressément dit dans la Convention, les Parties devraient être habilitées, compte tenu des problèmes organisationnels internes, à changer le cas échéant d'autorités centrales. Les pouvoirs des autorités centrales sont déterminés par le droit national.

83. L'article 24 décrit les réseaux de communication. En règle générale, il convient de passer par l'autorité centrale. L'application du paragraphe 2 est facultative. Toutefois, l'autorité judiciaire est tenue d'adresser copie de la demande à sa propre autorité centrale, qui doit la faire suivre à l'autorité centrale de la Partie requise. Aux fins de la présente Convention, l'expression «autorité judiciaire» comprend aussi le ministère public. Les demandes ou communications visées au paragraphe 5 de l'article concernent essentiellement les simples demandes d'informations, par exemple les renseignements provenant d'un cadastre.

84. L'article 25 permet une adaptation à l'évolution des techniques. Le terme «télécommunications» devrait donc faire l'objet d'une interprétation élargie.

En cas d'urgence, les États préféreront peut-être prendre d'abord contact par téléphone. Cela étant, les demandes de coopération doivent, en tout cas, être confirmées par écrit. Les États devraient être attentifs aux problèmes de sécurité que pose l'utilisation de réseaux publics, par exemple en cryptant les communications pour les protéger. L'article 27, paragraphe 3, a), exige l'envoi d'une copie certifiée conforme. Il devrait être possible d'envoyer une copie du certificat par télécopieur, mais en envoyant ultérieurement l'original à titre de confirmation.

85. L'article 27 définit les règles importantes applicables au contenu de la demande de coopération. Si ces règles ne sont pas strictement suivies, il est clair que la coopération internationale sera difficile. En particulier, il est indispensable que la Partie requérante suive fidèlement les dispositions du paragraphe 1, c), et e). Notamment, en ce qui concerne les banques, il est nécessaire d'indiquer de manière détaillée la succursale en question et son adresse. Il n'est toutefois pas dans les intentions du comité que l'article soit interprété comme impliquant l'obligation pour la Partie requérante de fournir des preuves manifestes (*prima facie evidence*).

Le paragraphe 1, f), renvoie aux articles 9 et 12.

Le paragraphe 2 exige l'indication de la somme maximale que l'on cherche à recouvrer. Il concerne notamment des demandes concernant des mesures provisoires en vue de l'exécution éventuelle des décisions de confiscation de la valeur.

Le paragraphe 3, a), iii), peut notamment être pertinent dans le cas d'une décision de confiscation de la valeur qui a déjà fait

voorwerp heeft uitgemaakt van een gedeeltelijke tenuitvoerlegging. Die paragraaf kan ook van toepassing zijn wanneer verzoeken tot tenuitvoerlegging gericht worden tot verscheidene Staten of wanneer de verzoekende Staat een gedeelte van de beslissing wil laten uitvoeren.

Paragraaf 3, *a*), *iv*), kan in sommige Staten neerkomen op een verzoek tot het nemen van voorlopige maatregelen.

Paragraaf 3, *b*), vertoont een algemeen karakter. Om goed te begrijpen wat die paragraaf in een welbepaald geval impliceert, zouden de partijen de paragraaf moeten lezen in verbinding met de voorgaande paragrafen van het artikel.

86. Artikel 28 maakt het een partij mogelijk om de informatie te vragen. Zij kan dit doen en tegelijkertijd de nodige voorlopige maatregel treffen voor het geval dat het verzoek tot samenwerking zonder voorwerp zou worden indien de voorlopige maatregelen niet zouden zijn genomen.

87. Artikel 29 beoogt het voorkomen van ieder nadelig gevolg van verzoeken die betrekking hebben op hetzelfde goed of op dezelfde persoon. Het kan met name in geval van aanwending van het systeem van de verbeurdverklaring van waarde gebeuren dat hetzelfde goed aan verbeurdverklaring wordt onderworpen. In dit geval, verplicht artikel 29 de betrokken partijen ertoe het plegen van overleg te beogen.

88. Artikel 31, paragraaf 1, *a*), legt de aangezochte partij de verplichting op de verzoekende partij onverwijld in te lichten over het gevolg dat aanstonds aan haar verzoek is gegeven. Die verplichting van informatie betreft met name de gevallen waarin een partij maatregelen onderneemt die een zekere tijd kunnen duren en waarin de verzoekende partij er een legitiem belang bij heeft op de hoogte te worden gehouden over die maatregelen en de lopende resultaten ervan, bijvoorbeeld inzake afluistering van telefoongesprekken, beschikkingen inzake controle enz. Paragraaf 1, *b*), kan mededelingen insluiten betreffende feiten een invloed zouden kunnen hebben op het eindresultaat van de samenwerking. Paragraaf 2 handelt over de verplichting van de verzoekende partij om de aangezochte partij te informeren over iedere verandering die de rechtvaardiging van iedere vordering krachtens het verdrag ontnemen, bijvoorbeeld een beslissing van de verzoekende partij inzake amnestie of gratie. In een dergelijk geval is de aangezochte partij ertoe gehouden een einde te maken aan de procedures. Dit is over het algemeen het geval krachtens het recht van de aangezochte partij (zie artikel 14, paragraaf 1). De verzoekende partij heeft steeds de mogelijkheid om haar verzoek tot samenwerking in te trekken.

89. Artikel 32 betreft de regel van de specialiteit, die in verschillende andere Europese verdragen voorkomt. Het comité heeft de regel echter niet verplicht willen stellen in alle gevallen waarop het verdrag van toepassing is. Dit is de reden waarom het comité in paragraaf 1 de mogelijkheid heeft voorzien voor de aangezochte partij om de uitvoering van een verzoek te onderwerpen aan de regel van de specialiteit. Sommige partijen zouden steeds hun toevlucht nemen tot die mogelijkheid. Ook hebben de deskundigen in paragraaf 2 voorzien in de mogelijkheid om te verklaren dat de regel van de specialiteit steeds van toepassing zou zijn ten aanzien van de andere verdragsluitende partijen.

90. Artikel 33 handelt over de vertrouwelijkheid, zoals in de verzoekende partij als in de aangezochte partij. Het is belangrijk het nationale recht aan te passen opdat bijvoorbeeld financiële instellingen hun klanten niet op de hoogte zouden brengen van het feit dat onderzoeken of procedures aan de gang zijn. De verspreiding van dergelijke informatie is een strafbaar feit in sommige Staten. De graad van vertrouwelijkheid in het kader van de internationale samenwerking valt samen met de graad van geheimhouding in het interne recht. De term «vertrouwelijk» zou verschillende juridische connotaties kunnen hebben naar gelang van de Staten.

l'objet d'une exécution partielle. Il peut aussi s'appliquer lorsque des demandes d'exécution sont faites à plusieurs États ou lorsque l'État requérant cherche à exécuter une partie de la décision.

Le paragraphe 3, *a*), *iv*), peut, dans certains États, équivaloir à une demande de prise de mesures provisoires.

Le paragraphe 3, *b*), a un caractère général. Pour bien comprendre ce qu'il implique dans un cas particulier, les Parties devraient lire ce paragraphe en liaison avec les paragraphes précédents de l'article.

86. L'article 28 permet à une Partie de demander des informations complémentaires. Elle peut le faire tout en prenant les mesures provisoires nécessaires pour le cas où la demande de coopération deviendrait sans objet si les mesures provisoires n'étaient pas prises.

87. L'article 29 vise à prévenir tout effet préjudiciable de demandes relatives au même bien ou à la même personne. Il peut arriver, particulièrement en cas d'utilisation du système de confiscation de la valeur, que le même bien soit sujet à confiscation. Dans ce cas, l'article 29 oblige les Parties intéressés à envisager de se consulter.

88. L'article 31, paragraphe 1, *a*), fait à la Partie requise l'obligation d'informer sans délai la Partie requérante de la suite donnée aussitôt à sa demande. Cette obligation d'information concerne notamment les cas où une Partie entreprend des mesures susceptibles de durer un certain temps et où la Partie requérante a un intérêt légitime à être tenue informée de ces mesures et de leurs résultats en cours, par exemple en matière d'écoutes téléphoniques, d'ordonnances de contrôle, etc. Le paragraphe 1, *b*), peut inclure des communications concernant des faits qui pourraient influencer sur le résultat final de la coopération. Le paragraphe 2 traite de l'obligation pour la Partie requérante d'informer la Partie requise de tout changement privant de justification toute action en vertu de la Convention, par exemple une décision de la Partie requérante en matière d'amnistie ou de grâce. En pareil cas, la Partie requise est tenue de mettre fin aux procédures. Tel est généralement le cas en vertu du droit de la Partie requise (voir article 14, paragraphe 1). La Partie requérante a toujours la possibilité de retirer sa demande de coopération.

89. L'article 32 a trait à la règle de la spécialité qui figure dans plusieurs autres Conventions européennes. Le comité n'a toutefois pas voulu rendre la règle obligatoire dans tous les cas auxquels s'applique la Convention. C'est pourquoi il a prévu au paragraphe 1 la faculté pour la Partie requise de subordonner l'exécution d'une demande à la règle de spécialité. Certaines Parties auraient toujours recours à cette faculté. Aussi, les experts ont-ils prévu au paragraphe 2 la possibilité de déclarer que la règle de spécialité s'appliquerait toujours à l'égard des autres Parties à la Convention.

90. L'article 33 traite de la confidentialité, tant dans la Partie requérante que dans la Partie requise. Il est important d'adapter le droit national afin que, par exemple, des institutions financières ne puissent pas avertir leurs clients que des investigations ou procédures sont en cours. La divulgation de tels faits est une infraction pénale dans certains États. Le degré de confidentialité dans le cadre de la coopération internationale coïncide avec le degré de secret en droit interne. Le terme «confidentiel» pourrait avoir des connotations juridiques différentes selon les États.

91. Artikel 34 beoogt enkel de «kosten» die voor de aangevraagde maatregel worden opgelopen. De deskundigen hebben zich afgevraagd of artikel 34 ook de «uitgavens» zou moeten beogen, maar hebben die idee verworpen.

92. Artikel 35, paragraaf 1, verplicht in principe de partijen ertoe overleg te plegen in geval van aansprakelijkheid voor schade. Het overleg met toepassing van paragraaf 1 zou geen afbreuk moeten doen aan de verplichting van een partij om onverwijld de schadevergoeding te betalen die verschuldigd aan de partij welke slachtoffer is met toepassing van een gerechtelijke beslissing te dien einde. Het overleg is echter niet altijd noodzakelijk wanneer een probleem zich stelt ten aanzien van de betaling van schadevergoeding. Indien een partij beslist schadevergoeding te betalen aan een slachtoffer omwille van een door die partij begane vergissing, bestaat er geen enkele verplichting om met de andere partij overleg te plegen.

Indien een andere partij een belang kan hebben bij een zaak, spreekt het vanzelf dat die partij de middelen zou moeten hebben om haar belangen te vrijwaren. De verwerende partij zou er zich derhalve indien mogelijk voor moeten inspannen de andere partij over de zaak in te lichten.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

93. Op enkele uitzonderingen na zijn de bepalingen van dit hoofdstuk voor het grootste gedeelte gesteund op het «model van de slotclausules voor de verdragen en akkoorden gesloten binnen de Raad van Europa», dat is goedgekeurd door het Comité van ministers van de Raad van Europa op de 315e vergadering op het niveau van de afgevaardigden, in februari 1980. De meeste van die artikelen behoeven derhalve geen bijzondere opmerking, maar de volgende punten verdienen wel enige toelichting.

94. De artikelen 36 en 37 zijn opgesteld op basis van verschillende precedentes die tot stand gekomen zijn in andere verdragen welke in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt, zoals het verdrag betreffende de overbrenging van veroordeelden, die voorzien in de ondertekening vóór de inwerkingtreding van het verdrag, niet alleen door de Lidstaten van de Raad van Europa maar ook door de niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan het uitwerken van het verdrag. Die bepalingen zijn erop gericht een zo groot mogelijk aantal geïnteresseerde Staten, niet noodzakelijk leden van de Raad van Europa, toe te laten zo vlug mogelijk partijen te worden. De bepaling die in artikel 36 voorkomt, is bestemd om toegepast te worden op drie niet-lidstaten, namelijk Australië, Canada en de Verenigde Staten, die met waarnemers in het beperkt comité vertegenwoordigd waren en die actief betrokken waren bij het uitwerken van het verdrag. De niet-lidstaten, andere dan diegene waarop artikel 36 betrekking heeft, kunnen worden uitgenodigd om tot het verdrag toe te treden overeenkomstig artikel 37.

95. Artikel 39 beoogt het verzekeren van de coëxistentie van het verdrag met andere multilaterale of bilaterale verdragen die betrekking hebben op punten die eveneens in het onderhavige verdrag worden behandeld.

Paragraaf 1 betreft met name het Verdrag van de Verenigde Naties. Het is mogelijk dat een verzoek dat op grond van het onderhavige verdrag van het verdrag van de Verenigde Naties wordt gedaan, beheerst kan worden door het ene of het andere van die verdragen. Hetzelfde geldt voor de verzoeken die onder het toepassingsgebied vallen van zowel het onderhavige verdrag als van het verdrag voor onderlinge bijstand of van het verdrag betreffende de internationale waarde van strafvonnissen. Paragraaf 2 drukt op positieve wijze het feit uit dat de partijen voor

91. L'article 34 vise uniquement les «frais» encourus pour la mesure sollicitée. Les experts se sont demandé si l'article 34 devrait aussi viser les «dépenses», mais ont rejeté cette idée.

92. L'article 35, paragraphe 1, oblige, en principe, les Parties à se consulter en cas de responsabilité pour des dommages. Les consultations en application du paragraphe 1 ne devraient pas porter atteinte à l'obligation d'une Partie de payer sans délai les dommages dus à la Partie victime en application d'une décision judiciaire à cette fin. Les consultations ne sont cependant pas toujours nécessaires lorsqu'une question se pose relativement au paiement de dommages-intérêts. Si une Partie décide de verser des dommages-intérêts à une victime en raison d'une erreur faite par cette Partie, il n'existe aucune obligation de consulter l'autre Partie.

Si une autre Partie peut avoir un intérêt dans une affaire, il est naturel que cette Partie devrait avoir les moyens de préserver ses intérêts. La Partie défenderesse devrait donc, si possible, s'efforcer d'informer l'autre Partie de l'affaire.

CHAPITRE IV

Dispositions finales

93. À quelques exceptions près, les dispositions contenues dans ce chapitre sont pour la plupart fondées sur le «modèle de clauses finales pour les conventions et accords conclus au sein du Conseil de l'Europe», qui a été approuvé par le Comité des ministres du Conseil de l'Europe à la 315e réunion au niveau des délégués, en février 1980. La plupart de ces articles n'appellent donc pas d'observation particulière, mais les points suivants méritent une explication.

94. Les articles 36 et 37 ont été rédigés sur la base de plusieurs précédents établis dans d'autres conventions élaborées dans le cadre du Conseil de l'Europe, comme la Convention sur le transfert des personnes condamnées, qui prévoient la signature, avant l'entrée en vigueur de la Convention, non seulement par les États membres du Conseil de l'Europe mais aussi par des États non membres qui ont participé à l'élaboration de la Convention. Ces dispositions visent à permettre à un nombre maximal d'État intéressés, pas nécessairement membres du Conseil de l'Europe, de devenir Parties dès que possible. La disposition figurant à l'article 36 est destinée à s'appliquer à trois États non membres, à savoir l'Australie, le Canada et les États-Unis, qui étaient représentés au comité restreint par des observateurs et ont été activement associés à l'élaboration de la Convention. Les États non membres autres que ceux visés à l'article 36 peuvent être invités à adhérer à la Convention conformément à l'article 37.

95. L'article 39 vise à assurer la coexistence de la Convention avec d'autres traités — multilatéraux ou bilatéraux — portant sur des points également abordés dans la présente Convention.

Le paragraphe 1 concerne notamment la Convention des Nations Unies. Il est possible qu'une demande faite sur la base de la présente Convention et de la Convention des Nations Unies puisse être réglée sous l'empire de l'une ou l'autre de ces Conventions. Il en va de même pour les demandes qui peuvent tomber dans le champ d'application à la fois de la présente Convention et de la Convention d'entraide ou de la Convention sur la valeur internationale des jugements répressifs. Le paragraphe 2 exprime de manière positive le fait que les Parties pourront, à certaines

bepaalde doeleinden bilaterale of multilaterale akkoorden kunnen afsluiten met betrekking tot vraagstukken die door het verdrag worden geregeld. De bewoordingen maken het mogelijk *a contrario* af te leiden dat de partijen geen akkoorden kunnen sluiten die van het verdrag afwijken. Paragraaf 3 waarborgt de voortzetting van de toepassing van de akkoorden of verdragen met betrekking tot onderwerpen die door het onderhavige verdrag worden gedekt, bijvoorbeeld binnen de noordelijke samenwerking.

96. Artikel 41 vormt een nieuwigheid ten opzichte van de verdragen inzake strafrecht die in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt. De amenderingsprocedure beoogt hoofdzakelijk geringe wijzigingen van procedurele aard. De deskundigen zijn ervan uitgegaan dat meer belangrijke wijzigingen van het verdrag zouden moeten worden ingevoerd in de vorm van een aanvullend protocol. Krachtens paragraaf 5 treedt iedere aangenomen amendering pas in werking wanneer alle partijen de secretaris-generaal op de hoogte hebben gebracht dat zij die hebben aanvaard.

97. Het Comité van ministers, dat de oorspronkelijke tekst van dit verdrag heeft aangenomen, is eveneens bevoegd om iedere eventuele amendering goed te keuren.

98. Artikel 42, paragraaf 1, bevat enkele wijzigingen ten opzichte van andere verdragen inzake strafrecht die in het kader van de Raad van Europa zijn uitgewerkt, zonder evenwel iets te wijzigen aan de substantie van de paragraaf. De deskundigen hebben het nuttig geacht te preciseren dat het C.D.P.C. op de hoogte zou moeten worden gehouden over de interpretatie van de bepalingen van het verdrag.

Paragraaf 2 legt de partijen de verplichting op zich ervoor in te spannen te komen tot een vreedzame oplossing van ieder geschil inzake de interpretatie of toepassing van het verdrag. Iedere procedure voor bijlegging van geschillen zou door de betrokken partijen moeten worden overeengekomen.

fins, conclure des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la Convention. Le libellé permet de déduire *a contrario* que les Parties ne peuvent pas conclure des accords qui dérogent à la Convention. Le paragraphe 3 garantit la poursuite de l'application des accords ou traités se rapportant aux sujets couverts par la présente Convention, par exemple au sein de la coopération nordique.

96. L'article 41 constitue une innovation par rapport aux conventions en matière de droit pénal élaborées dans le cadre du Conseil de l'Europe. La procédure d'amendement vise essentiellement des modifications mineures d'ordre procédural. Les experts ont considéré que des modifications plus importantes à la Convention devraient être effectuées sous forme de protocole additionnel. En vertu du paragraphe 5, tout amendement adopté n'entre en vigueur que lorsque toutes les Parties ont informé le Secrétaire général qu'elles l'ont accepté.

97. Le Comité des ministres, qui a adopté le texte initial de cette Convention, est également compétent pour approuver tout amendement éventuel.

98. L'article 42, paragraphe 1, contient quelques modifications par rapport à d'autres conventions en matière pénale élaborées dans le cadre du Conseil de l'Europe, sans pour autant modifier la substance du paragraphe. Les experts ont estimé utile de préciser que le C.D.P.C. devrait être tenu informé de l'interprétation des dispositions de la Convention.

Le paragraphe 2 met à la charge des Parties l'obligation de s'efforcer de parvenir au règlement pacifique de tout différend sur l'interprétation ou l'application de la Convention. Toute procédure de règlement des différends devrait être convenue par les Parties concernées.

**VOORONTWERP VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

—————

Wetsontwerp houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, opgemaakt te Straatsburg op 8 november 1990

Enig artikel

De Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, opgemaakt te Straatsburg op 8 november 1990, zal volkomen uitwerking hebben.

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

De minister van Justitie,

**AVANT-PROJET DE LOI
SOU MIS AU CONSEIL D'ÉTAT**

—————

Projet de loi portant approbation de la Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg le 8 novembre 1990

Article unique

La Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg le 8 novembre 1990, sortira son plein et entier effet.

Par le Roi:

Le ministre des Affaires étrangères,

Le ministre de la Justice,

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 15 september 1993 door de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet «houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagname en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, opgemaakt te Straatsburg op 8 november 1990», heeft op 21 maart 1994 het volgende advies gegeven:

Bij het wetsontwerp behoeven geen opmerkingen te worden gemaakt, behalve dat er aan herinnerd moet worden dat het nodig is de regels vast te stellen inzake rechterlijke organisatie, bevoegdheid en rechtspleging, opdat de Belgische overheid de beslissingen kan nemen waartoe zij gehouden is.

In het voordrachtformulier behoort te worden geschreven:

«Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en Onze Minister van Justitie,».

De kamer was samengesteld uit:

De heer J.-J. STRYCKMANS, kamervoorzitter;

De heren Y. BOUCQUEY en Y. KREINS, staatsraden;

De heren J. DE GAVRE en P. GOTHOT, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw J. GIELISSEN, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer R. HENSENNE, adjunct-referendaris.

De Griffier,

J. GIELISSEN.

De Voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, le 15 septembre 1993, d'une demande d'avis sur un projet de loi «portant approbation de la Convention relative au blanchiment, au dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du crime, faite à Strasbourg le 8 novembre 1990», a donné le 21 mars 1994 l'avis suivant:

Le projet de loi n'appelle pas d'observations, sauf à rappeler qu'il est nécessaire de fixer les règles d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure propres à faire prendre par les autorités belges les décisions qui leur incombent.

Le texte néerlandais du proposant devrait être rédigé ainsi qu'il est indiqué dans la version néerlandaise du présent avis:

«.....».

La chambre était composée de:

M. J.-J. STRYCKMANS, président de chambre;

MM. Y. BOUCQUEY et Y. KREINS, conseillers d'État;

MM. J. DE GAVRE et P. GOTHOT, assesseurs de la section de législation;

Mme J. GIELISSEN, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. R. HENSENNE, référendaire adjoint.

Le Greffier,

J. GIELISSEN.

Le Président,

J.-J. STRYCKMANS.